



Kommunfullmäktige

Tillkännagivande

Plats och tid

Kommunfullmäktigesalen den 24 mars 2026 klockan 18:30

Tjänstgörande ledamöter/ersättare ombeds att logga in i programmet Nya Meeting via en webbläsare innan sammanträdet.

Sammanträdet webbsänds live via www.mullsjo.se/webbty

Ärendelista

- 1 Upprop
- 2 Val av justerare
Förslag: Per Högberg (KD) och Christian Wall (SD)
- 3 Justeringens tid och plats
Förslag: Digital den 31 mars 2026 klockan 15:00
- 4 Godkännande av ärendelista 2026/1002 3
- 5 Information från barn- och utbildningsnämnden 2026/1005 4
- 6 Information om planprogram för Mullsjö centrum 2022/1099 5 - 12
- 7 Medborgarförslag om cykelskåp eller kameror 2026/1054 13 - 16
- 8 Medborgarförslag - En friluftsfestival och folkfest för alla åldrar - svar 2025/1124 17 - 29
- 9 Interpellation om språkrav i äldreomsorgen - svar 2026/1046 30 - 33
- 10 Interpellation om Gunnarsboskolan, H-husets skolgård - svar 2026/1047 34 - 39
- 11 Interpellation om genomförandet av arbetet med skyltning och informationstavlor i Mullsjö kommun 2026/1071 40 - 42
- 12 Tilläggsmedel för fortsatt renovering av Mullsjö simhall 2023/1157 43 - 57
- 13 Överföring av investeringsmedel 2025/1014 58 -



Kommunfullmäktige

			64
14	Förtroendevaldas pensioner och försäkringar, omställningsstöd, OPF-KR 26	2026/1042	65 - 118
15	Arbetsordning för Kommunal samverkan i Jönköpings län	2026/1036	119 - 129
16	Rapportering av ej verkställda beslut enligt LSS och SoL, kvartal 4, 2025	2025/1114	130 - 131
17	Avsägelse	2026/1009	132 - 133
18	Valärenden	2026/1009	134
19	Delgivningar	2026/1008	135 - 179

Linda Danielsson
ordförande

Joel Lundgren
sekreterare

**Tjänsteskrivelse****Datum****Diarienummer**

2026

2026/1002

Kommunfullmäktige

Godkännande av ärendelista**Ärendebeskrivning**

Ytterligare ärenden anmäls:

-
-

Ärenden som tas bort:

-
-

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta

att godkänna ärendelistan.

Postadress
Mullsjö kommun
Box 47
565 21 Mullsjö

Gatuadress
Järnvägsgatan 27-29
Mullsjö

Telefon **Org.nr.**
0392-140 00 212000-1603
Telefax
0392-102 49

e-post
kommun@mullsjo.se
Internet
www.mullsjo.se

Bankgiro
5932-8807
Plusgiro
12 14 33-7

**Tjänsteskrivelse****Datum Diarienummer**

2026-03-17 2026/1005

Kommunfullmäktige

Information från barn- och utbildningsnämnden**Ärendebeskrivning**

Skolchefen och barn- och utbildningsnämndens ordförande informerar om nämndens verksamhetsområden.

Postadress
Mullsjö kommun
Box 47
565 21 Mullsjö

Gatuadress
Järnvägsgatan 27-29
Mullsjö

Telefon **Org.nr.**
0392-140 00 212000-1603
Telefax
0392-102 49

e-post
kommun@mullsjö.se
Internet
www.mullsjö.se

Bankgiro
5932-8807
Plusgiro
12 14 33-7

Kommunstyrelsen

Dnr 2022/1099

§ 26 Samråd, planprogram för Mullsjö centrum**Ärendebeskrivning**

Kommunstyrelsen beslutade 15 maj 2025 att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett planprogram för Mullsjö tätorts centrum.

Kommunfullmäktige har utsett en politisk styrgrupp för planprogrammet.

Syftet med ett planprogram är att utreda de övergripande förutsättningar och skapa en bred förankring för utveckling i ett tidigt skede. Planprogrammet ska fungera som ett vägledande dokument inför kommande detaljplanering och ge riktlinjer för områdets framtida utveckling.

Under sommaren 2025 genomfördes en tidig dialog med medborgarna i kommunen både genom en fysisk och digital utställning. Under tidig dialog lämnades det in 81 yttranden.

Utifrån inkomna synpunkter, framtagna underlag och förutsättningar på platsen har den politiska styrgruppen tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen arbetat fram ett samrådsförslag till planprogram för Mullsjö centrum.

Samrådet kommer äga rum mellan den 24 mars och den 31 maj 2026.

Plan- och byggchefen informerar om planprogrammet under sammanträdet.

Beslutsunderlag

Protokoll från kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 februari 2026 § 20

Tjänsteskrivelse från plan- och byggchefen den 16 februari 2026

Planprogram för Mullsjö centrum, förslag

Protokoll från kommunstyrelsen den 14 maj 2025 § 67

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

om samråd för planprogrammet för Mullsjö centrum och

att samrådet ska äga rum mellan den 24 mars och den 31 maj 2026.



Kommunstyrelsen

§ 26 fortsättning

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

om samråd för planprogrammet för Mullsjö centrum och

att samrådet ska äga rum mellan den 24 mars och den 31 maj 2026.

Beslutet skickas till

Samhällsbyggnadschefen

Plan- och byggchefen

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr 2022/1099

§ 20 Samråd, planprogram för Mullsjö centrum

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 15 maj 2025 att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett planprogram för Mullsjö tätorts centrum.

Kommunfullmäktige har utsett en politisk styrgrupp för planprogrammet.

Syftet med ett planprogram är att utreda de övergripande förutsättningar och skapa en bred förankring för utveckling i ett tidigt skede. Planprogrammet ska fungera som ett vägledande dokument inför kommande detaljplanering och ge riktlinjer för områdets framtida utveckling.

Under sommaren 2025 genomfördes en tidig dialog med medborgarna i kommunen både genom en fysisk och digital utställning. Under tidig dialog lämnades det in 81 yttranden.

Utifrån inkomna synpunkter, framtagna underlag och förutsättningar på platsen har den politiska styrgruppen tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen arbetat fram ett samrådsförslag till planprogram för Mullsjö centrum.

Samrådet kommer äga rum mellan den 24 mars och den 31 maj 2026.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från plan- och byggchefen den 16 februari 2026

Planprogram för Mullsjö centrum, förslag

Protokoll från kommunstyrelsen den 14 maj 2025 § 67

Förslag till beslut

Plan- och byggchefen föreslår kommunstyrelsen besluta

om samråd för planprogrammet för Mullsjö centrum och

att samrådet ska äga rum mellan den 24 mars och den 31 maj 2026.



Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 20 fortsättning

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar föreslå kommunstyrelsen besluta

om samråd för planprogrammet för Mullsjö centrum och

att samrådet ska äga rum mellan den 24 mars och den 31 maj 2026.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

**Tjänsteskrivelse****Datum Diarienummer**

2026-02-16 2022/1099

Kommunstyrelsens
arbetsutskott**Planprogram för Mullsjö centrum****Ärendebeskrivning**

Kommunstyrelsen beslutade 15 maj 2025 att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett planprogram för Mullsjö tätorts centrum.

Kommunfullmäktige har utsett en politisk styrgrupp för planprogrammet.

Syftet med ett planprogram är att utreda de övergripande förutsättningar och skapa en bred förankring för utveckling i ett tidigt skede. Planprogrammet ska fungera som ett vägledande dokument inför kommande detaljplanering och ge riktlinjer för områdets framtida utveckling.

Under sommaren 2025 genomfördes en tidig dialog med medborgarna i kommunen både genom en fysisk och digital utställning. Under tidig dialog lämnades det in 81 yttranden.

Utifrån inkomna synpunkter, framtagna underlag och förutsättningar på platsen har den politiska styrgruppen tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen arbetat fram ett samrådsförslag till planprogram för Mullsjö centrum.

Samrådet kommer äga rum mellan den 24 mars och den 31 maj 2026.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från plan- och byggchefen den 16 februari 2026

Planprogram för Mullsjö centrum, förslag till [Planprogram för Mullsjö centrum](#)

Protokoll från kommunstyrelsen den 14 maj 2025 § 67

Postadress
Mullsjö kommun
Box 47
565 21 Mullsjö

Gatuadress
Järnväggsgatan 27-29
Mullsjö

Telefon **Org.nr.**
0392-140 00 212000-1603
Telefax
0392-102 49

e-post
kommun@mullsjo.se
Internet
www.mullsjo.se

Bankgiro
5932-8807
Plusgiro
12 14 33-7

Förslag till beslut

Plan- och byggchefen föreslår kommunstyrelsen besluta om samråd för planprogrammet för Mullsjö centrum

att samrådet ska äga rum mellan den 24 mars och den 31 maj 2026

Beslutet skickas till

Samhällbyggnadschefen

Plan- och byggchefen

Lina Hellegren

Plan- och byggchef



Kommunstyrelsen

Dnr 2022/1099

§ 67 Planprogram för Mullsjö centrum

Ärendebeskrivning

Mullsjö kommun tog i samarbete med Radar arkitektur under 2023 fram en vision för Mullsjö centrum. Kommunstyrelsen beslutade 2023-06-07 § 109 att ge samhällsbyggnadschef i uppdrag att arbeta vidare med genomförandet av visionen.

För det fortsatta arbetet med visionen behövs ett planprogram för centrum tas fram.

Syftet med ett planprogram är att utreda de övergripande förutsättningar och skapa en bred förankring för utveckling i ett tidigt skede. Planprogrammet ska fungera som ett vägledande dokument inför kommande detaljplanering och ge riktlinjer för områdets framtida utveckling.

En uppskattad kostnad för framtagande av planprogram för centrum är 150 000 kr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från plan- och byggchefen den 9 maj 2025

Centrumvision den 7 juni 2023

Protokoll från kommunstyrelsen den 7 juni 2023 § 109

Förslag till beslut

Plan- och byggchefen föreslår kommunstyrelsen besluta

att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett planprogram för centrum,

att tillstyrka kostnaderna för framtagandet av programmet och

att utse en politisk styrgrupp för planprogrammet.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



Kommunstyrelsen

§ 67 fortsättning

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta

att välja en parlamentarisk styrgrupp för planprogrammet.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett planprogram för centrum och

att ur kommunstyrelsens medel till förfogande tilldela 150 000 kronor för att genomföra planprogrammet.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

**Tjänsteskrivelse****Datum Diarienummer**

2026-03-17 2026/1054

Kommunfullmäktige

Medborgarförslag om cykelskåp eller kameror**Ärendebeskrivning**

Ett medborgarförslag har kommit in om att sätta upp cykelskåp eller kameror. Personen som lämnat förslaget skriver att hon saknar en trygg plats i centrum där man kan låsa in sin elcykel under dagen, till exempel när man jobbar i Jönköping, går runt sjön eller fikar. Hon påpekar också att alla inte bor i centrum och att alla heller inte kan eller vill ta bilen till stationen.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag den 23 februari 2026

Förslag till beslut

Kommunfullmäktiges presidium föreslår kommunfullmäktige besluta

att skicka medborgarförslaget till tekniska nämnden för beredning.

Beslutet skickas till

Medborgarförslagslämnaren

Tekniska nämnden

Joel Lundgren

Kommunsekreterare

Postadress
Mullsjö kommun
Box 47
565 21 Mullsjö

Gatuadress
Järnvägsgatan 27-29
Mullsjö

Telefon **Org.nr.**
0392-140 00 212000-1603
Telefax
0392-102 49

e-post
kommun@mullsjo.se
Internet
www.mullsjo.se

Bankgiro
5932-8807
Plusgiro
12 14 33-7



Mullsjö Kommun

Medborgarförslag

Ärendenummer: #5866 | Inskickat av: SOFIA MARIA CANBORN (signerad) | 2026-02-23 18:08

✓1. Kontaktuppgifter

Kontaktuppgifter

Kontaktuppgifterna till dig som förslagsställare behövs för att kunna säkerställa att du är folkbokförd i kommunen. Dina uppgifter kommer att sparas i kommunens ärendehanteringssystem.

Förnamn

SOFIA MARIA

Efternamn

CANBORN

Personuppgifter som behandlas

Personuppgifter som behandlas

- Namn
- Adress
- E-postadress
- Personnummer
- Mobilnummer

Ändamålet med behandlingen

Vid handläggningen av ditt ärende registreras och behandlas de personuppgifter som framgår av informationen ovan. Behandlingen sker i det ärendehanteringssystem som verksamheten använder för handläggning av ditt ärende.

Rättslig grund för behandlingen

- En arbetsuppgift av allmänt intresse ska kunna utföras

Lagringstid

- Uppgifter tas bort vid inaktualitet

Övrigt om lagringstid

Läs mer om behandling av personuppgifter under Personuppgifter i menyn ovan.

Övriga upplysningar

Vill du läsa mer om överföring till tredje land eller automatiserat beslutfattande kan du göra det via [Frågor och svar - Mullsjö kommun \(mullsjo.se\)](https://mullsjo.se/fragor-och-svar).

Jag har tagit del av ovanstående information och godkänner behandlingen av personuppgifter

✓2. Medborgarförslag

Rubrik

Cykelskåp eller kameror

Mitt förslag

Hej!

Jag saknar cykelskåp eller kameror i centrum någonstans där man kan känna sig trygg och lämna sin elcykel över dagen när man jobbar i jkpg eller vill gå runt sjön eller fika i stan. Alla bor inte i centrum och kan/vill ta bilen till stationen.

Har du lämnat in ett medborgarförslag som kommunfullmäktige väljer att behandla kommer du att få en inbjudan till det sammanträde då ärendet tas upp och även då det slutbehandlas.

Förslag som kommunfullmäktige beslutat att bifalla skickas till berörd förvaltning för genomförande.

Signering

Följande parter har signerat detta ärende.

Namn: SOFIA MARIA CANBORN

Person ID:

Datum: 2026-02-23 18:08

Signerad checksumma:



Kommunstyrelsen

Dnr 2025/1124

§ 38 Medborgarförslag - En friluftsfestival och folkfest för alla åldrar - svar

Ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag har lämnats in med förslag om att Mullsjö kommun ska verka för att genomföra en friluftsfestival och folkfest för alla åldrar. Förslagsställaren skriver att förslaget är ett initiativ till förmån för Mullsjö kommuns medborgare. Förslagsställaren föreslår en festival som har ett antal olika inslag. Det finns goda förutsättningar för friluftsliv i kommunen genom olika naturmiljöer, sjöar, leder och föreningsaktiva invånare.

Kommunfullmäktige beslutade den 23 september 2025 att skicka medborgarförslaget till kultur- och fritidsnämnden för beredning. Förslaget har nu beretts.

Kultur- och fritidsnämnden anser att det är ett bra och positivt förslag som är realistiskt att genomföra. Arbetet kan ske i samverkan med bland annat förenings- och näringsliv. En festival kan stärka folkhälsan, gemenskap och kommunens attraktivitet. Ett antal natur- och friluftsbaserade aktiviteter är möjliga att genomföra.

Beslutsunderlag

Protokoll från kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 februari 2026 § 23

Protokoll från kultur- och fritidsnämnden den 12 februari 2026 § 6

Tjänsteskrivelse från tillförordnad kultur- och fritidschef den 2 februari 2026

Protokoll från kultur- och fritidsnämnden den 6 november 2025 § 83

Protokoll från kommunfullmäktige den 23 september 2025 § 73

Medborgarförslag - En friluftsfestival och folkfest för alla åldrar den 24 juni 2025

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



Kommunstyrelsen

§ 38 fortsättning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att bifalla medborgarförslaget om en friluftsfestival och folkfest för alla åldrar,

att ge kultur- och fritidsavdelningen i uppdrag att, i samverkan med förslagslämnaren, föreningsliv och näringsliv, vidareutveckla evenemanget och

att arbetet ska ske inom befintliga budgetramar för attraktivitet/turism.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta

att bifalla medborgarförslaget om en friluftsfestival och folkfest för alla åldrar,

att ge kultur- och fritidsavdelningen i uppdrag att, i samverkan med förslagslämnaren, föreningsliv och näringsliv, vidareutveckla evenemanget och

att arbetet ska ske inom befintliga budgetramar för attraktivitet/turism.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 23 Medborgarförslag - En friluftsfestival och folkfest för alla åldrar - svar

Ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag har lämnats in med förslag om att Mullsjö kommun ska verka för att genomföra en friluftsfestival och folkfest för alla åldrar. Förslagsställaren skriver att förslaget är ett initiativ till förmån för Mullsjö kommuns medborgare. Förslagsställaren föreslår en festival som har ett antal olika inslag. Det finns goda förutsättningar för friluftsliv i kommunen genom olika naturmiljöer, sjöar, leder och föreningsaktiva invånare.

Kommunfullmäktige beslutade den 23 september 2025 att skicka medborgarförslaget till kultur- och fritidsnämnden för beredning. Förslaget har nu beretts.

Kultur- och fritidsnämnden anser att det är ett bra och positivt förslag som är realistiskt att genomföra. Arbetet kan ske i samverkan med bland annat förenings- och näringsliv. En festival kan stärka folkhälsan, gemenskap och kommunens attraktivitet. Ett antal natur- och friluftsbaserade aktiviteter är möjliga att genomföra.

Beslutsunderlag

Protokoll från kultur- och fritidsnämnden den 12 februari 2026 § 6

Tjänsteskrivelse från tillförordnad kultur- och fritidschef den 2 februari 2026

Protokoll från kultur- och fritidsnämnden den 6 november 2025 § 83

Protokoll från kommunfullmäktige den 23 september 2025 § 73

Medborgarförslag - En friluftsfestival och folkfest för alla åldrar den 24 juni 2025

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

att bifalla medborgarförslaget om en friluftsfestival och folkfest för alla åldrar,

att ge kultur- och fritidsavdelningen i uppdrag att, i samverkan med förslagslämnaren, föreningsliv och näringsliv, vidareutveckla evenemanget och

att arbetet ska ske inom befintliga budgetramar för attraktivitet/turism.



Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 23 fortsättning

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att bifalla medborgarförslaget om en friluftsfestival och folkfest för alla åldrar,

att ge kultur- och fritidsavdelningen i uppdrag att, i samverkan med förslagslämnaren, föreningsliv och näringsliv, vidareutveckla evenemanget och

att arbetet ska ske inom befintliga budgetramar för attraktivitet/turism.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



§ 6 Medborgarförslag - En friluftsfestival och folkfest för alla åldrar

Ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag har lämnats in med förslag om att Mullsjö kommun ska verka för att genomföra en friluftsfestival och folkfest för alla åldrar. Förslagsställaren skriver att förslaget är ett initiativ till förmån för Mullsjö kommuns medborgare. Förslagsställaren föreslår en festival som har ett antal olika inslag. Det finns goda förutsättningar för friluftsliv i kommunen genom olika naturmiljöer, sjöar, leder och föreningsaktiva invånare.

Tillförordnad kultur- och fritidschef anser att det är ett bra och positivt förslag som är realistiskt att genomföra. Arbetet kan ske i samverkan med bland annat förenings- och näringsliv. En festival kan stärka folkhälsan, gemenskap och kommunens attraktivitet. Ett antal natur- och friluftsbaserade aktiviteter är möjliga att genomföra.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från tillförordnade kultur- och fritidschefen den 2 februari 2026

Protokoll från kultur- och fritidsnämnden den 6 november 2025, § 83

Protokoll från kommunfullmäktige den 23 september 2025, § 73

Medborgarförslag - En friluftsfestival och folkfest för alla åldrar den 24 juni 2025

Förslag till beslut

Tillförordnade kultur- och fritidschefen föreslår kultur- och fritidsnämnden föreslå kommunfullmäktige besluta

att bifalla medborgarförslaget om en friluftsfestival och folkfest för alla åldrar,

att ge kultur- och fritidsförvaltningen i uppdrag att, i samverkan med förslagslämnaren, föreningsliv och näringsliv, vidareutveckla evenemanget och

att arbetet ska ske inom befintliga budgetramar för attraktivitet/turism.



Kultur- och fritidsnämnden

§ 6 fortsättning

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta

att bifalla medborgarförslaget om en friluftsfestival och folkfest för alla åldrar,

att ge kultur- och fritidsförvaltningen i uppdrag att, i samverkan med
förslagslämnaren, föreningsliv och näringsliv, vidareutveckla evenemanget och

att arbetet ska ske inom befintliga budgetramar för attraktivitet/turism.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

**Tjänsteskrivelse****Datum Diarienummer**

2026-02-02 2025/5045

Kultur- och fritidsnämnden

Medborgarförslag - En friluftsfestival och folkfest för alla åldrar

Ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag har lämnats in med förslag om att Mullsjö kommun ska verka för att genomföra en friluftsfestival och folkfest för alla åldrar. Förslagsställaren skriver att förslaget är ett initiativ till förmån för Mullsjö kommuns medborgare. Förslagsställaren föreslår en festival som har ett antal olika inslag. Det finns goda förutsättningar för friluftsliv i kommunen genom olika naturmiljöer, sjöar, leder och föreningsaktiva invånare.

Tillförordnad kultur- och fritidschef anser att det är ett bra och positivt förslag som är realistiskt att genomföra. Arbetet kan ske i samverkan med bland annat förenings- och näringsliv. En festival kan stärka folkhälsan, gemenskap och kommunens attraktivitet. Ett antal natur- och friluftsbaserade aktiviteter är möjliga att genomföra.

Bakgrund/utredning

Medborgarförslaget lyfter fram möjligheten att samla olika aktiviteter inom ramen för en friluftsfestival som riktar sig till invånare i alla åldrar och andra besökare utanför kommungränsen. Innehållet kan exempelvis vara paddling, fiske, friluftsliv, utbildning i allemansrätt, samt inslag kopplade till krisberedskap, folkhälsa och mat i naturen.

Ett genomförande av en friluftsfestival bedöms kunna ske stegvis och i samverkan med externa aktörer. Ett sådant arbetssätt möjliggör att evenemanget utvecklas utifrån befintliga resurser, engagemang och pågående verksamheter inom kultur- och fritidsområdet.

Festivalen kan både ge positiva effekter för kommunens egna invånare men kan också bidra till ökat antal besökare utifrån. En friluftsfestival kan komma att attrahera flera olika målgrupper och åldrar.

Postadress
Mullsjö kommun
Box 47
565 21 Mullsjö

Gatuadress
Järnvägsgatan 27-29
Mullsjö

Telefon **Org.nr.**
0392-140 00 212000-1603
Telefax
0392-102 49

e-post
kommun@mullsjö.se
Internet
www.mullsjö.se

Bankgiro
5932-8807
Plusgiro
12 14 33-7

Övriga perspektiv

Ett arrangemang av detta slag kan bidra positivt ur ett folkhälso- och gemenskapsperspektiv samt främja delaktighet och inkludering. Genom samverkan med föreningsliv och näringsliv kan kommunen minska den egna resursinsatsen. Arbetet bedöms kunna genomföras inom ramen för ordinarie verksamhet och befintliga budgetramar.

Beslutsunderlag

Protokoll från kultur- och fritidsnämnden den 6 november 2025, § 83

Protokoll från kommunfullmäktige den 23 september 2025, § 73

Medborgarförslag - En friluftsfestival och folkfest för alla åldrar den 24 juni 2025

Förslag till beslut

Tillförordnade kultur- och fritidschefen föreslår kultur- och fritidsnämnden föreslå kommunfullmäktige besluta

att bifalla medborgarförslaget om en friluftsfestival och folkfest för alla åldrar,

att ge kultur- och fritidsförvaltningen i uppdrag att, i samverkan med förslagslämnaren, föreningsliv och näringsliv, vidareutveckla evenemanget och

att arbetet ska ske inom befintliga budgetramar för attraktivitet/turism.

Beslutet skickas till

Förslagslämnaren

Kultur- och fritidschefen

Roger Linnell

Tillförordnad kultur- och fritidschef



Kultur- och fritidsnämnden

Dnr 2025/5045

§ 83 Medborgarförslag - En friluftsfestival och folkfest för alla åldrar

Ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag om en friluftsfestival och folkfest för alla åldrar har inkommit.

Mullsjö kommun har unika naturvärden som kan främja hälsa, gemenskap och återhämtning. Ett förslag är att kommunen arrangerar en friluftsfestival som inkluderar aktiviteter för alla åldrar, exempelvis paddling, fiske, utbildning i allemansrätt och krishantering. Festivalen kan även integrera naturupplevelser i skola, äldreomsorg och interkulturella sammanhang. Genom samarbete mellan kommunen, föreningar och lokala företag kan evenemanget bidra till utveckling, stärka Mullsjös varumärke och öka attraktiviteten som boplat och besöksmål.

Kommunfullmäktige beslutade den 23 september att skicka medborgarförslaget till kultur- och fritidsnämnden för beredning.

Beslutsunderlag

Protokoll från kommunfullmäktige den 23 september 2025 § 73

Medborgarförslag den 24 juni 2025

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordföranden (C) föreslår kultur- och fritidsnämnden besluta att ge tillförordnade kultur- och fritidschefen i uppdrag att bereda ärendet.

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar

att ge tillförordnade kultur- och fritidschefen i uppdrag att bereda ärendet.

Beslutet skickas till

Tillförordnade kultur- och fritidschefen



Kommunfullmäktige

Dnr 2025/1124

§ 73 Medborgarförslag - En friluftsfestival och folkfest för alla åldrar

Ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag om en friluftsfestival och folkfest för alla åldrar har inkommit.

Mullsjö kommun har unika naturvärden som kan främja hälsa, gemenskap och återhämtning. Ett förslag är att kommunen arrangerar en friluftsfestival som inkluderar aktiviteter för alla åldrar, exempelvis paddling, fiske, utbildning i allemansrätt och krishantering. Festivalen kan även integrera naturupplevelser i skola, äldreomsorg och interkulturella sammanhang. Genom samarbete mellan kommunen, föreningar och lokala företag kan evenemanget bidra till utveckling, stärka Mullsjös varumärke och öka attraktiviteten som boplat och besöksmål.

Förslagslämnaren läser upp medborgarförslaget och en presentationsfilm från Friluftsfesten vid Höga Kusten visas upp som exempel.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag den 24 juni 2025

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att skicka medborgarförslaget till kultur- och fritidsnämnden för beredning.

Beslutet skickas till

Kultur- och fritidsnämnden

Förslagslämnaren

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



Mullsjö Kommun

Medborgarförslag

Ärendenummer: #4406 | Inskickat av: EMELIE DILL (signerad) | 2025-06-24 11:08

✓1. Kontaktuppgifter

Kontaktuppgifter

Kontaktuppgifterna till dig som förslagsställare behövs för att kunna säkerställa att du är folkbokförd i kommunen. Dina uppgifter kommer att sparas i kommunens ärendehanteringssystem.

Förnamn

EMELIE

Efternamn

DILL

Personuppgifter som behandlas

Personuppgifter som behandlas

- Namn
- Adress
- E-postadress
- Personnummer
- Mobilnummer

Ändamålet med behandlingen

Vid handläggningen av ditt ärende registreras och behandlas de personuppgifter som framgår av informationen ovan. Behandlingen sker i det ärendehanteringssystem som verksamheten använder för handläggning av ditt ärende.

Rättslig grund för behandlingen

- En arbetsuppgift av allmänt intresse ska kunna utföras

Lagringstid

- Uppgifter tas bort vid inaktualitet

Övrigt om lagringstid

Läs mer om behandling av personuppgifter under Personuppgifter i menyn ovan.

Övriga upplysningar

Vill du läsa mer om överföring till tredje land eller automatiserat beslutfattande kan du göra det via [Frågor och svar - Mullsjö kommun \(mullsjokommun.se\)](https://mullsjokommun.se/frgor-och-svar).

Personuppgiftsansvarig

Niclas Nordström, dataskyddsombud

Jag har tagit del av ovanstående information och godkänner behandlingen av personuppgifter

✓2. Medborgarförslag

Rubrik

En friluftsfestival och folkfest för alla åldrar

Mitt förslag

Initiativ till förmån för Mullsjö kommuns medborgare.

Vår natur är unik. Vi har vår gammelskog, naturreservat, fantastiska naturleder och sjöar. Hälsa, friluftsliv, kultur, människomöten och samverkan mellan aktörer står i fokus. I en tid där många drabbas av utmattning, oroas över det som pågår i vår omvärld, lider av ensamhet och psykisk ohälsa eller är understimulerade, har vår kommun något unikt att erbjuda. I naturen finns återhämtning, gemenskap, prestationslös lek och möjligheter till utveckling och ökad resiliens. Kommunen kan på så sätt spara pengar och samtidigt tjäna ekonomiskt på att driva det initiativ som jag kommer att föreslå.

En friluftsfestival och folkfest för alla åldrar.

Kan Mullsjö kommun bli den första kommunen i vårt län att erbjuda en friluftsfestival? En friluftsfestival öppnar upp samverkan med företag och privatpersoner, knyter an och stärker dessa relationer. Det öppnar upp möjlighet för kreativitet och ger ringar på vatten för ytterligare initiativ. Förslag på några moment i en friluftsfestival: utbildning i att hantera krissituationer, utbildning i miljötänk och allemansrätt, hur familjer lagar god mat med enkla medel i naturen. Det finns möjlighet att paddla kanot eller kajak i vackra Stråken, lära sig fiske, integrera naturaktiviteter i interkulturella sammanhang, äldreomsorg och skola. Detta evenemang erbjuder många möjligheter och utvecklingspotential och kan även stärka kommunen som varumärke, boplat och destination.

Finansiering och samarbetspartners

För att genomföra ett evenemang som detta behövs finansiering och intresse från Mullsjö kommun, föreningar och lokala företag. Därmed ser jag fram emot att höra från er och möjligheterna till friluftsfestivalen i Mullsjö kommun!

Har du lämnat in ett medborgarförslag som kommunfullmäktige väljer att behandla kommer du att få en inbjudan till det sammanträde då ärendet tas upp och även då det slutbehandlas.

Förslag som kommunfullmäktige beslutat att bifalla skickas till berörd förvaltning för genomförande.

Signering

Följande parter har signerat detta ärende.

Namn: EMELIE DILL

Person ID:

Datum: 2025-06-24 11:08

Signerad checksumma: SHA-1 78E3A30E8DAB9F774897551F18A82E37BB90AAA0

Interpellation om språkkrav i äldreomsorgen - svar

Ärendebeskrivning

Christian Wall (SD) har inkommit med en interpellation till socialnämndens ordförande Mats Tingshagen (S) om språkkrav i äldreomsorgen.

Följande frågor ställs:

Hur ser det politiska styret på äldre människors rätt att förstå personalen som ansvarar för deras liv och hälsa?

Kommer det politiska styret att ta några initiativ för att säkerställa att personalen inom äldreomsorgen har en nivå motsvarande B2 eller motsvarande?

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning bör en interpellation besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes. Ett svar på en interpellation ska vara skriftligt.

Kommunfullmäktige beslutade den 24 februari 2026 att interpellationssvar lämnas vid kommunfullmäktigesammanträdet i mars 2026.

Mats Tingshagen (S) har inkommit med ett svar.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta

att anse interpellationen som besvarad.

Beslutsunderlag

Interpellationssvar den 10 mars 2026

Protokoll från kommunfullmäktige den 24 februari 2026 § 12

Interpellation den 10 februari 2026

Beslutet skickas till

Mats Tingshagen

Christian Wall

Joel Lundgren

Kommunsekreterare

Svar på interpellation om språkkrav inom äldreomsorgen.

Tack för interpellationen.

Att personal och brukare kan förstå varandra är en grundläggande förutsättning för en trygg och säker äldreomsorg. Därför ser vi goda kunskaper i svenska som en viktig del av kvaliteten i verksamheten. Vår utgångspunkt är att äldre i Mullsjö kommun ska möta en omsorg som är trygg, värdig och av god kvalitet.

Det kommer en ny lagstiftning från 1 juli 2026 som innebär att verksamheter skall säkerställa att personal har tillräckliga kunskaper i svenska motsvarande nivå B 2 enligt den europeiska referensramen. Och med det så får ju verksamheten rätta sig efter det och jobba utifrån det. Jag vet att det pågår samarbete mellan samtliga kommuner i regionen kring hur man ska komma genom detta på ett bra sätt.

Tack!

Mats Tingshagen

Socialnämndens ordförande



Kommunfullmäktige

Dnr 2026/1046

§ 12 Interpellation om språkkrav i äldreomsorgen

Ärendebeskrivning

Christian Wall (SD) har inkommit med en interpellation till socialnämndens ordförande om språkkrav i äldreomsorgen.

Följande frågor ställs:

Hur ser det politiska styret på äldre människors rätt att förstå personalen som ansvarar för deras liv och hälsa?

Kommer det politiska styret att ta några initiativ för att säkerställa att personalen inom äldreomsorgen har en nivå motsvarande B2 eller motsvarande?

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning bör en interpellation besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes. Ett svar på en interpellation ska vara skriftligt. Socialnämndens ordförande Mats Tingshagen (S) meddelar att ett svar kommer lämnas vid nästa kommunfullmäktigesammanträde.

Beslutsunderlag

Interpellation den 10 februari 2026

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att interpellationssvar lämnas vid nästa kommunfullmäktigesammanträde.

Beslutet skickas till

Mats Tingshagen

Christian Wall

Språkrav i äldreomsorgen

Språket är grunden för förståelse och gemenskap och att kunna svenska när man tar hand om våra äldre är inte en orimlig begäran.

Det ska vara tryggt och värdigt att bli gammal i Sverige. Våra äldre har varit en del av vårt samhälle och lagt grunden för det välstånd vi har idag. Det är Sverigedemokraternas uppfattning att de ska bli sedda, förstådda och bemötta med respekt när de behöver hjälp i vardagen.

Tyvärr ser det inte alltid ut så idag. Allt fler äldre och deras anhöriga berättar om oro och otrygghet när personal inom äldreomsorgen inte kan tala eller förstå svenska. Det leder till missförstånd, misstag och rena felaktigheter i vården och inte minst en känsla av att inte bli förstådd. Så ska det förstås inte vara.

Kommunen har all möjlighet att ställa krav på språkkunskaper inom äldreomsorgen, men tyvärr får vi vittnesmål om brister.

Sverigedemokraterna och regeringen verkar på nationell nivå för ett lagstadgat språkrav i äldreomsorgen. Reformen innebär att alla som arbetar med äldre ska ha tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna kommunicera tryggt och säkert, en nivå motsvarande B2 enligt den europeiska referensramen.

Äldre brukare och vårdtagare ska inte behöva vara integrationsverktyg. Äldreomsorgen är inte en arena för språkträning, utan en verksamhet där trygghet och värdighet måste komma först. Den som vill arbeta i svensk äldreomsorg ska självklart få möjlighet att lära sig språket men de äldres trygghet kan aldrig offras i integrationspolitikens namn.

Det handlar om att säkerställa att den omsorg de får håller hög kvalitet. Staten kommer även att ge stöd till kommunerna och förstärka Äldreomsorgslyftet med språkstödande insatser.

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande fråga till Mats Tingshagen, ordförande i Socialnämnden.

- Hur ser det politiska styret på äldre människors rätt att förstå personalen som ansvarar för deras liv och hälsa?
- Kommer det politiska styret att ta några initiativ för att säkerställa att personalen inom äldreomsorgen har en nivå motsvarande B2 eller motsvarande?

För Sverigedemokraterna i Mullsjö kommun

.....
Christian Wall -SD Mullsjö

**Tjänsteskrivelse****Datum Diarienummer**

2026-03-17 2026/1047

Kommunfullmäktige

Interpellation om Gunnarsboskolan, H-husets skolgård - svar

Ärendebeskrivning

Eva Nilsson (M) har inkommit med en interpellation till barn- och utbildningsnämndens ordförande Joseph Tornell (KD) om skolgården vid Gunnarsboskolans H-hus i Mullsjö.

Följande fråga ställs:

Tycker barn- och utbildningsnämndens ordförande att skolgården vid H-huset erbjuder tillräckliga möjligheter till rörelse, aktivitet och lek för mellanstadieeleverna utifrån vad barn i denna ålder behöver för att må bra, utvecklas och prestera i skolan?

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning bör en interpellation besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes. Ett svar på en interpellation ska vara skriftligt.

Kommunfullmäktige beslutade den 24 februari 2026 att interpellationssvar lämnas vid kommunfullmäktigesammanträdet i mars 2026.

Joseph Tornell (KD) har inkommit med ett svar.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta

att anse interpellationen som besvarad.

Beslutsunderlag

Interpellationssvar den 17 mars 2026

Protokoll från kommunfullmäktige den 24 februari 2026 § 13

Interpellation den 10 februari 2026

Beslutet skickas till

Joseph Tornell

Eva Nilsson

Postadress
Mullsjö kommun
Box 47
565 21 Mullsjö

Gatuadress
Järnväggsgatan 27-29
Mullsjö

Telefon
0392-140 00
Telefax
0392-102 49

Org.nr.

212000-1603

e-post
kommun@mullsjo.se
Internet
www.mullsjo.se

Bankgiro
5932-8807
Plusgiro
12 14 33-7

Joel Lundgren
Kommunsekreterare

Svar på interpellation, Gunnarsboskolan H-husets skolgård, ställd av Eva Nilsson

Eva Nilsson ansåg att frågan var enkel att svara på och önskade ett omgående svar. Det enkla svaret på frågan om jag som ordförande för Barn- och Utbildningsnämnden tycker "att skolgården vid H-huset erbjuder tillräckliga möjligheter till rörelse, aktivitet och lek för mellanstadieeleverna – utifrån vad barn i denna ålder behöver för att må bra, utvecklas och prestera i skolan" blir ju utifrån så som frågan är ställd ett ja. Barn i åldrarna 10-12 år har kreativitet nog att, på den skolgård som finns, med de saker som finns att använda som skolan tillhandahåller och med personalens hjälp, leka och aktivera sig på ett sett som gör att de mår bättre och kan prestera bättre i skolan.

Men jag anser att frågan behöver hanteras bättre än så. För trots mitt svar ovan anser jag inte att skolgården vid Gunnarsboskolans H-hus är bra och att det finns mycket som skulle kunna göras för att få den trevligare, bättre, och mer stimulerande för de som vistas där.

Nämnden har vid flera tillfällen lyft fråga om kommunens skolgårdar de senaste åren. Det har gjorts ur tre perspektiv. Först och främst säkerhetsperspektivet. Det ska vara säkert att vistas på våra skolgårdar och vi ska följa gällande regler och lagar. Det andra perspektivet är det som tas upp i interpellationen att vi ska ha skolgårdar som är trevliga att vistas på och som bjuder in till aktivitet och som kan bli en del av lärmiljön. Det tredje perspektivet är att kommunens skolgårdar är ett skyltfönster för kommunen, våra skolor och vår verksamhet. Frågan har tagits upp med politiker i Tekniska nämnden och personalen inom Fastighetsavdelningen, som är de som äger frågan om skolgårdarna. Detta har lett till att saker har hänt. Säkerheten har generellt förbättrats och det har tillkommit ny utrustning på vissa ställen, ex. multisportarenan på den aktuella skolgården. Men som sagt det finns mycket mer att göra. Något som också förbättrats de senaste åren är dialogen mellan Fastighetsavdelningen och personalen inom skolan kring frågor om utemiljöernas utformning.

Varför ser det då ut som det gör fortfarande? Varför kan jag inte säga att jag tycker att skolgården vid Gunnarsboskolans H-hus är bra idag?

Det handlar om prioriteringar av våra gemensamma resurser. Det som efterfrågas i interpellationen kräver investeringar. Kommunens investeringsbehov inom fastighetsområdet är stora och större investeringar i befintliga skolgårdar har fått lämna plats för investeringar som har ansetts vara av större vikt. Däremot är alla medvetna om situationen och tar de möjligheter som ges till att göra förbättringar. Exempelvis om det finns bidrag eller investeringsstöd att få så tar man de tillfällena när och om de dyker upp.

Så om frågan var om jag är nöjd med skolgårdens utformning så är svaret nej. Om den var, om jag tror att barn kan aktivera sig på en tom asfaltsplan, så är svaret ja.

Joseph Tornell, Kristdemokraterna

Ordförande Barn- och Utbildningsnämnden



Kommunfullmäktige

Dnr 2026/1047

**§ 13 Interpellation om Gunnarsboskolan, H-husets
skolgård**

Ärendebeskrivning

Eva Nilsson (M) har inkommit med en interpellation till barn- och utbildningsnämndens ordförande om skolgården vid Gunnarsboskolans H-hus i Mullsjö.

Följande fråga ställs:

Tycker barn- och utbildningsnämndens ordförande att skolgården vid H-huset erbjuder tillräckliga möjligheter till rörelse, aktivitet och lek för mellanstadieeleverna utifrån vad barn i denna ålder behöver för att må bra, utvecklas och prestera i skolan?

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning bör en interpellation besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes. Ett svar på en interpellation ska vara skriftligt. Barn- och utbildningsnämndens ordförande Joseph Tornell (KD) meddelar att ett svar kommer lämnas vid nästa kommunfullmäktigesammanträde.

Beslutsunderlag

Interpellation den 10 februari 2026

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att interpellationssvar lämnas vid nästa kommunfullmäktigesammanträde.

Beslutet skickas till

Joseph Tornell

Eva Nilsson

Interpellation: Gunnarsboskolan H-husets skolgård.

Till Ordförande i Barn och utbildningsnämnden.

Det är väldigt viktigt att barn i alla åldrar rör på sig. För barn i mellanstadieåldern är det särskilt viktigt. Under barn o tonåren byggs nästan all benmassa upp. Och när man rör på sig får hjärnan mer syre. Det gör det lättare att fokusera, minnas och hänga med på lektionerna. Rörelse minskar stress, oro och rastlöshet. Barn behöver "rensa huvudet" på rasterna och mår därmed bättre.

Elever i mellanstadiet behöver också springa av sig som t.ex spela fotboll, basket eller innebandy hinderbanor eller parkour o spontan lek. Miljöer som inte bara är asfalt gör stor skillnad. Träd, buskar, gräs och kanske stenar att sitta på. Mellanstadiebarn gillar att skapa egna lekar. Därför bör det finnas lekredskap som kan användas på flera sätt

En bra skolgård för en mellanstadiet ska vara en plats där man kan röra på sig, umgås, och leka – och där alla känner sig trygga och inkluderade.

I Gunnarsboskolans H- hus går c:a 270 mellanstadieelever. Där finns 1 mindre multisportsarena som ca 15 barn kan vistas samtidigt, det finns också några slitna klätterställningar som håller på att monteras ned bit för bit. Detta innebär att elevernas möjligheter till rörelse, lek och socialt samspel är starkt begränsade – trots att elevantalet är högt och behovet stort.

Mot bakgrund av detta ställer jag följande fråga.

Tycker BUN:s ordförande att skolgården vid H-huset erbjuder tillräckliga möjligheter till rörelse, aktivitet och lek för mellanstadieeleverna – utifrån vad barn i denna ålder behöver för att må bra, utvecklas och prestera i skolan?

Eva Nilsson. Moderaterna

Interpellation om genomförandet av arbetet med skyltning och informationstavlor i Mullsjö kommun

Ärendebeskrivning

Ingemar Eriksson (M) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande Per Högberg (KD) om genomförandet av arbetet med skyltning och informationstavlor i Mullsjö kommun.

Följande frågor ställs:

- Vilka konkreta åtgärder eller beslut har hittills genomförts i arbetet med att utveckla skyltning och informationstavlor i Mullsjö kommun?
- Har styrgruppen för kommunens attraktivitet presenterat någon handlingsplan eller strategi för detta arbete, och i så fall när kommer den att redovisas politiskt?
- Vilka budgetmedel har avsatts för att förbättra skyltning och informationstavlor i kommunen?
- När avser kommunstyrelsen att presentera ett konkret genomförande av förbättrad och mer enhetlig skyltning i Mullsjö kommun?
- Hur säkerställer kommunstyrelsen att frågor som lyfts politiskt och kopplas till kommunens attraktivitet också leder till faktiska åtgärder och inte enbart fortsatta utredningar?

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning bör en interpellation besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes. Ett svar på en interpellation ska vara skriftligt. Kommunstyrelsens ordförande planerar att besvara interpellationen vid kommunfullmäktiges sammanträde i mars.

Beslutsunderlag

Interpellation den 10 mars 2026

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta

att anse interpellationen som besvarad.

Beslutet skickas till

Ingemar Eriksson

Per Högberg

Joel Lundgren

Kommunsekreterare

Till kommunstyrelsens ordförande om genomförandet av arbetet med skyltning och informationstavlor i Mullsjö kommun

Mullsjö kommun lyfter ofta fram betydelsen av attraktivitet, besöksnäring och ett gott mottagande av både invånare och besökare. En grundläggande del i detta är att kommunen har tydlig, och väl fungerande skyltning samt informationstavlor som gör det lätt att orientera sig och ta del av vad kommunen har att erbjuda.

Redan våren 2023 lyfte jag frågan om behovet av en samlad översyn av skyltning och informationstavlor i Mullsjö kommun. I svaret från kommunstyrelsens ordförande i 25 juni 2024 (dnr 2024/1125) framgick att frågan hade diskuterats sedan 2021 och att en styrgrupp för kommunens attraktivitet hade bildats för att arbeta mer strategiskt med bland annat den offentliga miljön, där skyltning och informationstavlor ingår.

Det framhölls också att frågor om ansvar, ägandeskap, underhåll och budget behövde lösas samt att dessa delar skulle hanteras i kommande detaljbudget. Förhoppningen var att åtgärder skulle kunna genomföras under 2025.

Trots detta är det fortfarande svårt att se några förändringar eller konkreta förbättringar i kommunens skyltning eller informationssystem. När en fråga har diskuterats under flera år och dessutom kopplas till kommunens attraktivitet och utveckling är det rimligt att förvänta sig att arbetet också leder till synliga resultat.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

1. Vilka **konkreta åtgärder eller beslut** har hittills genomförts i arbetet med att utveckla skyltning och informationstavlor i Mullsjö kommun? Hösten 2025 har passerats.
2. Har styrgruppen för kommunens attraktivitet presenterat **någon handlingsplan eller strategi** för detta arbete, och i så fall när kommer den att redovisas politiskt?
3. Vilka **budgetmedel** har avsatts för att förbättra skyltning och informationstavlor i kommunen?
4. När avser kommunstyrelsen att **presentera ett konkret genomförande** av förbättrad och mer enhetlig skyltning i Mullsjö kommun?
5. Hur säkerställer kommunstyrelsen att frågor som lyfts politiskt och kopplas till kommunens attraktivitet också **leder till faktiska åtgärder och inte enbart fortsatta utredningar**?



Ingemar Eriksson (m)

Kommunstyrelsen

Dnr 2023/1157

§ 27 Tilläggsmedel för fortsatt renovering av Mullsjö simhall

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har tidigare beviljat tilläggsmedel för renoveringen av Mullsjö simhall mot bakgrund av omfattande dolda brister som framkommit under projektets genomförande. Under det fortsatta bygg- och utredningsarbetet har ytterligare tekniska och funktionella behov identifierats som inte omfattas av tidigare beslutade medel men som benämndes fortsatt oklara.

För att möjliggöra ett samlat, färdigställt och driftsäkert resultat vid återöppning av anläggningen bedöms nuvarande budget, inklusive tidigare beviljade tilläggsmedel, inte vara tillräcklig. Mot denna bakgrund begärs härmed ytterligare 5 mnkr i tilläggsmedel för att hantera kvarstående nödvändiga åtgärder i projektets slutfas.

Vid kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde den 26 februari 2026 beslutades det att till kommunstyrelsen den 10 mars 2026 bjuda in kultur och fritidsnämnden att tillsammans med tekniska nämnden redovisa ärendet med speciellt fokus på hur simhallens verksamhetsförutsättningar, utifrån vad nämnden tidigare haft för verksamhet och den planerade framtida verksamheten, är planerade i och med slutförandet av renoveringen.

Vid dagens sammanträde informerar samhällsbyggnadschefen och den tillförordnade kultur- och fritidschefen.

Beslutsunderlag

Protokoll från kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 februari 2026 § 12

Protokoll från tekniska nämnden den 19 februari 2026 § 18

Tjänsteskrivelse från samhällsbyggnadschefen den 4 februari 2026

Protokoll från kommunfullmäktige den 22 april 2025 § 36

Tjänsteskrivelse från samhällsbyggnadschefen den 27 mars 2025

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



Kommunstyrelsen

§ 27 fortsättning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att bevilja ytterligare 5 mnkr i tilläggsmedel till renoveringen av Mullsjö simhall, utöver tidigare beslutade medel och

att uppdra åt berörd förvaltning att revidera projektets totalbudget och tidplan utifrån de nya förutsättningarna.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta

att bevilja ytterligare 5 mnkr i tilläggsmedel till renoveringen av Mullsjö simhall, utöver tidigare beslutade medel och

att uppdra åt berörd förvaltning att revidera projektets totalbudget och tidplan utifrån de nya förutsättningarna.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige



§ 12 Tilläggsmedel för fortsatt renovering av Mullsjö simhall

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har tidigare beviljat tilläggsmedel för renoveringen av Mullsjö simhall mot bakgrund av omfattande dolda brister som framkommit under projektets genomförande. Under det fortsatta bygg- och utredningsarbetet har ytterligare tekniska och funktionella behov identifierats som inte omfattas av tidigare beslutade medel men som benämndes fortsatt oklara.

För att möjliggöra ett samlat, färdigställt och driftsäkert resultat vid återöppning av anläggningen bedöms nuvarande budget, inklusive tidigare beviljade tilläggsmedel, inte vara tillräcklig. Mot denna bakgrund begärs härmed ytterligare 5 mnkr i tilläggsmedel för att hantera kvarstående nödvändiga åtgärder i projektets slutfas.

Beslutsunderlag

Protokoll från tekniska nämnden den 19 februari 2026 § 18

Tjänsteskrivelse från samhällsbyggnadschefen den 4 februari 2026

Protokoll från kommunfullmäktige den 22 april 2025 § 36

Tjänsteskrivelse från samhällsbyggnadschefen den 27 mars 2025

Förslag till beslut

Tekniska nämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

att bevilja ytterligare 5 mnkr i tilläggsmedel till renoveringen av Mullsjö simhall, utöver tidigare beslutade medel och

att uppdra åt berörd förvaltning att revidera projektets totalbudget och tidplan utifrån de nya förutsättningarna.

Kommunstyrelsens arbetsutskott**§ 12 fortsättning****Förslag till beslut på sammanträdet**

Ordföranden Per Högberg (KD) föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott besluta i tillägg till tekniska nämndens förslag att till kommunstyrelsen den 10 mars 2026 bjuda in kultur och fritidsnämnden att tillsammans med tekniska nämnden redovisa ärendet med speciellt fokus på hur simhallens verksamhetsförutsättningar, utifrån vad nämnden tidigare haft för verksamhet och den planerade framtida verksamheten, är planerade i och med slutförandet av renoveringen.

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att bevilja ytterligare 5 mnkr i tilläggsmedel till renoveringen av Mullsjö simhall, utöver tidigare beslutade medel och

att uppdra åt berörd förvaltning att revidera projektets totalbudget och tidplan utifrån de nya förutsättningarna.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar

att till kommunstyrelsen den 10 mars 2026 bjuda in kultur och fritidsnämnden att tillsammans med tekniska nämnden redovisa ärendet med speciellt fokus på hur simhallens verksamhetsförutsättningar, utifrån vad nämnden tidigare haft för verksamhet och den planerade framtida verksamheten, är planerade i och med slutförandet av renoveringen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Kultur och fritidsnämnden

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden

Dnr 2025/3097

§ 18 Tilläggsmedel för fortsatt renovering av Mullsjö simhall

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har tidigare beviljat tilläggsmedel för renoveringen av Mullsjö simhall mot bakgrund av omfattande dolda brister som framkommit under projektets genomförande. Under det fortsatta bygg- och utredningsarbetet har ytterligare tekniska och funktionella behov identifierats som inte omfattas av tidigare beslutade medel men som benämndes fortsatt oklara.

För att möjliggöra ett samlat, färdigställt och driftsäkert resultat vid återöppning av anläggningen bedöms nuvarande budget, inklusive tidigare beviljade tilläggsmedel, inte vara tillräcklig. Mot denna bakgrund begärs härmed ytterligare 5 mnkr i tilläggsmedel för att hantera kvarstående nödvändiga åtgärder i projektets slutfas.

Diskussioner förs.

Ajournering begärs i 10 minuter.

Ledamöterna föreslår att kommunfullmäktiges beslut den 22 april 2025 § 36 ska vara med som beslutsunderlag.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från samhällsbyggnadschefen den 4 februari 2026

Protokoll från kommunfullmäktige den 22 april 2025 § 36

Tjänsteskrivelse från samhällsbyggnadschefen den 27 mars 2025

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadschefen föreslår tekniska nämnden föreslå kommunfullmäktige besluta:

att bevilja ytterligare 5 mnkr i tilläggsmedel till renoveringen av Mullsjö simhall, utöver tidigare beslutade medel, samt

att uppdra åt berörd förvaltning att revidera projektets totalbudget och tidplan utifrån de nya förutsättningarna.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



Tekniska nämnden

§ 18 fortsättning

Beslut

Tekniska nämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta

att bevilja ytterligare 5 mnkr i tilläggsmedel till renoveringen av Mullsjö simhall, utöver tidigare beslutade medel,

att uppdra åt berörd förvaltning att revidera projektets totalbudget och tidplan utifrån de nya förutsättningarna och

att kommunfullmäktiges beslut den 22 april 2025 § 36 ska vara med som beslutsunderlag.

Beslutet skickas till

Fastighetschefen

Ekonomiavdelningen

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Tilläggsmedel för fortsatt renovering av Mullsjö simhall

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har tidigare beviljat tilläggsmedel för renoveringen av Mullsjö simhall mot bakgrund av omfattande dolda brister som framkommit under projektets genomförande. Under det fortsatta bygg- och utredningsarbetet har ytterligare tekniska och funktionella behov identifierats som inte omfattas av tidigare beslutade medel men som benämndes fortsatt oklara.

För att möjliggöra ett samlat, färdigställt och driftsäkert resultat vid återöppning av anläggningen bedöms nuvarande budget, inklusive tidigare beviljade tilläggsmedel, inte vara tillräcklig. Mot denna bakgrund begärs härmed ytterligare 5 mnkr i tilläggsmedel för att hantera kvarstående nödvändiga åtgärder i projektets slutfas.

Bakgrund/utredning

Renoveringen av Mullsjö simhall har genomförts i etapper med utgångspunkt i de tekniska undersökningar och bedömningar som varit möjliga att genomföra inför byggstart. Under pågående rivning och återuppbyggnad har dock ett antal brister och avvikelser identifierats som inte varit möjliga att fullt ut förutse i projekteringsskedet.

Tidigare beslutade tilläggsmedel har varit nödvändiga för att åtgärda allvarliga brister i bärande konstruktioner, installationer och ytskikt. I takt med att projektet gått in i ett mer detaljerat återuppbyggnadsskede har ytterligare behov framkommit, främst kopplade till tekniska system, säkerhet, tillgänglighet och anläggningens samlade funktion

Kvarstående utredningspunkter av ekonomisk betydelse

Vid tidpunkten för upprättandet av denna tjänsteskrivelse kvarstår ett antal avgörande utrednings- och åtgärds punkter som har direkt påverkan på projektets slutliga kostnad och genomförbarhet. Dessa har identifierats först i samband med pågående arbeten och kan inte utelämnas utan att riskera drift, säkerhet och möjligheten till återstart av verksamheten.

De kvarstående utredningspunkterna, vilka sammantaget ligger till grund för äskandet om ytterligare 5 mnkr, omfattar bland annat:

Postadress	Gatuadress	Telefon	Org.nr.	e-post	Bankgiro
Mullsjö kommun	Järnvägsgatan 27-29	0392-140 00	212000-1603	kommun@mullsjo.se	5932-8807
Box 47	Mullsjö	Telefax		Internet	Plusgiro
565 21 Mullsjö		0392-102 49		www.mullsjo.se	12 14 33-7

- teknisk lösning för återuppbyggnad av gångytor, bassäng och skvalprännor
- omdragning av vattenservis och elmatning
- installation av larmsändare, inklusive klogaslarm och livräddningskamera
- service, anpassning och återställande av reningssystem
- fast inredning samt nödvändiga fasadkompletteringar såsom belysning och skyltning
- omfattning och teknisk lösning för återuppbyggnad i källarplan

Dessa åtgärder bedöms vara nödvändiga för att anläggningen ska uppfylla gällande krav avseende säkerhet, arbetsmiljö, tillgänglighet och driftssäkerhet.

Ekonomiska och verksamhetsmässiga överväganden

De åtgärder som nu aktualiseras ryms inte inom tidigare beslutad projektbudget. Ett beviljande av ytterligare 5 mnkr i tilläggsmedel bedöms vara nödvändigt för att:

- möjliggöra ett fullständigt färdigställande av simhallen
- säkerställa att anläggningen kan tas i bruk på ett säkert och regeluppfyllande sätt
- minska risken för framtida driftstörningar och kostsamma akuta åtgärder
- undvika behov av ytterligare successiva äskanden i ett senare skede

Ett sammanhållet och färdigställt resultat vid återöppning är även av stor betydelse för invånarnas upplevelse samt för förtroendet för kommunens investering i anläggningen

Övriga perspektiv

Identifierade kostnadsdrivande åtgärder och utredningspunkter

Fjärrvärmeväxlare

Inför uppstart av befintlig fjärrvärmeväxlare konstaterades omfattande slitage. Ventiler var kraftigt rostangripna och pumpar bedömdes vara i dåligt skick. Sammantaget visade genomgången att växlaren, som är cirka 30 år gammal, har uppnått och passerat sin tekniska livslängd.

Utbyte av växlare samt rostangripna ventiler på sekundärstråken har därför beställts. Den prognostiserade kostnaden uppgår till cirka 420 000 kronor.

Teknisk lösning för återuppbyggnad av gångytor, bassäng och skvalprännor

Den tekniska lösningen för återuppbyggnad av gångytor, bassäng och skvalprännor har visat sig vara mer omfattande än ursprungligen bedömt.

Den aktuella kostnadsprognosen för material och arbete uppgår till cirka 4,0 mnkr. Därutöver tillkommer ökade konsultkostnader till följd av den tid som projektörer har behövt lägga på att ta fram en långsiktigt hållbar lösning som uppfyller gällande krav för badmiljöer.

Utökning av produkter från Malmsten jämfört med FFU

Utökning av utrustning jämfört med förfrågningsunderlaget uppgår till cirka 469 000 kronor. Detta avser bland annat startpallar, handledare och ett större antal linfästen.

Utöver kostnaden för själva produkterna tillkommer arbetskostnader för infästning, vilka i en simhallsmiljö är tekniskt krävande och komplexa. Även samordningskostnader mellan leverantör och projektör har tillkommit.

Nytt styrsystem för vattenrening

Styrsystemet för vattenreningen är utdaterat och operativsystemet är från 1990-talet. Detta innebär osäkerheter i driftsäkerheten kring reningssystemet. Utbyte av systemet offereras av avtalad servicepartner till en kostnad om 637 000kr.

Larmsändare – klorgasalarm och livräddningskamera

Klorgasalarm finns installerat i dagsläget. När det gäller livräddningskameror tillhandahålls dessa ofta genom abonnemang, inklusive montering. Dessa kostnader bedöms därför i huvudsak utgöra framtida driftkostnader, snarare än investeringskostnader, och ingår inte fullt ut i nuvarande kalkyl.

Service av reningssystem

Serviceåtgärder på reningssystemet, inklusive sand- och dysbyte samt utbyte av filterventiler, har en prognostiserad kostnad om cirka 476 000 kronor. Arbetena utförs i teknikrum i källarplan och är nödvändiga för att säkerställa driftsäkerhet och vattenkvalitet.

Fast inredning och fasadkomplettering

Ny fast inredning har i nuläget en uppskattad kostnad om cirka 250 000 kronor. Det är i dagsläget oklart om denna summa inkluderar duschbås och skärmväggar.

Frågan om kompletterande belysning, utöver den som är direkt kopplad till fasaden, är ännu inte färdigutredd. Inte heller fasadskylt har hanterats inom nuvarande kalkyl.

Omfattning av återuppbyggnad i källarplan

Omfattningen av renoveringsarbeten i källarplanet har successivt ökat. Inledningsvis fanns en ambition att delar av åtgärderna, främst kopplade till brandskydd, skulle kunna genomföras i egen regi parallellt med renoveringen på plan 10. Detta avsåg exempelvis dörrbyten, uppbyggnad av väggar samt tätning kring genomföringar.

I takt med att entreprenaden har utökats har dock även dessa arbeten hanterats som ändrings- och tilläggsarbeten inom entreprenaden. För att uppfylla kraven i brandskyddsbeskrivningen har ytterligare åtgärder tillkommit, bland annat avseende kanaldragningar kring aggregat LA5 som betjänar källarplanet.

Dessa åtgärder är nödvändiga för att brandskyddsdokumentationen ska kunna färdigställas, vilket i sin tur är en förutsättning för att slutbesked ska kunna erhållas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från samhällsbyggnadschefen den 27 mars 2025

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadschefen föreslår tekniska nämnden föreslå kommunfullmäktige besluta:

att bevilja ytterligare 5 mnkr i tilläggsmedel till renoveringen av Mullsjö simhall, utöver tidigare beslutade medel, samt

att uppdra åt berörd förvaltning att revidera projektets totalbudget och tidplan utifrån de nya förutsättningarna.

Beslutet skickas till

Fastighetschefen
Ekonomiavdelningen

André Karlsson
Samhällsbyggnadschef



Kommunfullmäktige

Dnr 2023/1157

§ 36 Begäran om tilläggsmedel för fortsatt renovering av Mullsjö simhall

Ärendebeskrivning

Under pågående renovering av Mullsjö simhall har ett flertal dolda fel och brister upptäckts, vilka inte kunde förutses vid projekteringen. Bland annat har fuktskador, skador på bärande konstruktioner samt omfattande behov av nya installationer och förbättrad tillgänglighet identifierats.

För att möjliggöra en fullständig och hållbar renovering som uppfyller gällande krav på funktion, säkerhet och livslängd, krävs tilläggsmedel utöver tidigare beslutad budget.

Beslutsunderlag

Protokoll från kommunstyrelsen den 9 april 2025 § 40

Tjänsteskrivelse från samhällsbyggnadschefen den 27 mars 2025

Kalkyl/prognos, simhallen, april 2025

Kalkyl/prognos, simhallen, mars 2025

Protokoll från kommunstyrelsens arbetsutskott den 27 mars 2025 § 20

Presentation, renovering av simhallen den 20 mars 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att bevilja 25 mnkr i tilläggsmedel till renoveringen av Mullsjö simhall och

att uppdra åt berörd förvaltning att revidera budget och tidplan utifrån de nya förutsättningarna.

Förslag till beslut på sammanträdet

Per Högborg (KD) föreslår kommunfullmäktige besluta enligt kommunstyrelsens förslag.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



Kommunfullmäktige

§ 36 fortsättning

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bevilja 25 mnkr i tilläggsmedel till renoveringen av Mullsjö simhall och

att uppdra åt berörd förvaltning att revidera budget och tidplan utifrån de nya förutsättningarna.

Beslutet skickas till

Samhällsbyggnadschefen

Fastighetschefen

Ekonomiavdelningen

Tekniska nämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Begäran om tilläggsmedel för fortsatt renovering av Mullsjö simhall

Ärendebeskrivning

Under pågående renovering av Mullsjö simhall har ett flertal dolda fel och brister upptäckts, vilka inte kunde förutses vid projekteringen. Bland annat har fuktskador, skador på bärande konstruktioner samt omfattande behov av nya installationer och förbättrad tillgänglighet identifierats.

För att möjliggöra en fullständig och hållbar renovering som uppfyller gällande krav på funktion, säkerhet och livslängd, krävs tilläggsmedel utöver tidigare beslutad budget.

Denna skrivelse syftar till att redogöra för de nyupptäckta förutsättningarna och att begära ett ekonomiskt tillskott för att kunna slutföra renoveringen enligt plan.

Bakgrund/utredning

Mullsjö simhall har under en längre tid uppvisat omfattande otätheter, vilket påverkat den bärande konstruktionen negativt. I samband med planeringen av renoveringen genomfördes förberedande, icke-förstörande undersökningar av stål- och betongdelar. Resultaten visade att stålet överlag var i gott skick, men att utförandet vad gäller svets och bultförband varit bristfälligt. Detta låg till grund för beslutet att byta ut hela takkonstruktionen och, i förlängningen, ersätta två ytterväggar (öst och syd).

Betongprover visade däremot att den befintliga konstruktionen och bassängerna var i tillräckligt gott skick för att kunna bevaras och utgör en bärande del i det fortsatta projektet.

Renoveringsplan (grundutförande)

Den ursprungliga planen innefattar bland annat:

- Rivning av tak och två ytterväggar i högdelen
- Rivning av entresolplanet
- Nya ytskikt i bassänger och bassängrum

Postadress
Mullsjö kommun
Box 47
565 21 Mullsjö

Gatuadress
Järnväggsgatan 27-29
Mullsjö

Telefon **Org.nr.**
0392-140 00 212000-1603
Telefax
0392-102 49

e-post
kommun@mullsjoe.se
Internet
www.mullsjoe.se

Bankgiro
5932-8807
Plusgiro
12 14 33-7

- Säker utrymningsväg från gym och spinninglokal
- Tätning av undertaket i lågdel
- Uppgradering av byggnadsdelar för att möta dagens krav enligt gällande byggnormer

Oplanerade upptäckter

Under pågående rivning och byggnation har ett antal oväntade brister upptäckts, vilka påverkar både budget och tidplan. Bland dessa kan nämnas:

- Läckage och fuktskador i vindsbjälklag i lågdel
- Rostangripna ventilationskanaler
- Korrosionsskadade pelare, balkar och bultgrupper
- Avvikelser mellan verklig byggnation och befintliga ritningar
- Torrbruk i bassängbotten och gångtor med bom, dvs problem med vidhäftning mellan materiallager, vilket omöjliggör garanti vid återuppbyggnad
- Ytlig armering med rostangrepp

Ytterligare behov i lågdel och entré

Fortsatta undersökningar har även visat på stora brister i lågdelens funktionalitet och skick. Detta inkluderar:

- Underkänd tillgänglighet
- Slitna ytskikt med anmärkningar från Miljö och Hälsa
- Personalutrymmen som inte uppfyller dagens krav
- Entréparti med konstruktionsmässigt otillfredsställande infästning

Åtgärder som nu krävs innefattar ny planlösning, nya installationer (VA, värme), ny takkonstruktion samt nya ytskikt.

Genomförda och planerade anpassningar

För att säkerställa en långsiktig lösning, med en livslängd på minst 50 år, har projektet beslutat att:

- Riva ner till konstruktionsbetong i bassänger och gångtor
- Avlägsna torrbruk och skadade ytskikt
- Riva befintliga personalutrymmen som inte uppfyller krav
- Utföra riktningar och förstärkningar enligt ny konstruktionsstandard

Övriga perspektiv

För att kunna genomföra dessa kompletterande och nödvändiga åtgärder krävs ett ekonomiskt tillskott utöver tidigare beslutad budget. Den befintliga projektbudgeten täcker inte kostnaderna för de omfattande renoveringsbehov som tillkommit under arbetets gång.

Vid datum för upprättande av denna tjänsteskrivelse kvarstår ett antal utredningspunkter av ekonomisk betydelse. Bland dessa kan nämnas:

- Teknisk lösning för återuppbyggnad av gångtor, bassäng och skvalprännor
- Omdragning av vattenservis och elmatning
- Larmsändare - klogaslarm och livräddningskamera
- Service av reningssystem
- Fast inredning och fasadkomplettering (belysning, skyltning)
- Omfattning av återuppbyggnad i källarplan

Ett samlat och genomarbetat intryck av en helrenoverad simhall vid återöppning är avgörande – både för verksamhetens långsiktiga hållbarhet och för invånarnas upplevelse samt förtroende för kommunens investeringar. Renoveringen genomförs med målsättningen att säkerställa en modern, funktionell och trygg anläggning med en beräknad livslängd på minst 50 år.

Ett alternativ till renovering hade varit att riva simhallen i sin helhet, vilket har uppskattats till en kostnad om cirka 10 miljoner kronor – utan att någon ny anläggning då byggs. Därtill är tillgången till andra simhallar i länet begränsad, och förflyttning av verksamhet samt skolundervisning till andra kommuner medför både praktiska svårigheter och höga kostnader.

Mot denna bakgrund bedöms en fullständig renovering som det mest ansvarsfulla och långsiktiga hållbara alternativet

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från samhällsbyggnadschefen den 27 mars 2025

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadschefen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att bevilja 17 mnkr i tilläggsmedel till renoveringen av Mullsjö simhall och

att uppdra åt berörd förvaltning att revidera budget och tidplan utifrån de nya förutsättningarna.

Beslutet skickas till

Fastighetschefen

Ekonomiavdelningen

André Karlsson

Samhällsbyggnadschef



Kommunstyrelsen

Dnr 2025/1014

§ 29 Överföring av investeringsmedel

Ärendebeskrivning

Investeringsutfallet per 31 december 2025 uppgick till 61,9 miljoner kronor. 2025 års investeringsbudget uppgår till totalt 82,2 miljoner kronor efter tilläggsanslag och överföringar. Därmed har 75 procent av budgeten använts och utfallet avviker från budget med 20,3 miljoner.

Avvikelsen förklaras främst med att projekten för renoveringen av Mullsjö simhall och kommunhuset ligger efter den budgeterade tidplanen.

Under pågående rivning och återuppbyggnad av Mullsjö simhall har ett antal brister och avvikelser identifierats, vilket har medfört ökade kostnader, men också en fördröjning av projektet.

Under året har renoveringen av simhallen och byggnationen av den nya förskolan Tallkotten tagit stor del av befintliga resurser i anspråk. Det innebär därmed att projektet kring kommunhuset blivit försenat. Utredning kring teknisk kapacitet och verksamhetens behov kommer att starta efter sommaren.

För att dessa investeringsprojekt ska kunna slutföras behöver återstående investeringsanslag på totalt 24,0 miljoner kronor föras över till 2026.

I takt med att renoveringen av simhallen har gått in i ett mer detaljerat återuppbyggnadsskede har ytterligare behov framkommit, främst kopplade till tekniska system, säkerhet, tillgänglighet och anläggningens samlade funktion.

Mot denna bakgrund behövs ytterligare 5 miljoner kronor i tilläggsmedel för att hantera kvarstående nödvändiga åtgärder i projektets slutfas. Ärendet om tilläggsmedel har beslutats av tekniska nämnden (dnr 2025/3097).

Den av kommunfullmäktige fastställda investeringsbudgeten för 2026 uppgår till 78,0 miljoner kronor. Efter den föreslagna överföringen av investeringsmedel från 2025 och tilläggsanslaget för simhallen uppgår därmed investeringsbudgeten för 2026 till totalt 107,0 miljoner kronor.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen**§ 29 fortsättning****Beslutsunderlag**

Protokoll från kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 februari 2026 § 18

Tjänsteskrivelse från ekonomichefen den 10 februari 2026

Investeringsbudget 2026

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att bevilja överföring av återstående investeringsmedel med 24,0 miljoner för renoveringen av Mullsjö simhall och renoveringen av kommunhuset,

att bevilja ytterligare 5 miljoner kronor i tilläggsmedel till renoveringen av Mullsjö simhall, utöver tidigare beslutade medel och

att investeringsbudgeten för 2026 fastställs till 107,0 miljoner kronor.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta

att bevilja överföring av återstående investeringsmedel med 24,0 miljoner för renoveringen av Mullsjö simhall och renoveringen av kommunhuset,

att bevilja ytterligare 5 miljoner kronor i tilläggsmedel till renoveringen av Mullsjö simhall, utöver tidigare beslutade medel och

att investeringsbudgeten för 2026 fastställs till 107,0 miljoner kronor.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr 2025/1014

§ 18 Överföring av investeringsmedel**Ärendebeskrivning**

Investeringsutfallet per 31 december 2025 uppgick till 61,9 miljoner kronor. 2025 års investeringsbudget uppgår till totalt 82,2 miljoner kronor efter tilläggsanslag och överföringar. Därmed har 75 procent av budgeten använts och utfallet avviker från budget med 20,3 miljoner.

Avvikelsen förklaras främst med att projekten för renoveringen av Mullsjö simhall och kommunhuset ligger efter den budgeterade tidplanen.

Under pågående rivning och återuppbyggnad av Mullsjö simhall har ett antal brister och avvikelser identifierats, vilket har medfört ökade kostnader, men också en fördröjning av projektet.

Under året har renoveringen av simhallen och byggnationen av den nya förskolan Tallkotten tagit stor del av befintliga resurser i anspråk. Det innebär därmed att projektet kring kommunhuset blivit försenat. Utredning kring teknisk kapacitet och verksamhetens behov kommer att starta efter sommaren.

För att dessa investeringsprojekt ska kunna slutföras behöver återstående investeringsanslag på totalt 24,0 miljoner kronor föras över till 2026.

I takt med att renoveringen av simhallen har gått in i ett mer detaljerat återuppbyggnadsskede har ytterligare behov framkommit, främst kopplade till tekniska system, säkerhet, tillgänglighet och anläggningens samlade funktion.

Mot denna bakgrund behövs ytterligare 5 miljoner kronor i tilläggsmedel för att hantera kvarstående nödvändiga åtgärder i projektets slutfas. Ärendet om tilläggsmedel har beslutats av tekniska nämnden (dnr 2025/3097).

Den av kommunfullmäktige fastställda investeringsbudgeten för 2026 uppgår till 78,0 miljoner kronor. Efter den föreslagna överföringen av investeringsmedel från 2025 och tilläggsanslaget för simhallen uppgår därmed investeringsbudgeten för 2026 till totalt 107,0 miljoner kronor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från ekonomichefen den 10 februari 2026

Investeringsbudget 2026

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 18 fortsättning

Förslag till beslut

Ekonomichefen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att bevilja överföring av återstående investeringsmedel med 24,0 miljoner för renoveringen av Mullsjö simhall och renoveringen av kommunhuset,

att bevilja ytterligare 5 miljoner kronor i tilläggsmedel till renoveringen av Mullsjö simhall, utöver tidigare beslutade medel och

att investeringsbudgeten för 2026 fastställs till 107,0 miljoner kronor.

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att bevilja överföring av återstående investeringsmedel med 24,0 miljoner för renoveringen av Mullsjö simhall och renoveringen av kommunhuset,

att bevilja ytterligare 5 miljoner kronor i tilläggsmedel till renoveringen av Mullsjö simhall, utöver tidigare beslutade medel och

att investeringsbudgeten för 2026 fastställs till 107,0 miljoner kronor.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

**Tjänsteskrivelse****Datum Diarienummer**

2026-02-10 2025/1014

Kommunstyrelsens
arbetsutskott

Överföring av investeringsmedel

Ärendebeskrivning

Investeringsutfallet per 31 december 2025 uppgick till 61,9 miljoner kronor. 2025 års investeringsbudget uppgår till totalt 82,2 miljoner kronor efter tilläggsanslag och överföringar. Därmed har 75 procent av budgeten använts och utfallet avviker från budget med 20,3 miljoner.

Avvikelsen förklaras främst med att projekten för renoveringen av Mullsjö simhall och kommunhuset ligger efter den budgeterade tidplanen.

Överföring av investeringsmedel

Under pågående rivning och återuppbyggnad av Mullsjö simhall har ett antal brister och avvikelser identifierats, vilket har medfört ökade kostnader, men också en fördröjning av projektet.

Under året har renoveringen av simhallen och byggnationen av den nya förskolan Tallkotten tagit stor del av befintliga resurser i anspråk. Det innebär därmed att projektet kring kommunhuset blivit försenat. Utredning kring teknisk kapacitet och verksamhetens behov kommer att starta efter sommaren.

För att dessa investeringsprojekt ska kunna slutföras behöver återstående investeringsanslag på totalt 24,0 miljoner kronor föras över till 2026.

Tilläggsanslag

I takt med att renoveringen av simhallen har gått in i ett mer detaljerat återuppbyggnadsskede har ytterligare behov framkommit, främst kopplade till tekniska system, säkerhet, tillgänglighet och anläggningens samlade funktion.

Mot denna bakgrund behövs ytterligare 5 miljoner kronor i tilläggsmedel för att hantera kvarstående nödvändiga åtgärder i projektets slutfas. Ärendet om tilläggsmedel har beslutats av tekniska nämnden (dnr 2025/3097).

Postadress
Mullsjö kommun
Box 47
565 21 Mullsjö

Gatuadress
Järnväggsgatan 27-29
Mullsjö

Telefon **Org.nr.**
0392-140 00 212000-1603
Telefax
0392-102 49

e-post
kommun@mullsjoe.se
Internet
www.mullsjoe.se

Bankgiro
5932-8807
Plusgiro
12 14 33-7

Revidering av investeringsbudget 2026

Den av kommunfullmäktige fastställda investeringsbudgeten för 2026 uppgår till 78,0 miljoner kronor. Efter den föreslagna överföringen av investeringsmedel från 2025 och tilläggsanslaget för simhallen uppgår därmed investeringsbudgeten för 2026 till totalt 107,0 miljoner kronor.

Beslutsunderlag

Investeringsbudget 2026

Förslag till beslut

Ekonomichefen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att bevilja överföring av återstående investeringsmedel med 24,0 miljoner för renoveringen av Mullsjö simhall och renoveringen av kommunhuset,

att bevilja ytterligare 5 miljoner kronor i tilläggsmedel till renoveringen av Mullsjö simhall, utöver tidigare beslutade medel,

att investeringsbudgeten för 2026 fastställs till 107,0 miljoner kronor.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Tekniska nämnden

Ekonomichefen

Lena Backe

Ekonomichef

Investeringsbudget 2026

	KF budget 2026	överföring från	tillägg gs- anslag	Totalt 2026	Totalt projektt id
<u>Förskolor</u>					
Ny förskola Tallkotten	48,5			48,5	75, 1 2024-2026
<u>Kultur och fritid</u>					
Simhall	4,2	21,0	5,0	30,2	75, 8 2022-2026
<u>Övrigt</u>					
Kommunhuset	10,0	3,0		13,0	13, 0 etapp 1 2025-2026
Smärre kommunövergripande projekt	3,0			3,0	
Summa investeringar	65,7	24,0	5,0	94,7	
<u>Reinvesteringar</u>					
Reinvestering TN	8,0			8,0	
Reinvestering BUN	1,5			1,5	
Reinvestering KOF	0,4			0,4	
Reinvestering SN	1,4			1,4	
Reinvestering KS	1,0			1,0	
Summa reinvesteringar	12,3	-	-	12,3	
TOTALT	78,0	24,0	5,0	107,0	



Kommunstyrelsen

Dnr 2026/1042

§ 36 Förtroendevaldas pensioner och försäkringar, omställningsstöd, OPF-KR 26

Ärendebeskrivning

Ett förtroendeuppdrag inom kommuner och regioner utgör en viktig del av den demokratiska strukturen och medför behov av anpassade villkor. OPF-KR 26 innehåller bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser och familjeskydd för förtroendevalda som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen. Bestämmelserna antas lokalt av fullmäktige i kommun, region eller kommunalförbund och utgör ett samlat regelverk som tydliggör de förtroendevaldas villkor och trygghet under och efter tiden som förtroendevald.

OPF-KR 26 är utformat för att tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare. OPF-KR 26 ersätter samtliga av de tidigare regelverken OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14.

Bestämmelserna i OPF-KR 26 ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag och bestämmelserna har i möjligaste mån anpassats till de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund.

Följande förändringar införs:

Omställningsstöd:

En ny regel införs som utesluter omställningsstöd vid fängelsedom på två år eller mer. Tid hos annan uppdragsgivare får räknas in i kvalifikationstid. Samordning med all inkomst redan från första året, med fribelopp motsvarande en tolfedel av prisbasbeloppet.

Pension:

Ingen utbetalning av belopp under 250 kr per år. Kortare utbetalningstid (minst 10 år) möjlig. Tidigaste uttag vid 62 år, automatisk utbetalning vid 70 år. Sambobegreppet förtydligas.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



Kommunstyrelsen

§ 36 fortsättning

Familjeskydd:

Endast ett helt familjeskydd kan betalas ut, även vid flera uppdrag. Sambobegreppet klargörs.

Mullsjö Kommun har att ta ställning till det nya förslaget. Mullsjö kommun brukar välja att följa riktlinjerna som SKR tar fram.

Kommunstyrelsens presidium föreslår att kommunen ställer sig bakom införandet av OPF- KR26 med följande ändring:

Under kapitel 3 pensionsbestämmelser paragraf 8 stryks ordet kan i 5 stycket ny lydelse blir då:

Avgiftsbestämd pensionsbehållning utbetalas som en engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

Beslutsunderlag

Protokoll från kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 februari 2026 § 21

Tjänsteskrivelse från kommunsekreteraren den 12 februari 2026

Cirkulär 25:64, Sveriges Kommuner och Regioner den 19 december 2025

Förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 2026) den 19 december 2025

Kommentarer till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26) den 19 december 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anta OPF- KR26 med föreslagen ändring,

att den gäller från 15 oktober 2026 och

att reglerna gäller för uppdrag som tillträds efter valet 2026 eller senare.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



Kommunstyrelsen

§ 36 fortsättning

Förslag till beslut på sammanträdet

Henrik Jansson (M) föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta

att anta OPF- KR26 med föreslagen ändring,

att den gäller från 15 oktober 2026 och

att reglerna gäller för uppdrag som tillträds efter valet 2026 eller senare.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



§ 21 Förtroendevaldas pensioner och försäkringar, omställningsstöd, OPF-KR 26

Ärendebeskrivning

Ett förtroendeuppdrag inom kommuner och regioner utgör en viktig del av den demokratiska strukturen och medför behov av anpassade villkor. OPF-KR 26 innehåller bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser och familjeskydd för förtroendevalda som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen. Bestämmelserna antas lokalt av fullmäktige i kommun, region eller kommunalförbund och utgör ett samlat regelverk som tydliggör de förtroendevaldas villkor och trygghet under och efter tiden som förtroendevald.

OPF-KR 26 är utformat för att tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare. OPF-KR 26 ersätter samtliga av de tidigare regelverken OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14.

Bestämmelserna i OPF-KR 26 ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag och bestämmelserna har i möjligaste mån anpassats till de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund.

Följande förändringar införs:

Omställningsstöd:

En ny regel införs som utesluter omställningsstöd vid fängelsedom på två år eller mer. Tid hos annan uppdragsgivare får räknas in i kvalifikationstid. Samordning med all inkomst redan från första året, med fribelopp motsvarande en tolfedel av prisbasbeloppet.

Pension:

Ingen utbetalning av belopp under 250 kr per år. Kortare utbetalningstid (minst 10 år) möjlig. Tidigaste uttag vid 62 år, automatisk utbetalning vid 70 år. Sambobegreppet förtydligas.



Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 21 fortsättning

Familjeskydd:

Endast ett helt familjeskydd kan betalas ut, även vid flera uppdrag. Sambobegreppet klargörs.

Mullsjö Kommun har att ta ställning till det nya förslaget. Mullsjö kommun brukar välja att följa riktlinjerna som SKR tar fram.

Kommunstyrelsens presidium föreslår att kommunen ställer sig bakom införandet av OPF- KR26 med följande ändring:

Under kapitel 3 pensionsbestämmelser paragraf 8 stryks ordet kan i 5 stycket ny lydelse blir då:

Avgiftsbestämd pensionsbehållning utbetalas som en engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunsekreteraren den 12 februari 2026

Cirkulär 25:64, Sveriges Kommuner och Regioner den 19 december 2025

Förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 2026) den 19 december 2025

Kommentarer till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26) den 19 december 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens presidium föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anta OPF- KR26 med föreslagen ändring,

att den gäller från 15 oktober 2026 och

att reglerna gäller för uppdrag som tillträds efter valet 2026 eller senare.



Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 21 fortsättning

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anta OPF- KR26 med föreslagen ändring,

att den gäller från 15 oktober 2026 och

att reglerna gäller för uppdrag som tillträds efter valet 2026 eller senare.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

**Tjänsteskrivelse****Datum Diarienummer**

2026-02-12 2026/1042

Kommunstyrelsens
arbetsutskott

Förtroendevaldas pensioner och försäkringar, omställningsstöd, OPF-KR 26

Ärendebeskrivning

Ett förtroendeuppdrag inom kommuner och regioner utgör en viktig del av den demokratiska strukturen och medför behov av anpassade villkor. OPF-KR 26 innehåller bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser och familjeskydd för förtroendevalda som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen. Bestämmelserna antas lokalt av fullmäktige i kommun, region eller kommunalförbund och utgör ett samlat regelverk som tydliggör de förtroendevaldas villkor och trygghet under och efter tiden som förtroendevald.

OPF-KR 26 är utformat för att tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare. OPF-KR 26 ersätter samtliga av de tidigare regelverken OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14.

Bestämmelserna i OPF-KR 26 ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag och bestämmelserna har i möjligaste mån anpassats till de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund.

Följande förändringar införs:

Omställningsstöd:

En ny regel införs som utesluter omställningsstöd vid fängelsedom på två år eller mer. Tid hos annan uppdragsgivare får räknas in i kvalifikationstid. Samordning med all inkomst redan från första året, med fribelopp motsvarande en tolfedel av prisbasbeloppet.

Pension:

Ingen utbetalning av belopp under 250 kr per år. Kortare utbetalningstid (minst 10 år) möjlig. Tidigaste uttag vid 62 år, automatisk utbetalning vid 70 år. Sambobegreppet förtydligas.

Postadress
Mullsjö kommun
Box 47
565 21 Mullsjö

Gatuadress
Järnväggsgatan 27-29
Mullsjö

Telefon **Org.nr.**
0392-140 00 212000-1603
Telefax
0392-102 49

e-post
kommun@mullsjoe.se
Internet
www.mullsjoe.se

Bankgiro
5932-8807
Plusgiro
12 14 33-7

Familjeskydd:

Endast ett helt familjeskydd kan betalas ut, även vid flera uppdrag. Sambobegreppet klargörs.

Mullsjö Kommun har att ta ställning till det nya förslaget. Mullsjö kommun brukar välja att följa riktlinjerna som SKR tar fram.

Kommunstyrelsens presidium föreslår att kommunen ställer sig bakom införandet av OPF- KR26 med följande ändring:

Under kapitel 3 pensionsbestämmelser paragraf 8 stryks ordet kan i 5 stycket ny lydelse blir då:

Angiftsbestämd pensionsbeholdning utbetalas som en engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbeholdningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

Beslutsunderlag

Cirkulär 25:64, Sveriges Kommuner och Regioner den 19 december 2025

Förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 2026) den 19 december 2025

Kommentarer till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26) den 19 december 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens presidium föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anta OPF- KR26 med föreslagen ändring,

att den gäller från 15 oktober 2026 och

att reglerna gäller för uppdrag som tillträds efter valet 2026 eller senare.

Beslutet skickas till

Avdelningen för kompetens och ledarskap

Joel Lundgren

Kommunsekreterare

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATAASEN

Cirkulärnr: 25:64
Diariernr: SKR2025/03580
Handläggare: Victoria Bergner
Ämnesord: Förtroendevalda, Pension
Avdelning: Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Sektion/Enhet: Förhandlingssektionen
Extern medverkan: -
Datum: 2025-12-10
Mottagare: Kommunstyrelsen, Regionstyrelsen
Rubrik: Cirkulär - OPF-KR 26
Ersätter: -
Bilaga: Bilaga 1 - OPF-KR 26
Bilaga 2 - Kommentar till OPF-KR 26
Bilaga 3 - Delningstal OPF-KR 26

Sammanfattning

SKR:s styrelse har den 19 december 2025 antagit förslag till nya bestämmelser för omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda – OPF-KR 26. Reglerna gäller för uppdrag som tillträds efter valet 2026 eller senare och är indelade i fyra kapitel: inledande bestämmelser, omställningsstöd, pensionsbestämmelser och familjeskydd.

Följande förändringar införs:

Omställningsstöd: En ny regel införs som utesluter omställningsstöd vid fängelsedom på två år eller mer.

Tid hos annan uppdragsgivare får räknas in i kvalifikationstid.

Samordning med all inkomst redan från första året, med fribelopp motsvarande en tolfedel av prisbasbeloppet.

Pension:

Ingen utbetalning av belopp under 250 kr per år.

Kortare utbetalningstid (minst 10 år) möjlig.

Tidigaste uttag vid 62 år, automatisk utbetalning vid 70 år.

Sambobegreppet förtydligas.

Familjeskydd:

Endast ett helt familjeskydd kan betalas ut, även vid flera uppdrag.

Sambobegreppet klargörs.

En ny **försäkringsteknisk bilaga** med uppdaterade delningstal samt en reviderad **kommentar** som förtydligar och stärker dokumentets vägledande funktion är också antagna.

OPF-KR 26

Sveriges Kommuner och Regioners styrelse har den 19 december 2025 antagit förslag till nya bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KR) för att kunna tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett (eller flera) uppdrag efter valet 2026 eller senare. Den nya versionen benämns OPF-KR 26.

Förslag till OPF-KR 26 är utformat med utgångspunkt att ett förtroendeuppdrag inom kommuner och regioner utgör en viktig del av den demokratiska strukturen och därför kräver särskilda villkor anpassade för uppdraget.

OPF-KR 26 är fortsatt indelat i fyra kapitel; inledande bestämmelser, omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd.

Förslaget innehåller i korthet följande förändringar:

Kapitel 2, bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda.

En ny § 2a införs som ger rätt till att neka omställningsstöd om den förtroendevalde döms till fängelse i två år eller mer.

Tid i uppdrag hos annan uppdragsgivare som tillämpar OPF-KR 26 eller tidigare får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid för ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Samordningsreglerna gällande ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd förändras i §7. Omställningsstöden föreslås samordnas med all förvärvsinkomst och/eller annan inkomst från och med det första året med omställningsstöd. Av administrativa skäl föreslås att från samordningen undanta ett fribelopp som per månad motsvarar en tolfedel av samma års prisbasbelopp.

Kapitel 3, pensionsbestämmelser

Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte. I tidigare versioner av OPF-KR justerades beloppet årligen genom indexering, men denna rutin har av administrativa skäl tagits bort.

En möjlighet till kortare utbetalningstid av pensionsbehållningen om minst 10 år har införts.

Tidigaste ålder för uttag av pensionsbehållning har justerats till 62 år.

En regel om automatisk utbetalning av pensionsbehållningen vid 70 år har också införts. Detta för att pensionsbehållningen inte ska glömmas bort.

Sambobegreppet förtydligas med hänvisning till sambolagen i § 11, efterlevandeskydd.

Kapitel 4, familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

I §3 införs en regel om att endast ett helt familjeskydd kan falla ut oavsett om man har flera uppdrag hos flera uppdragsgivare.

I ny anmärkning till § 4 har sambobegreppet förtydligats.

Kommentaren till OPF-KR 26

Kommentaren till OPF-KR 26 har reviderats i syfte att förtydliga och öka dess vägledande funktion.

Övrigt

En uppdaterad försäkringsteknisk bilaga med nya delningstal har införts och ersätter den tidigare från 2014. Bilagan har moderniserats och beskriver bland annat hur pensionsbehållningen ska räknas upp i högre åldrar.

SKR rekommenderar att lokalt antagande av OPF-KR 26 görs med ikraftträdandedatum tidigast från och med 15 oktober 2026.

Förslag till lokala beslut

I enlighet med Sveriges Kommuner och Regioners styrelses beslut föreslås:

att anta bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26) med tillhörande bilagor.

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av Victoria Bergner.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATAASEN

Sveriges Kommuner och Regioner
Avdelningen för arbetsgivarpolitik

Jeanette Hedberg

Victoria Bergner

Bilagor:

Bilaga 1 - OPF-KR 26

Bilaga 2 - Kommentar till OPF-KR 26

Bilaga 3 - Delningstal OPF-KR 26

Förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26)

Allmänt om bestämmelserna

Ett förtroendeuppdrag utgör en viktig del av den demokratiska strukturen och medför behov av anpassade villkor. Enligt 4 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) avses med förtroendevald den som har valts till ett uppdrag av fullmäktige, nämnd eller annan kommunal myndighet.

Uppdraget utgör inte en anställning, och den förtroendevalde har därför inte ett anställningsförhållande med kommunen eller regionen. Arbetsrättslig lagstiftning som reglerar exempelvis arbetstid, semester och anställningsskydd är därmed inte tillämplig.

Eftersom ett anställningsförhållande inte föreligger kan den förtroendevalde inte omfattas av bestämmelserna om tjänstepension, då sådan pension enligt 28 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) endast får tryggas inom ramen för ett anställningsförhållande.

Förtroendeuppdraget innebär också att den förtroendevalde verkar i en miljö där olika samhällsintressen behöver balanseras. Det kan i vissa fall medföra en viss distans till den lokala arbetsmarknaden.

Mot denna bakgrund innehåller OPF-KR 26 bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser och familjeskydd för förtroendevalda som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen. Bestämmelserna antas lokalt av fullmäktige i kommun, region eller kommunalförbund och utgör ett samlat regelverk som tydliggör de förtroendevaldas villkor och trygghet under och efter tiden som förtroendevald.

OPF-KR 26 indelas i fyra kapitel:

1. Inledande bestämmelser

- Lokal pensionsmyndighet
- Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

2. Omställningsstöd

- Aktiva omställningsinsatser
- Ekonomiskt omställningsstöd

- Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

3. Pensionsbestämmelser

- Avgiftsbestämd pensionsbehållning
- Sjukpension
- Efterlevandeskydd

4. Familjeskydd

- Familjeskydd till efterlevande vuxen
- Familjeskydd till efterlevande barn

Kapitel 1

Inledande bestämmelser

§ 1 Lokal pensionsmyndighet

I anslutning till att OPF-KR 26 antas ska en lokal pensionsmyndighet utses. Pensionsmyndigheten har i uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KR 26.

§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Den förtroendevalde är skyldig att följa de ändringar av och de tillägg till dessa bestämmelser som kommunen, regionen eller kommunalförbundet från tid till annan beslutar.

Kapitel 2

Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om omställningsstöd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Omställningsstöd

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete.

§ 2a Nekad rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5

Fullmäktige får besluta att en förtroendevald inte ska beviljas omställningsstöd enligt §§ 3-5 i detta reglemente om den förtroendevalde har dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft.

Anmärkning

Avseende nekad rätt till omställningsstöd utifrån ej beviljad ansvarsfrihet, se anmärkning till § 2a (sid 12) i *Kommentar till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26)*.

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Möjlighet till aktiva omställningsinsatser har förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid och som inte uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder när den förtroendevalde lämnar sitt (sina) uppdrag.

Respektive kommun, region och kommunalförbund har att utifrån den förtroendevaldes individuella förutsättningar ta ställning till lämpliga aktiva

omställningsinsatser samt vilken kostnadsram som ska gälla. De åtgärder som erbjuds kan exempelvis, som på arbetsmarknaden i övrigt, bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid.

För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd utges i högst tre år.

Tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26, eller tidigare version av OPF-KR, får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid, under förutsättning att uppdraget har innehafts inom två år före uppdrag hos nuvarande uppdragsgivare. Den förtroendevalde ansvarar för att, i samband med ansökan och redovisning, skriftligen begära tillgodoräkning samt styrka tidigare uppdrag. För att tillgodoräkning ska medges krävs att den förtroendevalde inte har tagit del av omställningsstöd hos den tidigare uppdragsgivaren. Tillgodoräkningen bör samfinansieras av den tidigare uppdragsgivaren.

Underlaget för det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året. Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent av underlaget under de två första åren och med 60 procent under år tre.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder.

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid.

Tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26, eller tidigare version av OPF-KR, får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid, under förutsättning att uppdraget har innehafts inom två år före uppdrag hos nuvarande uppdragsgivare. Den förtroendevalde ansvarar för att, i samband med ansökan och redovisning, skriftligen begära tillgodoräkning samt styrka tidigare uppdrag. För att tillgodoräkning ska medges krävs att den

förtroendevalde inte har tagit del av omställningsstöd hos den tidigare uppdragsgivaren. Tillgodoräkningen bör samfinansieras av den tidigare uppdragsgivaren.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet efter årsvis ansökan från den förtroendevalde. Det förlängda ekonomiska omställningsstödet utges med 60 procent av underlaget enligt § 4.

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet, eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

§ 6 Samordning

Ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 ska samordnas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomster. Samtliga inkomster, med undantag för kapitalinkomster, ska anses utgöra förvärvsinkomster.

Av administrativa skäl får från samordningen undantas ett fribelopp som per månad motsvarar en tolfedel av samma års prisbasbelopp.

Om en förtroendevald utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller erhåller annan ersättning än förvärvsinkomst enligt första stycket, får den lokala pensionsmyndigheten besluta att minska omställningsstödet med ett uppskattat inkomstbelopp som motsvarar den inkomst som bedöms skälig.

§ 7 Uppgiftsskyldighet

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till samt beräkna omfattningen av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Har en förtroendevald obehörigen eller med för högt belopp erhållit aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd till följd av oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller annan omständighet, eller om den förtroendevalde

skäligen borde ha insett att utbetalningen var felaktig, ska det felaktigt utbetalda beloppet återbetalas. Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från återkrav.

§ 8 Ansökan om omställningsstöd

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras skriftligt enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar.

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras i nära anslutning till att den förtroendevalde lämnar/minskar sitt (sina) uppdrag.

§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Om rätt till ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd föreligger bör den förtroendevalde få sådant omställningsstöd utbetalat inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Kapitel 3

Pensionsbestämmelser

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Pensionsbestämmelserna tillämpas för förtroendevald, oavsett uppdragets omfattning, om inte annat anges.

Pensionsbestämmelserna gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmåner enligt dessa bestämmelser är:

- a. avgiftsbestämd pensionsbehållning
- b. sjukpension
- c. efterlevandeskydd

§ 3 Avgiftsbestämd pensionsbehållning

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt §§ 4-9.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

En förtroendevalds pensionsgrundande inkomst beräknas per kalenderår och begränsas till högst 30 inkomstbasbelopp.

Den pensionsgrundande inkomsten utgörs av den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, motsvarande sammanlagt minst 40 procent av en heltid, som under ledighet till

följd av sjukdom, olycksfall, arbetsskada eller föräldraledighet fått avdrag från sitt arvode, ska den pensionsgrundande inkomsten räknas om (höjas) med vad som avdragits.

I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap. 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning.

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4.

Pensionsavgiften är 6 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp.

Pensionsavgiften är 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den förtroendevalde har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB.

Anmärkning

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen). Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före insjuknandetidpunkten enligt § 10. Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från kommunen, regionen eller kommunalförbundet endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. Då förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar kommunen, regionen eller kommunalförbundet ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun, region eller kommunalförbund, där

den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun, region eller kommunalförbund.

Pensionsbehållningen räknas upp årligen (indexeras) med förändringen av inkomstbasbeloppet.

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd enligt § 11. Den förtroendevalde kan erbjudas möjlighet att välja bort efterlevandeskyddet i anslutning till ansökan om uttag.

§ 7 Information

Pensionsmyndigheten ska lämna information till den förtroendevalde om hans eller hennes pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt § 6 sker månadsvis och livsvarigt. Den förtroendevalde kan, efter särskild överenskommelse mellan den förtroendevalde och pensionsmyndigheten i samband med ansökan om utbetalning av pensionsbehållningen, välja utbetalning under kortare tid, dock som lägst 10 år.

Utbetalning får tidigast påbörjas från den tidpunkt då den förtroendevalde enligt 58 kap. 1 § Socialförsäkringsbalken (2010:110) har rätt att ta ut allmän pension, minus två år.

Ansökan om utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pensionsbehållningen utbetald inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Om utbetalning inte påbörjats eller ansökan om sådan utbetalning inte inkommit till pensionsmyndigheten (eller enligt anvisning från pensionsmyndigheten) vid den tidpunkt den förtroendevalde har uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder plus 12 månader påbörjas utbetalning vid denna tidpunkt.

Avgiftsbestämd pensionsbehållning kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till

pensionsbehållning. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp återkrävas eller avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift.

Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension betalas ut till förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen avgår från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång.

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag.

Sjukpensionens nivå motsvarar nivån för den månadsersättning som utgår till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension utges under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Anmärkningar

1. Sjukpensionen utges i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen).
2. Sjukpensionen ska värdesäkras på motsvarande sätt som i de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p g a sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag förenat med pensionsrätt.

Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om förlängd efterskyddstid.

§ 11 Efterlevandeskydd

Efterlevandeskydd enligt § 6 innebär att den förtroendevaldes pensionsbehållning betalas till efterlevande make/maka, registrerad partner, sambo eller barn vid förtroendevalds dödsfall.

Anmärkningar

Avseende definitionen av sambo hänvisas till sambolagen (2003:376).

Efterlevandeskydd betalas i första hand till efterlevande make/maka, registrerad partner och sambo. I andra hand betalas efterlevandeskydd till barn.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan dessa barn.

Vid dödsfall utbetalas värdet av pensionsbehållningen, enligt § 6, till förmånsberättigad efterlevande under fem år.

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

Angående påföljd i pensionsförmånshänseende för den som uppsåtligt framkallat förtroendevalds arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal (2005:104).

§ 13 Finansiering

För utfästelser enligt dessa bestämmelser svarar kommun, region och kommunalförbund.

§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd

Utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension och efterlevandeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få sjukpension eller efterlevandeskydd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension och efterlevandeskydd. Förtroendevald eller efterlevande som inte

fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Kapitel 4

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Bestämmelserna om familjeskydd träder ikraft vid den tidpunkt då OPF-KR 26 antas av fullmäktige, eller från den tidpunkt som fullmäktige beslutar. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Rätt till familjeskydd

En förtroendevalds efterlevande har rätt till

- familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande vuxen, och
- familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande barn.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

- a) under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt § 1,
- b) under tid då han eller hon får sjukpension enligt Pensionsbestämmelser § 10,

rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:

- c) inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna b) – c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande.

För en och samma avliden kan det högst utges ett familjeskydd, detta oavsett om den förtroendevalde hade fler än ett uppdrag som var och en innebär att den avlidne uppfyller dessa villkor.

§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen

Familjeskydd till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make/ maka, sambo och registrerad partner som den avlidne hade vid tidpunkten för dödsfallet.

Anmärkningar

Med sambo avses den ogifta person som stadigvarande bodde tillsammans med den ogifte förtroendevalde vid hans eller hennes död, och

- a) som tidigare varit gift eller registrerad partner med den förtroendevalde, eller
- b) har eller har haft barn, eller då väntade barn med den förtroendevalde.

§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen

En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.

Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt SFB.

Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionssyfte.

§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn

Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp det år dödsfallet inträffade delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolfedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen, regionen eller kommunalförbundet har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.

När anmälan inkommit, anses kommun, region eller kommunalförbund ha fått kännedom om dödsfallet.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 § första stycket FAL.

Kommentar till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26)

Inledning

I kommentaren till OPF-KR 26 behandlas de föreslagna bestämmelserna om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda. Kommentaren följer samma struktur som OPF-KR 26.

OPF-KR 26 är utformat för att tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller i vissa delar även för förtroendevalda som tidigare inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra pensionsbestämmelser för förtroendevalda. OPF-KR 26 ersätter samtliga av de tidigare regelverken OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14.

En uppdaterad försäkringsteknisk bilaga har införts och ersätter den tidigare från 2014. Bilagan har moderniserats och beskriver bland annat hur pensionsbehållningen räknas upp i högre åldrar.

Kommuner, regioner och kommunalförbund som ännu inte har antagit OPF-KR (eller tidigare OPF-KL) bör notera att de framtagna kommentarerna och riktlinjerna för tillämpning bygger på antagandet att OPF-KL 14, OPF-KL 18 och/eller OPF-KR 25 redan är antagna.

SKR rekommenderar att OPF-KR 26 antas med ikraftträdande den 15 oktober 2026. Datumet är valt för att sammanfalla med starten av en ny mandatperiod. Syftet är att undvika förändringar av villkor under pågående mandatperiod och skapa förutsägbarhet och likvärdighet för de förtroendevalda.

Definitioner och förklaringar i OPF-KR 26

Förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen (2017:725)	<i>”Med förtroendevalda avses i denna lag ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar, de som fullgör förtroendeuppdrag som anges i 2 § första stycket samt revisorer.</i> <i>Med förtroendevalda avses också ledamöter och ersättare i den beslutande församlingen, förbundsstyrelsen eller någon annan nämnd, de beslutande församlingarnas beredningar samt revisorer i ett kommunalförbund.”</i>
Fullmäktige	Med fullmäktige avses kommunfullmäktige, regionfullmäktige samt förbundsfullmäktige.

Lokal pensionsmyndighet	Det beslutande organ, eller funktion, som ska ha till uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KR 26. Den lokala pensionsmyndigheten kan vara fullmäktige eller kommunstyrelsen men kan också delegeras till exempelvis arvodesberedningen eller tjänstefunktion.
Fullgör uppdrag på betydande del av heltid	Med <i>betydande del av heltid</i> , avses sammanlagt minst 40 procent av en heltidstjänst. Att <i>betydande del</i> anges till 40 procent är en uttolkning av kommunallagen.
Förvärvsinkomst	Med förvärvsinkomst, och andra inkomster som ersätter förvärvsinkomst, avses sådana inkomstslag som anges - i 59 kap. socialförsäkringsbalken (SFB) t.ex. sjukpenning, föräldrapenningförmåner, inkomstrelaterad sjuk- och aktivitetsersättning samt enligt Skatteverkets definition av förvärvsinkomst. All annan inkomst än kapitalinkomst är förvärvsinkomst. De vanligaste förvärvsinkomsterna är en på basis av ett arbetsförhållande erhållen lön och en inkomst som ska jämföras med denna samt pension. Även en i stället för denna inkomst erhållen inkomst, förmån eller ersättning, t.ex. arbetslöshetsdagpenning och dagtraktamente av olycksfallsförsäkring, är förvärvsinkomst. Förvärvsinkomsten ansluter sig dock inte alltid till utförande av arbete, eftersom även t.ex. en förtäckt dividend är förvärvsinkomst. Förvärvsinkomst är enligt rättspraxisen också en garantiprovision (HFD 1994/2895). Av resultatet av näringsverksamhet och jordbruk kan även en del vara

	förvärvsinkomst. Av dessa inkomster avskiljs först kapitalinkomstandelen och resten beskattas som förvärvsinkomst. Även inkomstandelen för en delägare i en sammanslutning och den dividend som ett annat bolag än ett börsbolag har utbetalat indelas i en kapital- och förvärvsinkomstandel.
Pensionsgrundande inkomst	Den förtroendevaldes årsarvoden, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.
Mandatperiod	En mandatperiod är den period den förtroendevalde har sitt uppdrag. I Sverige utgör en politisk mandatperiod oftast fyra år och mandatperioden för kommunfullmäktige löper mellan valen från och med den 15 oktober valåret (kap 5 § 9 första stycket kommunallagen).

Cirkulär och övrig information avseende OPF-KR/KL

Cirkulär 25:64 – OPF-KR 26

Cirkulär 24:63 – OPF-KR 25

Cirkulär 18:31 – OPF-KL 18

Cirkulär 13:75 – OPF-KL 14

Arbetsgivarnytt nr 31/14

Arbetsgivarnytt nr 28/12

Övergripande om bestämmelserna

OPF-KR 26 omfattar förtroendevald som avses 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommun, region eller kommunalförbund.

OPF-KR 26 är utformat för tillämpning hos respektive kommun, region eller kommunalförbund. För att bestämmelserna ska äga giltighet krävs ett lokalt antagande av fullmäktige. OPF-KR 26 utgår från den enskilda kommunen, regionen eller kommunalförbundet. Med ”tidigare uppdrag” avses i kommentaren uppdrag hos samma uppdragsgivare och ska inte sammanblandas med uppdrag hos annan uppdragsgivare.

Bestämmelserna i OPF-KR 26 ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag och bestämmelserna har i möjligaste mån anpassats till de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund.

Kommunala aktiebolag

Styrelseledamöter i kommunala aktiebolag omfattas inte av bestämmelserna i OPF-KR 26, villkor för styrelseledamöter regleras i första hand genom aktiebolagslagen. Det är dock möjligt att besluta om en modell som ger förmåner eller nivåer liknande OPF-KR 26 även för kommunala aktiebolag. Om ett sådant beslut fattas måste man beakta att aktiebolagslagen och kommunallagen är två separata regelverk med olika krav och principer. Konsekvenserna av att införa OPF-KR 26-liknande villkor inom ramen för aktiebolagslagen har inte utretts, vilket innebär att rättsliga och praktiska effekter är mycket osäkra.

Om en kommun eller region ändå väljer att slå samman uppdrag och ersättningar för förtroendeuppdrag och styrelsearbete i kommunala aktiebolag rekommenderas att en ersättningspolicy utarbetas och dokumenteras som tillägg till OPF-KR 26. Tillägget bör tydligt beskriva hur OPF-KR 26 ska tillämpas, inklusive om förmåner som omställningsstöd omfattar hela uppdraget – även den del som avser styrelsearbete i kommunala aktiebolag.

Bestämmelserna är indelade i fyra kapitel; inledande bestämmelser, bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd.

Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

Att inneha ett förtroendeuppdrag är förenat med särskilda förutsättningar. Ett politiskt uppdrag utgör inte en anställning, och den förtroendevalde är således inte anställd av kommunen, regionen eller kommunalförbundet. Den förtroendevalde omfattas därför inte av bestämmelser i lagstiftning som reglerar arbetsmarknaden, exempelvis semester, arbetstid, anställningsskydd eller tjänstepension. Förtroendeuppdraget innebär att den förtroendevalde verkar i en miljö där olika samhällsintressen behöver balanseras. Det kan i vissa fall medföra en viss distans till den lokala arbetsmarknaden.

Mot denna bakgrund är det rimligt att den som lämnar ett förtroendeuppdrag också erbjuds stöd för att hitta en ny väg tillbaka till arbetslivet. Med hänsyn till att de förtroendevalda har olika bakgrund och varierande förutsättningar är det av vikt att säkerställa att adekvata stöd- och återgångsmöjligheter finns.

Omställningsbestämmelserna i OPF-KR 26 syftar till en aktiv omställning genom riktade insatser och tidsbegränsade ekonomiska stöd, med målet att öka möjligheterna för individen att utvecklas och gå vidare i sin karriär efter slutfört uppdrag.

I OPF-KR 26 justeras samordningsreglerna gällande ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd. Omställningsstöden ska samordnas med

all förvärvsinkomst och/eller annan inkomst från och med det första året med omställningsstöd.

I OPF-KR 26 införs även förslag till regler om nekad rätt till omställningsstöd. Fullmäktige ges möjlighet att besluta att en förtroendevald inte ska ha rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5 i bestämmelserna.

Pensionsbestämmelser

Pensionsbestämmelserna för sektorns förtroendevalda klassificeras inte som tjänstepensionsförsäkring eftersom det inte föreligger något anställningsförhållande mellan kommunen, regionen eller kommunalförbundet och den förtroendevalde. För att möjliggöra tjänstepension för förtroendevalda krävs en ändring av nuvarande skattelagstiftning. Förmåner i pensionsbestämmelserna motsvarar i stora delar pensionsavtalet AKAP-KR och strukturen i regelverket följer av AKAP-KR. Intjänandet till den avgiftsbestämda pensionsbehållningen bygger på en livsinkomstprincip i uppdraget.

Någon nedre åldersgräns för att omfattas av bestämmelserna finns inte. Bestämmelserna gäller inte om den förtroendevalde tillträder ett uppdrag efter motsvarande i 32 a § lagen om anställningsskydd (LAS) angiven ålder.

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

I OPF-KR 26 finns också ett familjeskydd. Familjeskyddet syftar till att de förtroendevalda i huvudsak ska ha samma skydd för efterlevande som anställda i sektorn.

Tidigare pensionssystem och övergångsbestämmelser

Förtroendevaldas pensionsvillkor i kommuner och regioner regleras utifrån olika pensionsbestämmelser som har förändrats över tid.

Vilket regelverk som gäller beror både på när uppdraget påbörjades och när och hur kommunen eller regionen antog nya bestämmelser. Äldre reglementen, såsom PBF (Pensionsbestämmelser för förtroendevalda) och PRF-KL (Pensionsreglemente för förtroendevalda i kommuner och landsting), bygger på förmånsbestämda principer där pensionen baseras på slutlig inkomst och tid i uppdraget. Senare regelverk, exempelvis OPF-KR 26, utgår istället från en livsinkomstprincip i uppdraget/uppdragen.

Tillämpning

Intjänande enligt äldre reglementen och OPF-KR 26 är kopplat till den organisation där uppdraget utförs. Vid nytt uppdrag hos ny uppdragsgivare bör OPF-KR 26 tillämpas.

De äldre reglerna upphör att gälla för en förtroendevald som frånträder sitt uppdrag utan att vara berättigad till pensionsförmån enligt dessa. Om rätt till pensionsförmån föreligger, fortsätter de äldre bestämmelserna att gälla (t.ex. PBF § 1 mom. 3).

Bestämmelserna bör inte medföra att det är mer förmånligt att helt avstå från fortsatta politiska uppdrag än att kvarstå som förtroendevald i mindre omfattning. Därför bör uppbärande av avgångsersättning inte hindra att den förtroendevalde omfattas av OPF-KR 26 och tjänar in förmåner parallellt. Om rätt till egenpension enligt äldre reglementen föreligger på grund av uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund, bör frågan om denna rätt utgöra hinder för intjänande enligt OPF-KR 26 regleras i tillämpningsanvisningar.

En förtroendevald som före införandet av OPF-KR 26 omfattades av äldre reglementen och hade ett uppdrag om minst 40 procent av heltid, kan fortsätta att omfattas av dessa så länge uppdraget kvarstår med minst samma omfattning. Om uppdraget minskar till under 40 procent och den förtroendevalde saknar rätt till visstidspension, sjukpension eller ålderspension enligt de äldre reglerna, kan den förtroendevalde istället omfattas av OPF-KR 26.

Övergång från äldre regelverk till OPF-KR 26

De tidigare förmånsbestämda regelverken, såsom PBF och PRF-KL, skiljer sig väsentligt från det nuvarande avgiftsbestämda regelverket OPF-KR 26. I ett förmånsbestämt system är pensionen kopplad till en viss nivå baserad på slutlön (arvode) och tjänstetid, medan pensionen i ett avgiftsbestämt system styrs av storleken på ”inbetalda” avgifter (till en pensionsbehållning) och värdeutveckling över tid.

En förtroendevald som omfattas av äldre regelverk kan, efter att tidigare pensionsförmåner har värderats och en noggrann bedömning av lämpligheten har gjorts, övergå till OPF-KR 26 genom överenskommelse med uppdragsgivaren. Det rekommenderas att en skriftlig överenskommelse upprättas mellan uppdragsgivaren och den förtroendevalde, där konsekvenserna av övergången tydligt framgår.

Eftersom regelverken bygger på olika grundprinciper bör ett byte mellan dessa endast ske på initiativ av den enskilde förtroendevalde och med stor försiktighet. En övergång kan få betydande konsekvenser för den framtida pensionsförmånen.

Kommunen eller regionen bör tillsammans med den förtroendevalde värdera tidigare intjänade pensionsrättigheter och jämföra med OPF-KR 26. Resultatet bör redovisas till den förtroendevalde. En sådan redovisning ska baseras på individuella förutsättningar, såsom ålder, tjänstetid och planerade framtida uppdrag.

SKR kommer under våren 2026 att ta fram ett förslag till riktlinjer för hur en övergång mellan regelverken kan genomföras.

OPF-KR/KL har tidigare inte samordnats med äldre reglementen, men vissa äldre reglementen kan samordnas med OPF-KR 26 (samt tidigare versioner), exempelvis PBF § 2 mom. 3.

Detaljerad genomgång av paragrafer i OPF-KR 26

Kapitel 1 Inledande bestämmelser

§ 1 Lokal pensionsmyndighet

Fullmäktige beslutar om en lokal ”pensionsmyndighet” som ansvarar för att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KR 26. Den lokala pensionsmyndigheten kan utgöras av fullmäktige eller kommunstyrelsen, men uppgiften kan även delegeras till exempelvis arvodesberedningen eller en tjänstefunktion.

Syftet med en lokal pensionsmyndighet är att säkerställa en enhetlig, rättssäker och transparent hantering av frågor som rör de förtroendevaldas pensionsrätt, familjeskydd och eventuella omställning. Eftersom OPF-KR 26 tillämpas lokalt och kan ge upphov till individuella bedömningar – till exempel vid avgångar, övergångar mellan uppdrag eller tolkning av särskilda villkor – behöver det finnas en tydligt angiven instans som fattar beslut i sådana ärenden.

§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Gällande ändringar och tillägg till bestämmelserna så är den förtroendevalde som tillträtt vid valet 2014 eller senare skyldig att följa de ändringar som följer av OPF-KR 26 samt de eventuella ändringar och tillägg till bestämmelserna som fullmäktige beslutar.

Kapitel 2 Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

Bestämmelserna om omställningsstöd syftar till att stärka den förtroendevaldes möjligheter att övergå mellan uppdragstid och arbetsliv. Grundprincipen är att samtliga omställningsstöd ska betraktas som tidsbegränsade insatser som underlättar återgång i arbete.

Omställningsfonden (organisationsnummer 802012-0963) kan uppdras att hantera den förtroendevaldes omställning. Fonden har till uppgift att stödja förtroendevalda som lämnar sina politiska uppdrag, med särskilt fokus på att underlätta återgången till arbetslivet efter uppdragstiden.

Varje kommun, region och kommunalförbund svarar för kostnaden för de olika omställningsstöden. I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskomms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Administrationn av aktivt omställningsstöd kan över tid komma att utvecklas eller kompletteras. Det pågår en utredning kring möjligheten att införa en försäkringslösning.

Kommunen, regionen eller kommunalförbundet kan även uppdra åt annan aktör än Omställningsfonden att tillhandahålla motsvarande stöd.

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om de olika omställningsstöden gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommun, region eller kommunalförbund på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid. Olika kommuner, regioner och kommunalförbund har olika förutsättningar, exempelvis beroende på storlek, för omfattningen av förtroendeuppdragen vilket kan beaktas i samband med fastställandet av det lokala regelverket.

Ytterligare regler/kriterier kan framgå nedan under specifik ersättning.

§ 2 Omställningsstöd

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Rätt till omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde aktivt medverkar i omställningsarbetet i syfte att så snart som möjligt erhålla en ny försörjning genom

anställning eller eget företagande. Medverkan innefattar bland annat att söka arbete, delta i relevanta insatser samt i övrigt vidta åtgärder som kan främja återgång i arbete eller etablering av näringsverksamhet. Om pensionsmyndigheten finner att den förtroendevalde inte uppfyller dessa krav får myndigheten besluta att omställningsstödet ska reduceras eller upphöra.

§ 2a Nekad rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5

Rekommendationen är att rätten till omställningsstöd ska vara starkt skyddad och stå helt fri från otillbörlig påverkan. Det är inte tillåtet, varken direkt eller indirekt, att påverka en förtroendevalds tjänsteutövning, exempelvis genom att försöka få den förtroendevalde att fatta andra beslut eller kringgå regler genom utnyttjande av rätten till omställningsstöd.

Fullmäktige får besluta att en förtroendevald inte har rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5, om det finns särskilt skäl i enlighet med 4 kap. 9 § kommunallagen. Sådant särskilt skäl föreligger om den förtroendevalde dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft. Förtroendevald är skyldig att meddela lagakraft vunnen dom till den lokala pensionsmyndigheten.

Om den förtroendevalde genom lagakraftvunnen dom dömts till fängelse i lägst två år, ska utbetalt omställningsstöd återbetalas. Överenskommelse kan träffas om att utbetalning av stöd tills vidare ska anstå till dess att dom har meddelats och vunnit laga kraft. Det föreslagna tillägget avseende nekad rätt till omställningsstöd syftar till att ge fullmäktige ett handlingsutrymme i sådana mycket särskilda fall.

Nekad rätt till omställningsstöd ställer höga krav på:

- att brott ska vara fastslaget genom dom som vunnit laga kraft.
- att beslut om nekad rätt till omställningsstöd ska föregås av beredning och att den förtroendevalde ska få möjlighet att yttra sig.
- att beslutet om nekad rätt till omställningsstöd kan överklagas enligt kommunallagen.

SKR: s anmärkning till § 2a

SKR bedömer att det föreligger svårigheter att koppla en förtroendevalds rätt till omställningsstöd till nekad ansvarsfrihet, även i de fall ansvarsfrihet har nekats på grund av allvarliga brister i uppdraget, såsom ekonomiska oegentligheter, brottsliga handlingar av lägre grad eller andra betydande regelöverträdelser.

SKR:s bedömning är att det finns flera omständigheter som talar emot att nekad ansvarsfrihet ska kunna utgöra grund för nekad rätt till omställningsstöd.

Ansvarsprövningen innebär som huvudregel en kollektiv bedömning, vilket innebär att ett beslut om att inte bevilja ansvarsfrihet normalt omfattar samtliga ledamöter i det

politiska organet. Det är således ovanligt att beslutet enbart riktas mot enskilda ledamöter.

SKR bedömer vidare att en ordning där nekad ansvarsfrihet leder till nekad rätt till omställningsstöd kan innebära risk för otillbörlig användning. En sådan bestämmelse skulle kunna komma att tillämpas av andra skäl än att hantera faktiska brister i uppdraget.

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Bestämmelserna om aktiva omställningsinsatser gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som lämnat sitt uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid hos (samma) kommun, region eller kommunalförbund och som inte uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder när han eller hon lämnar sitt (sina) uppdrag.

Vid eventuell bedömning av *sammanhängande uppdragstid* är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskoms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Det finns inte fastställt vilka aktiva insatser en förtroendevald kan få eller hur mycket en insats får kosta. Tanken med aktiva omställningssinsatser är att de ska vara individuellt anpassade och kan exempelvis bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning. Det är upp till respektive fullmäktige att fastställa eventuell kostnadsram och vad som ska gälla utifrån den förtroendevaldes individuella förutsättningar. Ledning kan hämtas från Omställningsfonden eller andra system för omställning på arbetsmarknaden avseende exempelvis typ av insatser och kostnadsram.

Omställningsfonden kan ges i uppdrag att ombesörja den aktiva omställningsinsatsen. Kontaktuppgifter till Omställningsfonden är 08-452 79 98 eller info@omstallningsfonden.se.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Omfattning och syfte

Bestämmelser om ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid hos (samma) kommun, region eller kommunalförbund.

Vid eventuell bedömning av *sammanhängande uppdragstid* är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

Syftet med omställningsstöd enligt OPF-KR 26 är att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Det är därför viktigt att det ekonomiska omställningsstödet tillämpas så att det inte motverkar detta syfte.

Utbetalning och samordning

För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd kan utbetalas som längst under tre år och ska samordnas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomst, se § 6 nedan.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder .

Ekonomiskt omställningsstöd är att jämställa med inkomst av tjänst och är pensionsgrundande till allmän pension.

Beräkning

Underlaget för det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode under det senaste året gånger tolv. Om det inte finns månadsarvode för 12 månader bakåt så kan pensionsmyndigheten fatta beslut om beräkning baserad på det genomsnittliga månadsarvodet under uppdragstiden eller det månadsarvode som den förtroendevalde hade haft om denne inte hade varit ledig på grund av sjukdom eller föräldraledighet.

Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent av underlaget under de två första åren och med 60 procent under år tre.

Ekonomiskt omställningsstöd och nytt uppdrag

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

Även om det ekonomiska omställningsstödet som huvudregel ska upphöra om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av ett uppdrag överstigande 40 procent av en heltid så är inte syftet att det ekonomiska omställningsstödet ska hindra att ta nya politiska uppdrag. Om en förtroendevald med ekonomiskt omställningsstöd på nytt blir innehavare av uppdrag hos kommun, region eller kommunalförbund med en lägre omfattning eller lägre ersättning än i tidigare uppdrag så kan omställningsstödet i sådana fall justeras i motsvarande omfattning. Pensionsmyndigheten kan således fatta

beslut om att istället för att omställningsstödet helt ska upphöra omreglera det ekonomiska omställningsstödet.

Exempel 1: Kommunalråd A hade uppdrag med omfattning om 100 % och får därefter ekonomiskt omställningsstöd i motsvarande omfattning. Efter ett drygt år får kommunalrådet A ett nytt uppdrag med en omfattning av 100 % men med väsentligt lägre ersättning i jämförelse med det ursprungliga uppdraget. Det ekonomiska omställningsstödet kan då samordnas enligt samordningsreglerna i § 6 och fortsatt utbetalas.

Exempel 2: Kommunalråd B hade uppdrag med omfattning 100 % och får därefter ekonomiskt omställningsstöd i motsvarande omfattning. Efter ett drygt år får kommunalrådet B ett nytt uppdrag med en omfattning av 40 % av en heltid. Det ekonomiska omställningsstödet kan då justeras utifrån det nya uppdraget samt i övrigt samordnas enligt samordningsreglerna i § 6.

Uppdrag hos tidigare uppdragsgivare

I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskoms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning. SKR ser att tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26 (eller tidigare OPF-KR/KL) bör kunna tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid för ekonomisk- samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd, under förutsättning att det tidigare uppdraget innehafts inom två år före det pågående uppdraget. Det åligger den förtroendevalde att i samband med ansökan och redovisning skriftligen begära tillgodoräkning av tidigare uppdrag samt styrka dessa med relevanta underlag. Tillgodoräkning kan beviljas endast under förutsättning att omställningsstöd inte har utgått från den tidigare uppdragsgivaren, detta i syfte att säkerställa att dubbla förmåner inte uppstår.

När tillgodoräkning beviljas bör kostnadsansvaret fördelas mellan nuvarande och tidigare uppdragsgivare. Denna konstruktion bidrar till en rättvis och balanserad förmån och säkerställer att kostnaderna fördelas på ett ansvarsfullt sätt.

Genom att möjliggöra tillgodoräkning skapas förutsättningar för ökad rörlighet mellan uppdrag, vilket gör det enklare för förtroendevalda att byta uppdragsgivare utan att förlora intjänade rättigheter. Detta bidrar till att behålla och utveckla erfarenhet och kunskap inom det politiska systemet. På så sätt främjas kvaliteten i det demokratiska arbetet och bidrar till att säkra tillgången på engagerade och kompetenta förtroendevalda.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Omfattning och syfte

Bestämmelser om förlängt ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid hos (i första hand samma uppdragsgivare) kommun, region eller kommunalförbund.

Vid eventuell bedömning av *sammanhängande uppdragstid* är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskoms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Syftet med omställningsstöd enligt OPF-KR 26 är att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Viktigt är därför att det förlängda ekonomiska omställningsstödet tillämpas så att det inte motverkar detta syfte.

Villkor

För att få rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs att den förtroendevalde årligen inkommer med ansökan och kan styrka att han eller hon har försökt att hitta annan försörjning.

Utbetalning och samordning

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört.

Det innebär att förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan sökas av och utges till förtroendevald:

- a. som fyllt motsvarande lägsta ålder för uttag av allmän pension,
- b. lämnat sitt (sina) uppdrag och
- c. i direkt anslutning fått ekonomiskt omställningsstöd utbetalt från avgångstidpunkten.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och ska samordnas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomst, se § 6 nedan.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder .

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd är att jämställa med inkomst av tjänst och är pensionsgrundande till allmän pension.

Beräkning

Det förlängda ekonomiska omställningsstödet utges med 60 procent av underlaget enligt § 4.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd och nytt uppdrag

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet, eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

Uppdrag hos tidigare uppdragsgivare

Samma principer som anges i § 4 om ekonomiskt omställningsstöd bör tillämpas även vid förlängt ekonomiskt omställningsstöd. Det innebär att hantering av kvalifikationstid och eventuell kostnadsfördelning bör överenskommas vid byte av uppdragsgivare. För detaljerade regler om tillgodoräkning hänvisas till § 4.

§ 6 Samordning

Ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 ska samordnas/minskas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomster. Av administrativa skäl får från samordningen undantas ett fribelopp som per månad motsvarar en tolfedel av samma års prisbasbelopp.

Samordning bör ske enligt kontantprincipen, dvs. det år inkomsten erhålls eller är tillgängligt för lyftning.

Om en förtroendevald utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller får annan ersättning än förvärvsinkomst enligt ovan, kan pensionsmyndigheten besluta att minska omställningsstödet med ett uppskattat inkomstbelopp, motsvarande den inkomst som kan anses vara skälig.

§ 7 Uppgiftsskyldighet

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd, enligt §§ 4 och 5.

En förtroendevald är även skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna aktiva omställningsinsatser enligt § 3.

För att pensionsmyndigheten ska kunna bedöma samordningsbelopp enligt § 6 ska den förtroendevalde lämna uppgifter om samordningsbara ersättningar, inkomster m.m. Denna uppgiftsskyldighet gäller under hela den tid som omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 betalas ut. Ändrade inkomstförhållanden m.m. ska anmälas så att rätt belopp kan betalas ut. Om uppgifter inte lämnas, eller felaktiga uppgifter lämnas, kan pensionsmyndigheten besluta att minska stödet i skälig omfattning eller att rätten till omställningsstöd ska upphöra.

Har en förtroendevald obehörigen eller med för högt belopp erhållit aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd till följd av oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller annan omständighet, eller om den förtroendevalde skäligen borde ha insett att utbetalningen var felaktig, ska det felaktigt utbetalda beloppet återbetalas. Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från återkrav.

§ 8 Ansökan om omställningsstöd

För att få rätt till de olika omställningsstöden enligt §§ 3-5 krävs skriftlig ansökan, enligt de anvisningar som den lokala pensionsmyndigheten tagit fram.

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3–5 ska lämnas i nära anslutning till att uppdraget avslutas eller reduceras. Med nära anslutning avses en tidsperiod om högst sex månader från uppdragets avslut eller reduktion.

För att få rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs även att den förtroendevalde årligen inkommer med ansökan och kan styrka att han eller hon har försökt att hitta annan försörjning.

§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Om rätt till ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 föreligger bör den förtroendevalde få sådant omställningsstöd utbetalat inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Kapitel 3 Pensionsbestämmelser

Pensionsbestämmelserna kännetecknas av följande principer:

Avgiftsbestämd pensionsbehållning innebär en samlad pensionsbehållning som grundar sig på årliga insättningar av "pensionsavgifter" och att dessa avgifter uttrycks som en procentuell andel av den förtroendevaldes pensionsgrundande årsinkomst. Den avgiftsbestämda pensionsbehållningen benämns även som avgiftsbestämd ålderspension.

Livsinkomstprincipen är utgångspunkt för pensionsintjänandet exempelvis beräknas pensionsavgifterna på årsarvode och sammanträdesersättning oavsett uppdragets/uppdragens omfattning.

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Pensionsbestämmelserna gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet.

Förtroendevald omfattas av avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt § 3 samt efterlevandeskydd enligt § 11 oavsett uppdragets omfattning. Sjukpension enligt § 10 gäller dock endast för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Någon nedre åldersgräns för att omfattas av pensionsbestämmelserna finns inte. Däremot så gäller inte pensionsbestämmelserna för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Ytterligare regler/kriterier kan framgå nedan under specifik ersättning.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmånerna omfattar avgiftsbestämd pensionsbehållning, sjukpension samt efterlevandeskydd.

§ 3 Avgiftsbestämd pensionsbehållning

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt §§ 4-9.

Ingen samordning görs med andra pensionssystem avseende den avgiftsbestämda pensionsbehållningen.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

I den pensionsgrundande inkomsten ingår den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar. Pensionsgrundande inkomst begränsas, på samma sätt som i pensionsavtalet AKAP-KR, till 30 inkomstbasbelopp.

I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap. 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning. Utbetald ersättning för förlorad arbetsförtjänst är inte en pensionsgrundande inkomst men det är dock inte ovanligt att denna ersättning schablonmässigt räknas upp för att kompensera den enskildes pensionsförlust i hans eller hennes ordinarie anställning (se Arbetsgivarnytt nr 28/12). Detta procentuella påslag ska inte förväxlas med en pensionsavsättning som görs i enlighet med OPF-KR 26.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, som fått avdrag från sitt arvode på grund av ledighet för sjukdom, olycksfall, arbetsskada eller föräldraledighet ska den pensionsgrundande inkomsten omräknas/höjas med vad som avdragits.

Det finns inget hinder för att förtroendevald kan avstå en del av arvodet och i stället få motsvarande belopp tillgodoräknat i sin pensionsbehållning (s.k. arvodesväxling).

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från kommunen, regionen eller kommunalförbundet endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. I det fall förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar kommunen, regionen eller kommunalförbundet ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte.

Någon nedre åldersgräns för tillgodoräknande av pensionsavgift finns inte och det finns heller inte någon övre åldersgräns. Men observera att pensionsbestämmelserna i OPF-KR 26 inte gäller om den förtroendevalde tillträder ett uppdrag efter motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Pensionsavgiften är 6 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp. Pensionsavgiften är 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den

förtroendevalde har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

Pensionsavgiften beräknas varje kalenderårsskifte och ska avsättas till en pensionsbehållning (§ 6) som förvaltas i kommunen, regionen eller kommunalförbundet. På grund av de begränsningar som finns enligt inkomstskattelagen kan förtroendevald inte välja en placering av pensionsavgiften till en tjänstepensionsförsäkring. Med tjänstepensionsförsäkring avses en pensionsförsäkring som har samband med tjänst och som den försäkrades arbetsgivare åtagit sig att betala samtliga premier för.

Det är möjligt att göra bruttoavdrag på arvodet i syfte att göra en större avsättning till pensionsbehållningen.

Vid avsättning till pensionsbehållningen kostnadsförs den särskilda löneskatten, men betalas först när pensionen betalas ut.

Pensionsavgift vid sjuk- eller aktivitetsersättning

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB.

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen) d.v.s. avgiften avsätts proportionellt till graden av arbetsoförmåga. Formuleringen ”nedsatt arbetsförmåga i uppdraget” ska inte anses vara en begränsning av denna princip.

Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före insjuknandetidpunkten enligt § 10.

Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning (§ 6).

För förtroendevald som får rätt till partiell sjuk- eller aktivitetsersättning, och på grund av detta måste lämna ett uppdrag vars omfattning överstiger den grad av sjuk- eller aktivitetsersättning som beviljats, är det möjligt att genom lokalt beslut avsätta pensionsavgift i förhållande till det inkomstbortfall som frånträdandet orsakar. Det bör beaktas att en avsättning som inte grundar sig på graden till arbetsoförmåga kan, om den förtroendevalde påbörjar en anställning i vilken han eller hon får pensionsavsättning, resultera i avsättningar som överstiger vad som skulle intjänats vid heltidsarbete. Av den anledningen rekommenderas att beslut om avsättning i förhållande till inkomstbortfallet tidsbegränsas till att omfatta enbart mandatperioden.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun, region eller kommunalförbund, där den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Det innebär att avgifterna behålls av respektive kommun, region eller kommunalförbund och att ett kapital byggs upp. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun, region eller kommunalförbund.

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd enligt § 11.

Uppräkning innan utbetalning

Pensionsbehållningen räknas upp årligen (indexeras) med förändringen av inkomstbasbeloppet (IBB). Regleringen utgör en värdesäkring och är inte avsedd att ge en relativ utveckling. Således ska beloppet endast räknas upp och inte ned om förändringen är negativ.

För tid innan pensionsbehållningen börjar betalas ut ska pensionsbehållningen räknas upp för ett kalenderår (t) genom att multipliceras med kvoten av inkomstbasbeloppet (IBB) för kalenderåret (t+1) dividerat med inkomstbasbeloppet för kalenderåret (T). Uppräkning sker vid utgången av kalenderåret (t+1).

Börjar pensionsbehållningen betalas ut under kalenderåret (t+1) ska pensionsbehållningen istället räknas upp genom att multipliceras med en tolfedel av det enligt ovan beräknade värdet multiplicerat med antalet kalendermånader under kalenderåret (t+1) innan pensionsbehållningen börjar betalas ut. Uppräkningen sker vid utgången av den kalendermånad som närmast föregår den då pensionsbehållningen börjar betalas ut. Pensionsbehållning enligt OPF-KR 26 ska därefter räknas om i samma grad som gällande IBB ändrats i förhållande till IBB för det kalenderår då pensionen började betalas ut.

För omräkning/uppräkning under utbetalningstid se § 8 nedan.

§ 7 Information

Pensionsmyndigheten ska lämna information till den förtroendevalde om hans eller hennes pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning

Uttagsålder/tidpunkt

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning, dvs. pensionsbehållningen enligt § 6, kan göras tidigast från den tidpunkt då allmän pension enligt SFB minus två år kan utbetalas. Utbetalningstidpunkt av avgiftsbestämd pensionsbehållning kommer på så

sätt att följa de eventuella ändringar som sker i lagstiftning om tidigaste uttagstidpunkt av allmän pension.

Ansökan

Ansökan om avgiftsbestämd pensionsbehållning ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pension utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Om utbetalning inte påbörjats eller ansökan om sådan utbetalning inte inkommit till pensionsmyndigheten (eller enligt anvisning från pensionsmyndigheten) vid den tidpunkt den förtroendevalde har uppnått i 32 a § LAS angiven ålder plus 12 månader påbörjas utbetalning vid denna tidpunkt.

Utbetalningstid

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning sker månadsvis och livsvarigt till och med den månad den förtroendevalde avlider.

Den förtroendevalde kan, efter särskild överenskommelse mellan den förtroendevalde och pensionsmyndigheten i samband med ansökan om utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning, välja utbetalning under kortare tid, dock som lägst 10 år.

Omräkning/uppräknings

När den avgiftsbestämda pensionsbehållningen ska betalas ut ska det totala kapitalet räknas om till ett månadsbelopp. Vid omräkningen ska man bland annat beakta en förväntad ränta/avkastning under utbetalningstiden samt hur länge individen förväntas leva (själva förmånen utbetalas dock i normalfallet livsvarigt). Den antagna räntan är 1,6 % per år (samma räntesats som tillämpas vid beräkning av allmän pension).

För att förenkla omräkningen har SKR tagit fram så kallade delningstal, som är beräknade utifrån dessa antaganden. Dessa delningstal är könsneutrala.

Vid beräkningen av pensionen under uttagsåret räknas först pensionsbehållningen upp i takt med förändringen av inkomstbasbeloppet (med tolfte delar fram till uttagstidpunkten). Därefter delas den uppräknade behållningen med delningstalet, i vilket förskottsrentan redan är inräknad.

Om det tillkommer en pensionsavgift räknas även denna först upp i förhållande till inkomstbasbeloppets förändring. Därefter divideras den tillkommande pensionsbehållningen med delningstalet (inklusive förskottsrentan) och det framräknade beloppet läggs till på utbetalande pensionen.

Engångsersättning

Avgiftsbestämd pensionsbehållning kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till pensionsbehållning. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp återkrävas eller avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension gäller endast för förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Dessutom krävs att den förtroendevalde i samband med detta befrias från uppdraget före mandatperiodens utgång med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen.

Sjukpension utges under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Beräkning

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag. Om det inte finns månadsarvode för 12 månader bakåt så kan pensionsmyndigheten fatta beslut om beräkning baserad på det genomsnittliga månadsarvodet under uppdragstiden eller det månadsarvode som den förtroendevalde hade haft om denne inte hade varit ledig på grund av sjukdom eller föräldraledighet.

Sjukpensionens nivå motsvarar nivån för den månadsersättning som utbetalas till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension bör utges i proportion till den tidigare uppdragsgraden med hänsyn till sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning. Vid beslut om sjuk- eller aktivitetsersättning måste således även ursprunglig och eventuellt kvarvarande omfattning på uppdraget fastställas.

Om en förtroendevald har ett uppdrag på 100 procent och sedan avgår p.g.a. att sjuk- eller aktivitetsersättning beviljats med 50 procent så ska sjukpensionen baseras på halva årsarvodet.

Om sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning är mindre än uppdragets omfattning så bör sjukpension beräknas i relation till sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning dividerat med uppdragets omfattning.

Om sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning är högre än uppdragets omfattning så kan sjukpensionen inte överstiga uppdragets omfattning.

Beräkning av pensionsgrundande inkomst

Den pensionsgrundande inkomsten fastställs året före den förtroendevalde beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning. Därefter indexeras den pensionsgrundande inkomsten med prisbasbeloppet och beloppet ska endast räknas upp och inte ned om förändringen är negativ.

Värdesäkring

Sjukpensionen ska värdesäkras på motsvarande sätt som i de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

Efterskydd

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p.g.a. sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag förenat med pensionsrätt.

Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om förlängd efterskyddstid.

§ 11 Efterlevandeskydd

Pensionsbehållningen enligt § 6 innehåller ett obligatoriskt efterlevandeskydd. Med "efterlevandeskydd" avses att vid dödsfall så får den förtroendevaldes efterlevande värdet av intjänad pensionsbehållning utbetalt. Beloppets storlek bestäms av hur stor pensionsbehållningen är innan dödsfallet och om den avgiftsbestämda pensionsbehållningen har börjat betalas ut till den förtroendevalde eller inte. Efterlevandeskyddet liknar det återbetalningsskydd som anställda kan välja för det pensionskapital som är inbetalt i en tjänstepensionsförsäkring. På grund av de begränsningar som finns enligt inkomstskattelagen kan dock efterlevandeskyddet inte tecknas i en faktisk tjänstepensionsförsäkring.

Vid förtroendevalds dödsfall betalas det sparade kapital som finns i pensionsbehållningen ut under fem år till i första hand make/maka, registrerad partner, sambo och i andra hand till barn. Avseende definitionen av sambo hänvisas till sambolagen.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan dessa barn.

Engångsersättning

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

För den som uppsåtligt framkallat förtroendevalds arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal (FAL) angående påföljd i pensionsförmånshänseende.

§ 13 Finansiering

Kommun, region och kommunalförbund svarar för utfästelser enligt dessa pensionsbestämmelser.

§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd

Utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension och efterlevandeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få sjukpension eller efterlevandeskydd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension och efterlevandeskydd.

Förtroendevald eller efterlevande som inte fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Kapitel 4 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall syftar till att ge de förtroendevalda ett liknande skydd vid dennes dödsfall som de anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund har. Med ”familjeskydd” avses en fastställd förmån som vid dödsfall utbetalas till den förtroendevaldes efterlevande.

§ 2 Rätt till familjeskydd

Familjeskydd består av två delar, dels familjeskydd till efterlevande vuxen, dels familjeskydd till efterlevande barn. Med barn avses arvsberättigat barn eller det barn som den förtroendevalde tagit emot i sitt hem i adoptionssyfte.

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall bör ses som en ”försäkringsliknande” konstruktion. Annan kan uppdras att administrera familjeskyddet.

Om den förtroendevalde har en samtidig anställning med rätt till annat motsvarande skydd ska rätten till familjeskydd bedömas av den lokala pensionsmyndigheten.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

- a) under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt § 1,
- b) under tid då han eller hon får sjukpension enligt Pensionsbestämmelser § 10

Rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:

- c) inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna b) – c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande.

För en och samma avliden kan det högst utges ett familjeskydd, detta oavsett om den förtroendevalde hade fler än ett uppdrag som var och en innebär att den avlidne uppfyller dessa villkor.

§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen

Familjeskydd till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make/maka, registrerad partner eller sambo som den avlidne hade vid tidpunkten för dödsfallet.

Med sambo avses den ogifta person som stadigvarande bodde tillsammans med den ogifte förtroendevalde vid hans eller hennes död, och

a) som tidigare varit gift eller registrerad partner med den förtroendevalde, eller

b) har eller har haft barn, eller då väntade barn med den förtroendevalde.

§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen

En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.

Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt SFB.

Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionssyfte.

§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn

Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp det år dödsfallet inträffade delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolftedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen, regionen eller kommunalförbundet har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.

När anmälan inkommit, anses kommun, region eller kommunalförbund ha fått kännedom om dödsfallet.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 § första stycket FAL.



Kommunstyrelsen

Dnr 2026/1036

§ 37 Arbetsordning för Kommunal samverkan i Jönköpings län

Ärendebeskrivning

PKS (Primärkommunalt samverkansorgan) har den 15 januari 2026 beslutat att revidera sin arbetsordning. Detta för att arbetsordningen bättre ska stämma överens med nuvarande arbetssätt och samtidigt genomföra ett namnbyte.

Det nya namnet är Kommunal samverkan i Jönköpings län (KSJ) som då ersätter PKS. Arbetsordningen behöver nu fastställas i samtliga 13 kommuners kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Protokoll från kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 februari 2026 § 22

Tjänsteskrivelse från kommunsekreteraren den 16 februari 2026

Protokoll från Primärkommunalt samverkansorgan den 15 januari 2026

Arbetsordning för Kommunal samverkan i Jönköpings län

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att fastställa arbetsordning för Kommunal samverkan i Jönköpings län.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta

att fastställa arbetsordning för Kommunal samverkan i Jönköpings län.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande



Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr 2026/1036

§ 22 Arbetsordning för Kommunal samverkan i Jönköpings län

Ärendebeskrivning

PKS (Primärkommunalt samverkansorgan) har den 15 januari 2026 beslutat att revidera sin arbetsordning. Detta för att arbetsordningen bättre ska stämma överens med nuvarande arbetssätt och samtidigt genomföra ett namnbyte.

Det nya namnet är Kommunal samverkan i Jönköpings län (KSJ) som då ersätter PKS. Arbetsordningen behöver nu fastställas i samtliga 13 kommuners kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunsekreteraren den 16 februari 2026

Protokoll från Primärkommunalt samverkansorgan den 15 januari 2026

Arbetsordning för Kommunal samverkan i Jönköpings län

Förslag till beslut

Kommunsekreteraren föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att fastställa arbetsordning för Kommunal samverkan i Jönköpings län.

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att fastställa arbetsordning för Kommunal samverkan i Jönköpings län.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

**Tjänsteskrivelse****Datum Diarienummer**

2026-02-16 2026/1036

Kommunstyrelsens
arbetsutskott**Arbetsordning för Kommunal samverkan i Jönköpings län
(KSJ)****Ärendebeskrivning**

PKS (Primärkommunalt samverkansorgan) har den 15 januari 2026 beslutat att revidera sin arbetsordning. Detta för att arbetsordningen bättre ska stämma överens med nuvarande arbetssätt och samtidigt genomföra ett namnbyte.

Det nya namnet är Kommunal samverkan i Jönköpings län som då ersätter PKS. Arbetsordningen behöver nu fastställas i samtliga 13 kommuners kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Protokoll från Primärkommunalt samverkansorgan den 15 januari 2026
Arbetsordning för Kommunal samverkan i Jönköpings län

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att fastställa arbetsordning för Kommunal samverkan i Jönköpings län.

Beslutet skickas till

Kommunal samverkan i Jönköpings län

Joel Lundgren
Kommunsekreterare

Postadress
Mullsjö kommun
Box 47
565 21 Mullsjö

Gatuadress
Järnvägsgatan 27-29
Mullsjö

Telefon **Org.nr.**
0392-140 00 212000-1603
Telefax
0392-102 49

e-post
kommun@mullsjo.se
Internet
www.mullsjo.se

Bankgiro
5932-8807
Plusgiro
12 14 33-7

Protokoll från sammanträde med Primärkommunalt samverkansorgan

§ 1-13

Datum och tid 2026-01-15 Kl. 09.00-11.30

Närvarande: Mona Forsberg ordförande Jönköpings kommun, Markus Kyllenbeck Eksjö kommun, Anton Sjödel Gislaveds kommun, Susanne Wahlström Habo kommun ansluter till mötet kl. 10.00, Per Högberg Mullsjö kommun, Kent Karlsson ersättare Nässjö kommun, Therese Petersson Sävsjö kommun, Mats Holmstedt Tranås kommun, Kenth Williamsson Vaggeryds kommun, Robin Wallén Nilsson Vetlanda kommun, Tobias Pettersson Värnamo kommun, Lotta Damberg chef Kommunal utveckling

Sekreterare: Ingela Pettersson

- § 1 Inledning
Ordförande hälsar välkommen till dagens sammanträde med Primärkommunalt samverkansorgan.
- § 2 Justerare
Att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll utses Kenth Williamsson.
- § 3 Fastställande av föredragningslistan
Föredragningslistan fastställs.
- § 4 Beslut Kommunal utvecklings Verksamhetsplan 2026-2028.
Föredragande: Lotta Damberg

Verksamhetsplanen har redigerats efter de synpunkter som inkom från PKS ledamöter på sammanträdet 11 december 2025.

Se bifogad bilaga; § 4. Verksamhetsplan med budget Kommunal utveckling 2026-2028.

Beslut:

Primärkommunalt samverkansorgan beslutar:

Att godkänna Kommunal utvecklings Verksamhetsplan 2026-2028.

§ 5

Lägesrapport på Kommunal utveckling

Föredragande: Lotta Damberg

Lotta informerar om det förbättringsarbete som genomförts inom Kommunal utveckling sedan hösten 2025 samt redogör för planerat arbete framåt.

Se bifogad presentation; §5. Presentation PKS 260115

Beslut

Primärkommunalt samverkansorgan beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 6

Personalärende Kommunal utveckling

Föredragande: Lotta Damberg

Lotta informerar om att utvecklingscheferna inom områdena Digitalisering och Fritid kommer att lämna sina nuvarande uppdrag och gå vidare till andra tjänster inom kort.

Beslut

Primärkommunalt samverkansorgan beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 7 Förlag Arbetsordning

Föredragande: Malena Tovesson, kommundirektör

Malena gick igenom det förslag på arbetsordning som ledamöterna hade fått inför sammanträdet. Efter vissa justeringar fastställdes arbetsordningen.

I samband med att den nya arbetsordningen träder i kraft ändras PKS namn till **Kommunal samverkan i Jönköpings län (KSJ)**.

Arbetsordningen ska skickas ut till respektive kommunfullmäktige i länets 13 kommuner för beslut.

Se bifogad bilaga; § 7. Arbetsordning för Kommunal Samverkan i Jönköpings län (KSJ)

Beslut

Primärkommunalt samverkansorgan beslutar

Att godkänna föreslagen Arbetsordning.

§ 8 Riktlinjer kring digital medverkan på PKS möte.

Föredragande: Presidiet

Diskussion:

PKS diskuterar digitalt deltagande vid sammanträden. Då det finns utsedda ersättare bedöms det vara mer lämpligt att kalla in dessa vid förhinder. För ett eventuellt undantag kan kontakt tas med PKS ordförande.

Beslut

Primärkommunalt samverkansorgan beslutar

Att deltagande vid sammanträden ska ske genom fysisk medverkan.

§ 9 Delgivning Energikontoret Norra Småland informationsbrev 2025.

Se bifogad bilaga: § 9. Energikontor Norra Småland informationsbrev till PKS dec 2025.

§ 10 Genomgång av ärenden på kommande Kommunalt forums dagordning 20 februari.

Förslag på ärenden till nästa Kommunalt forum samlades in under mötet och tas med till kommande beredningsmöte.

§ 11 Inkomna ärende
Inga inkomna ärende behandlades denna gång.

§ 12 Anmälningssärende
Inga anmälningssärenden behandlades denna gång.

§ 13 Övrigt
Susanne Wahlström informerar om sitt deltagande i Regionkommittén för beredning av EU-frågor och erbjuder ledamöterna möjlighet att lämna synpunkter till henne.

Vid protokollet

Ingela Pettersson

Sekreterare

Mona Forsberg

Ordförande

Kenth Williamsson

Justerare

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat med Addo Sign säkra digitala signatur.
Undertecknarens identitet registreras fysiskt i det elektroniska PDF-dokumentet och visas nedan.
Alla tider anges i koordinerad universell tid (Coordinated Universal Time, UTC).

Undertecknare



Mona Forsberg
Ordförande
ErPnZDF/BN/Er6QDtEQB7w

2026-01-26 07:41:01Z



INGELA PETTERSSON
Sekreterare
IJ3nAJ+7gdUyMtXvRaUhXA

2026-01-26 07:41:03Z



KENT ROGER WILLIAMSSON
Justerare
ZHdV297NsfRmH3st5c3waw

2026-01-26 14:15:35Z

Dokument i försändelsen

Protokoll PKS 2026-01-15.pdf	SHA256: 7f714a40aeb20580a6051f1aad047991c35656ca2f2dde7aa02471196fe7ee70
------------------------------	--



Dokumentet signeras digitalt med den säkra signeringstjänsten Addo Sign. Signaturbeviset i dokumentet säkras och valideras med det matematiska hashvärdet för originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. Alla kryptografiska signeringsbevis är inbäddade i PDF-dokumentet ifall de ska användas för validering i framtiden.

Hur man verifierar dokumentets äkthet

Dokumentet är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När dokumentet öppnas i Adobe Reader ser det ut att vara signerat genom Addo Sign signeringstjänst.

Addo Sign ID-nummer: ff8126e9-c512-42f8-84f2-2a948eef642f

Arbetsordning för Kommunal samverkan i Jönköpings län (KSJ)

Syfte

Kommunal samverkan i Jönköpings län leder samverkan mellan 13 kommuner i Jönköpings län. Samverkan sker inom de regionala utvecklingsområdena som finns angivna i den regionala utvecklingsplanen.

Samverkan sker även med andra intressenter som exempelvis Region Jönköpings län i enskilda frågor.

För en bra samverkan kring länets utveckling i stort finns ett gemensamt ledningssystem (Tillsammans för ett bra liv för alla).

Kommunal samverkan i Jönköpings län utgör den politiska styrningen över Kommunal utveckling, som är de 13 kommunernas gemensamma utvecklingsorganisation.

Kommunal samverkan i Jönköpings län ger ledamöterna möjlighet till erfarenhetsutbyte och nätverkande.

Sammansättning

Kommunal samverkan i Jönköpings län består av 13 ledamöter som är kommunstyrelsens ordförande i hemkommunen, samt 13 ersättare som är någon från kommunstyrelsens presidium i hemkommunen.

Till organet finns ett presidie som består av tre ledamöter; ordförande, vice ordförande och andre vice ordförande. Jönköpings kommun innehar ordförandeposten och Kommunal samverkan i Jönköpings län beslutar om förste vice ordförande respektive andre vice ordförande.

Ordföranden ska under sitt ordförandeskap främja samverkan i enskilda frågor med Regionstyrelsen och nämnderna i Regions Jönköpings län, samt statliga myndigheter som exempelvis Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Ordföranden ska under sitt ordförandeskap genomföra regelbundna uppföljningar med chefen för Kommunal utveckling för att få fördjupad kunskap om verksamheten, dess utveckling under året och arbetsmiljön.

Uppgifter

- Sätta mål för den kommunala samverkan i Jönköpings län och följa upp målen.
- Möjliggöra samverkan med andra intressenter.
- Sätta mål för Kommunal utveckling (verksamhetsplan) och följa upp målen (uppföljning av verksamhetsplan).
- Formellt besluta om verksamhetsplan för Kommunal utveckling inklusive budget med flerårsplan.
- Godkänna verksamhetsplanens redovisning (tertiäl, delår, helår).
- Möjliggöra erfarenhetsutbyte och nätverkande.
- Besluta om sammanträdestider (dag, tid och plats)
- Besluta om första vice ordförande samt andre vice ordförande för Kommunal samverkan i Jönköpings län.

Arbetsformer för sammanträdet

Ordföranden ansvarar för att kallelsen till sammanträdena skickas ut. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om datum, tid och plats för sammanträdet. Kallelsen skickas till varje ledamot och ersättare senast sju dagar före sammanträdet. Om inte ordföranden har möjlighet att kalla till sammanträdet ska vice ordföranden göra det och därefter andra vice ordföranden.

Kallelsen ska följas av en dagordning och ordföranden beslutar om vilka handlingar som ska bifogas kallelsen. Dagordningen bereds av organets presidie, chefen för Kommunal utveckling samt en utsedd kommundirektör.

Om ordinarie ledamot inte kan närvara vid hela eller delar av sammanträdet, ska denne meddela sin ersättare att tjänstgöra. 9 ledamöter ska vara på plats för att uppnå beslutsmässighet.

Om ordföranden inte kan närvara vid hela eller delar av sammanträdet tar vice ordförande över ordförandeskapet för sammanträdet och därefter andre vice ordförande.

Chef för kommunal utveckling samt andra tjänstemän som ska föredra ärenden har rätt att närvara vid sammanträdet. Vid presidieberedningen sker en dialog om den utsedde kommundirektören ska närvara vid sammanträdet. Sakkunniga från olika ämnesområden kan bjudas in till sammanträdet.

Sammanträdena är inte offentliga om inte så beslutas.

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot. Delgivningen av protokollet sker så snart protokollet är justerat.

Ekonomi och finansiering

Verksamheten finansieras årligen av medel från de 13 kommunerna genom medlemsavgifter, grundavgifter i partnerskap, projektmedel och statsbidrag.

Genererar verksamheten ett överskott förs det över till nästkommande verksamhetsår. Ett eventuellt underskott ska balanseras under de tre kommande åren.

Upplösning av samverkansorganet

Vid en upplösning av samverkansorganet återbetalas eventuellt överskjutande medel till medlemskommunerna efter invånarantal och en förhandling äger rum för att hantera övriga frågor.

Övrigt

Region Jönköpings län är värdorganisation för Kommunal utveckling och överenskommelsen regleras genom ett verksamhetsavtal avseende Kommunal utveckling.

Vid rekrytering av chef för Kommunal utveckling ska presidiet vara aktiva i rekryteringsprocessen.



Socialnämnden

Dnr 2025/8009

§ 8 Rapportering av ej verkställda beslut enligt LSS och SoL, kvartal 4 2025

Ärendebeskrivning

Kommuner har enligt 16 kap 6 f-h §§ socialtjänstlagen (SoL), en skyldighet att rapportera gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som ej verkställts inom tre månader till Inspektionen för vård- och omsorg (IVO), kommunens revisorer samt till kommunfullmäktige. Samma rapporteringsskyldighet gäller enligt 28 f-h §§ lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), gynnande beslut enligt 9 § LSS. Rapporteringen ska ske en gång per kvartal.

Beslutsunderlag

Protokoll från socialnämndens arbetsutskott den 4 februari 2026 § 8

Tjänsteskrivelse från utvecklingschefen den 20 januari 2026

Rapport: Ej verkställda beslut, kvartal 4 2025

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att överlämna rapporten till kommunfullmäktige.

Beslut

Socialnämnden beslutar

att överlämna rapporten till kommunfullmäktige.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Kommunrevisionen

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Statistikrapport ej verkställda beslut enligt Socialtjänstlagen och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut som inte är verkställda inom tre månader för kvartal 4 år 2025.

Summering

Antal ej verkställda beslut Äldreomsorg	0	Varav antal som gäller bistånd till:	Kvinnor: 0 Män: 0
Antal ej verkställda beslut Funktionshinderomsorg	1	Varav antal som gäller bistånd till:	Kvinnor: 1 Män: 0
Antal ej verkställda beslut Individ- och familjeomsorg	2	Varav antal som gäller bistånd till:	Kvinnor: 1 Män: 1

Avbrott i verkställighet och där biståndet inte åter verkställts inom 3 månader

Beslutsdatum	Typ av bistånd	Verksamhet	Kommentar
2025-03-28	Stödfamilj	LSS	Brist på stödfamilj

Ej verkställda beslut som är inrapporterade sedan tidigare

Beslutsdatum	Typ av bistånd	Verksamhet	Kommentar
2025-03-07	Kontaktfamilj	Barn & Unga	Brist på kontaktfamilj
2025-03-07	Kontaktfamilj	Barn & Unga	Brist på kontaktfamilj

**Tjänsteskrivelse****Datum Diarienummer**

2026-03-17 2026/1009

Kommunfullmäktige

Avsigelser**Ärendebeskrivning**

Anita Sättermann (KD) har inkommit med avsägelse från sitt uppdrag som ersättare i barn- och utbildningsnämnden.

Beslutsunderlag

Avsägelse den 25 februari 2026

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta

att godkänna Anita Sättermans (KD) avsägelse som ersättare i barn- och utbildningsnämnden.

Beslutet skickas till

Anita Sättermann

Barn- och utbildningsnämnden

Avdelningen för kompetens och ledarskap

Joel Lundgren

Kommunsekreterare

Postadress
Mullsjö kommun
Box 47
565 21 Mullsjö

Gatuadress
Järnväggsgatan 27-29
Mullsjö

Telefon **Org.nr.**
0392-140 00 212000-1603
Telefax
0392-102 49

e-post
kommun@mullsjö.se
Internet
www.mullsjö.se

Bankgiro
5932-8807
Plusgiro
12 14 33-7

Från: "Anita Sättermann" <a.satterman@icloud.com>
Skickat: 25 feb 2026 09:33:46 +01:00
Till: Joel.Lundgren@mullsjö.se
Kopia:
Ämne: Uppsägning av kommunalt uppdrag

Hej Joel!

Jag har pratat med Josef Thornell och han rekommenderade mig att skriva till dig.

Jag har kommit fram till att jag vill avsluta mitt kommunala åtagande som suppleant i barn-och utbildningsnämnden med omedelbar verkan på grund av personliga skäl.

Mvh Anita Sättermann

Hur går jag tillväga?

Räcker detta mail som formellt underlag till kommunalfullmäktige?

(för det måste väl gå den vägen)

När och till vem kan jag lämna in "politikerplattan" och låskods kortet?

Tacksam för svar.

Vänligen Anita

Skickat från min iPhone

**Tjänsteskrivelse****Datum Diarienummer**

2026-03-17 2026/1009

Kommunfullmäktige

Valärenden**Ärendebeskrivning**

Anita Sättermann (KD) har inkommit med avsägelse från sitt uppdrag som ersättare i barn- och utbildningsnämnden. Under förutsättning att kommunfullmäktige godkänner avsägelsen ska nytt val genomföras.

Kommunfullmäktige har tidigare godkänt Jouko Broströms (C) avsägelse som ledamot i Kommunalförbundet Mediacenter i Jönköpings län. Nytt val ska därför genomföras.

Beslutet skickas till

Barn- och utbildningsnämnden

Kommunalförbundet Mediacenter i Jönköpings län

Avdelningen för kompetens och ledarskap

Joel Lundgren

Kommunsekreterare

Postadress	Gatuadress	Telefon	Org.nr.	e-post	Bankgiro
Mullsjö kommun	Järnvägsgatan 27-29	0392-140 00	212000-1603	kommun@mullsjö.se	5932-8807
Box 47	Mullsjö	Telefax		Internet	Plusgiro
565 21 Mullsjö		0392-102 49		www.mullsjö.se	12 14 33-7



Mullsjö
Kommun

Tjänsteskrivelse

Datum **Diarienummer**

2026-03-17 2026/1008

Kommunfullmäktige

Delgivningar

Ärendebeskrivning

Följande delgivningar redovisas:

- a) Konsumentrådgivningens årsrapport 2025 (dnr 2026/1053)
- b) Patientnämndens årsrapport 2025 (dnr 2026/1057)
- c) Meddelande från Länsstyrelsen i Jönköpings län om allmänna lokala föreskrifter för Mullsjö kommun den 6 mars 2026 (dnr 2024/1045)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta

att lägga delgivningarna till handlingarna.

Postadress
Mullsjö kommun
Box 47
565 21 Mullsjö

Gatuadress
Järnvägsgatan 27-29
Mullsjö

Telefon **Org.nr.**
0392-140 00 212000-1603
Telefax
0392-102 49

e-post
kommun@mullsjo.se
Internet
www.mullsjo.se

Bankgiro
5932-8807
Plusgiro
12 14 33-7

Konsumentrådgivningen Jönköpings kommun
i samverkan med Habo, Mullsjö och Vaggeryds kommuner

Årsrapport 2025

”Vår ambition är att göra verksamheten mer känd, betona den kommunala tillhörigheten och nyttan med en lokal närvaro som ger personlig service”

Sammanfattning

Konsumentrådgivningen ger stöd för att konsumenters rättigheter ska kunna tillvaratas på bästa sätt. Det innebär främst råd kring konsumenträtt och avtal, att vara behjälplig med att hantera reklamationer samt sprida viktig och aktuell konsumentinformation. Verksamheten riktar sig till invånare i Jönköping, Habo, Mullsjö och Vaggeryds kommuner och regleras mellan kommunerna genom ett samarbetsavtal. Totalt antal ärenden under året 2025 uppgick till 1036 vilket var en ökning med 36 ärenden jämfört med 2024.

Ärenden till den kommunala konsumentvägledningen har de senaste 10 åren tenderat att innehålla mer fördjupade frågeställningar. Mer e-handel, längre avstånd och mer avancerad teknik är bidragande faktorer. Enklare frågeställningar hanteras oftare av statliga Konsumentverkets vägledning. Därifrån hänvisas de konsumenter som bedöms behöva mer stöd till den kommunala verksamheten. Enligt myndighetens uppgift hänvisas en tredjedel av alla kontakter.

De vanligaste problemkategorierna är köp av fordon och fordonstjänster samt boendetjänster. Problem efter köp från online-butiker är vanligt. Enligt Internetstiftelsen 2024 har 9 av 10 svenskar handlat över internet vilket avspeglar sig i vår statistik. Framför allt gäller problemen dropshipping det vill säga butiker som inte säljer sina egna varor, olika typer av förmedlingstjänster samt prenumerationer på kosttillskott som leder till ofrivilliga abonnemang. Artificiella intelligens (AI) börjar slå igenom och användas brett i samhället. Konsumenter kan ha använt AI i sin sökning av information innan de kontaktar oss, men utan grundläggande kunskap i ämnet och svaga prompter kan AI feltolkas. Näringsidkare använder oftare AI i sitt bemötande till både konsumenter och rådgivningen, detta göra att svaren blir mycket omfattande och vinklade. Det kan vara svårt för konsumenter att genomskåda och bemöta. Företagen får ett oproportionerligt övertag i kommunikationen med konsumenterna. Vi ser att det AI-baserade informationsflödet ökar behovet av en personlig och objektiv rådgivning som ger en vederhäftig hjälp till konsumenter.

De senaste åren har vi fört noteringar över belopp som konsumenter sparat, eller sluppit betala genom vårt stöd (Räddade pengar). Vi gör noteringar dessa noteringar när vi får återkoppling från konsumenten i ett ärende där vi varit behjälpliga. Återkopplingar sker uppskattningsvis i ca 10 % av alla ärenden. Årets belopp i Räddade pengar uppgick till 1 200 000 kr.

Utåtriktade insatser har skett vid 100 tillfällen genom framförallt föreläsningar, mediakontakter och information i social media.

Februari 2026

Annika Wilow Sundh och Malin Brandt Smedberg

Konsumentjuridiska rådgivare

1 Om konsumentrådgivningen

Konsumentrådgivningens uppdrag är att stödja kommuninvånare i deras roll som konsument. Det innebär att

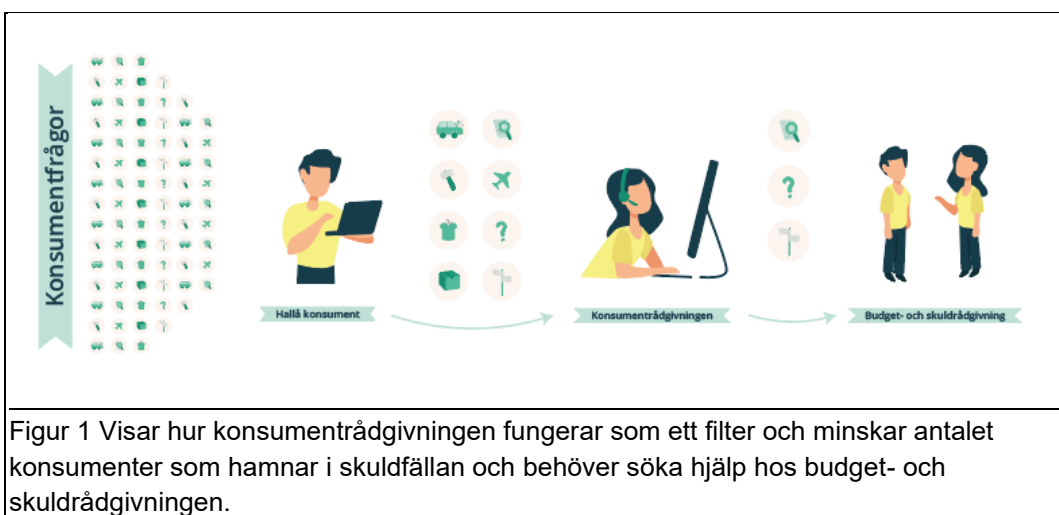
- ge råd i konsumenträtt
- granska avtal, medla och vara behjälplig i reklimationsärenden
- ge råd inför köp samt
- sprida konsumentinformation

Verksamheten riktar sig till invånare bosatta i Jönköping, Habo, Mullsjö och Vaggeryds kommuner, tillsammans ca 184 000 invånare. Verksamheten bemannas med två heltidstjänster. Kostnaderna för 1,5 tjänst delas mellan kommunerna i ett samverkansavtal, överskjutande halvtid finansieras enbart av Jönköpings kommun. Verksamheten sorterar under Jönköpings kommuns kommunstyrelse med placering inom Stadskontoret/Analys- och hållbarhetsavdelningen. Tillsammans med energi och klimatrådgivningen utgör man ”Rådgivningsenheten”.

Konsumentrådgivarna nås via telefon, e-mail eller personliga besök.

Den fasta telefontiden om 10 timmar per vecka är dubbelbemannad. Mejl besvaras oftast samma dag, besök bokas i förväg.

Verksamheten dokumenteras med hjälp av statistikprogrammet Summera som administreras av organisationen Sveriges Konsumenter. Denna rapport redovisar statistik för år 2025. Motsvarande statistik året före anges i vissa fall i parentes och tabeller.



Figur 1 Visar hur konsumentrådgivningen fungerar som ett filter och minskar antalet konsumenter som hamnar i skuldfällan och behöver söka hjälp hos budget- och skuldrådgivningen.

2 Typ av frågor

Under året har vi hanterat 1036 (1000) enskilda rådgivningsärenden. Antalet kontakttillfällen uppgick till 2146 (1801).

91% av ärendena avser problem efter köp. Klagomålen avser att en produkt är felaktig, avviker från avtal, är försenad, leverans är utebliven eller missnöje med pris eller betalning. Ärenden som registreras som "före köp" kan gälla frågor om offerter, avtal, konsumenträtt eller kännedom om företag.

Kontaktsätt vid 1:a kontakt

Första kontakttillfälle sker främst via telefon 70 % (73 %). Andra kontaktsätt är via e-post. Spontanbesök förekommer men dessa hänvisas då till telefonkontakt för att boka tid.

De vanligaste klagomålen

Fordonsköp är det vanligaste problemområdet, därefter boendefrågor varav huvudsakligen hantverkartjänster. Dessa två kategorier brukar ligga i topp. Så här fördelar sig områdena efter vanligast klagomål.

Område (placering föregående år i parentes)

1. Fordon; begagnad bil (1)
2. Boende; hantverkartjänster (2)
3. Telekomtjänster (3)
4. Kläder, skor och accessoarer (5)
5. Hem och hushåll; möbler och inredning (4)

Rådgivning, medling, tvistelösning, ARN

Konsumentrådgivningen ger stöd genom råd och försökt till tvistelösning. I ärenden där vi ser att det kan finnas en öppning att påverka till en lösning, kan vi vara mer aktiva än enbart erbjuda rådgivning. Vi kan då kontakta det bolag som konsumenten har svårigheter med. Vi kan vara behjälpliga vid anmälningar till Allmänna reklamationsnämnden (ARN). På så vis kan vi bidra till bättre effektivitet i ARNs process genom mer kompletta anmälningar och tydligare yrkanden. Under året har 23 ärenden där vi varit behjälpliga fått bifall i ARN. Värdet på bifallen uppgår sammanlagt till 625 000 kr.

Klagomål efter försäljningsmetod

Vanligast är att köpet skett där parterna träffats personligen, vilket ter sig naturligt då de största områdena är fordonsköp och hantverkartjänster där avtal oftast ingås öga-mot-öga. 29% (27%) av alla klagomål gäller köp via e-handel. Där dominerar köp av kläder, skor och accessoarer. 76% av köpen inom kategorin har skett från

en handelssida online. Orsaken är oftast felaktig vara, utebliven leverans och tvister kring ångerrätt. Klagomål efter telefonförsäljning utgjorde 7 % (8 %) av alla kontakter vilket visar på att säljmetoden är förhållandevis liten och möjligen minskar i omfattning.

Könsfördelning

Något mer än hälften av alla kontakter, 52 % är män.

Dropshipping

Ett problem som blivit allt vanligare är dropshipping. Med det menas online försäljning där säljaren inte har något eget lager utan förmedlar produkter från en producent eller leverantör, ofta i Kina. Många konsumenter uppfattar dock att företaget finns i Sverige eftersom webbplatsen ger sådant intryck.

Butiken/säljaren saknar ofta beredskap eller logistik för att hantera ångerrätt eller reklamationer, det förutsätts att kunden sköter det direkt med företaget i Asien.

Dropshipping förekommer oftast vid köp av kläder, skor och accessoarer. I de fall då konsumenten valt kredit som betalform finns en rätt att invända till kreditgivaren, vilket vi upplyser om.

Gratis är inte gratis

Andra problemområden som utmärker sig på internet är marknadsföring av tjänster som uppfattas som gratis. Bakom beställningen ligger i själva verket otydliga avtal med finstilta villkor som anger att köpet innebär en betalningsförpliktelse. Det kan handla om värderingstjänster, hälsobedömningar, skapa ett personligt CV, skydd mot ID-kapning eller förmedling av uppsägningar. Webbplatserna använder ofta betalda annonser som ligger högt upp hos sökmotorer eller pop-up annonser på sociala plattformar för att driva trafiken till sig. Bakom webbplatserna finns ofta utländska aktörer som är svåra att nå eller har artificiella kundtjänster.

Bundna abonnemang - abonnemangsfällor

Ett återkommande problem sedan många år är köp av kosttillskott med bundna abonnemang. Avtalen ingås via webb eller via telefonförsäljning. Tre företag är mest synliga i statistiken Nordic Plus, Norwegian Lab samt Lab Pharma.

Bolagens affärsidé är att erbjuda ett första provpaket. Om konsumenten inte tackar nej till fler försändelser så övergår avtalet i ett tidsbundet abonnemang med återkommande leveranser. Något som ofta uppmärksammas först när ångerfristen har löpt ut och avtalet därmed blivit bindande.

Kurser inom e-marknadsföring

Ett problem som vi ser mer av, är kurser i e-handelsmarknadsföring som lockar deltagare med hopp om snabba inkomster. Främst tilltalas ungdomar som ser sig en framtid som framgångsrika influencers. Betalning erbjuds genom kredit vilket kan locka den som är resurssvag.

Bedrägerier

De senaste åren har vi haft många ärenden från bankkunder som lurats att godkänna överföringar av behållning på bankkonton genom någon form av social manipulation. Dessa ärenden har minskat. Medial uppmärksamhet och bankernas egenåtgärder har sannolikt bidragit till ett ökat medvetande. Under 2025 har vi haft en kampanj på Facebook för att uppmärksamma bedrägerier och vi har tagit upp ämnet i publika sammanhang där vi medverkat.

Räddade Pengar

Vi har de senaste åren gjort noteringar hur mycket konsumenter sparat, eller sluppit betala med hjälp av vårt stöd. Beloppet noteras som "Räddade Pengar". Det gäller enbart i ärenden där återkoppling har skett från konsumenten och där vårt stöd har gjort skillnad. Återkopplingen uppskattas ske i ca 10 % av alla våra ärenden. Resultatet vid årets slut sammanräknades till **1 205 188 kr**. Genomsnittliga antalet kontakttillfällen uppgick till 4,8 per ärende. Räddade Pengar är ingen absolut sanning, men ger en fingervisning om nyttan med verksamheten.

	2025	2024	2023
Räddade Pengar	1 205 188 kr	2 057 576 kr	1.554.400 kr
Genomsnittligt	4,8	5,2	4,4
antal kontakttillfällen			

3 Samverkansavtal och ärendenas fördelning

Samverkan sker med Habo, Mullsjö och Vaggeryd enligt avtal där Jönköpings kommun är huvudman. Kostnaderna för 1,5 tjänst delas proportionerligt mellan de fyra kommunernas efter invånarantal, 184 000 invånare. Av inkomna ärenden fördelar sig kontakterna enligt tabellen här nedan.

Jönköping har en större andel ärenden än sin invånarandel. En förklaring kan vara att vi oftare rör oss i nätverk i Jönköping och blir mer kända här. En annan förklaring är att rådsökande uppger Jönköping som "sin" hemkommun men bor i själva verket i någon av de andra kommunerna.

Kommun (fördelning invånare)	2025	2024	2023	2022	2021
Habo (7 %)	5	6	4	5	5
Jönköping (80 %)	85	86	85	87	85
Mullsjö (4 %)	4	4	5	3	4
Vaggeryd (8 %)	6	4	6	5	6

4 Utåtriktade informationsinsatser

Ur verksamhetsplanen för 2025:

Marknadsföring/Utåtriktade insatser

- Hålla föreläsningar
- Göra oss kända och nätverk med andra aktörer
- Medverka i media
- Uppsöka viktiga vidare förmedlare
- Vara en del av insatser för det hållbara samhället och de Globala målen

Nätverkande/Samarbete med andra aktörer, främst

- Skolor i kommunen
- Energi och klimatrådgivarna
- Budget och skuldrådgivarna
- Strategerna
- Överförmyndarna
- Bibliotek
- Aktörer för olika insatser inom integration
- Äldreomsorgen, Funktionshinderomsorgen
- Länsstyrelsen – Klimatrådet
- Pensionärsorganisationer
- Funktionshinder organisationer
- Andra aktörer i CIVILSAMHÄLLET

Prioriterade målgrupper

- Äldre konsumenter
- Konsumenter med språkliga hinder
- Konsumenter med svag ekonomi

Urval av aktiviteter som har genomförts:

Föreläsningar

- Gymnasieskolor
- Träffpunkter
- Rotary
- Kyrkliga samfund
- Hälso guider
- Pensionärsorganisationer

Media

Samarbetet med SR P4 Jönköping har fortsatt där vi medverkat med inslag var fjärde vecka. Vi har haft nio reportage i Jönköpings Posten. Vi sprider regelbundet inlägg på vår Facebook plattform och har under året haft 60 inlägg.

Övrigt/samarbeten

Sveriges Konsumenter

Under 2023 inleddes ett samarbete med Sveriges konsumenter som driver ett projekt kallat Konsumenträtt för alla. Projektet finansieras med stöd från Allmänna Arvsfonden. En del i projektet handlar om lokal samverkan mellan kommuner och civilsamhället för att skapa en mer tillgänglig konsumentvägledning. Jönköping är en pilotkommun i projektet och har bedrivit en Facebook kampanj under 4 veckor på våren och 8 veckor på hösten för att öka kännedomen vår verksamhet.

Enkätundersökning om prisinformation vid rea

Jönköping deltog under våren 2025 i en enkätundersökning för att ta reda på allmänhetens kännedom om prisinformation vid rea. Resultatet presenterades i rapporten ”Från fynd till förvirring” som Konsument Göteborg tog fram. Undersökningen bestod av frågor om rea och prisinformation. Totalt svarade 505 personer. Svaren samlades in av konsumentrådgivarna i Göteborg, Jönköping, Malmö och via Sveriges Konsumenter. Resultatet pekar på ett tydligt glapp mellan regelverkets intention och konsumenternas faktiska förståelse: även när prislappar utformas i linje med gällande vägledning uppfattas prisinformation ofta som otydlig. Rapporten lyfte behovet av tydligare och mer enhetliga sätt att ange 30-dagars priset, samt mer informationsinsatser för att stärka konsumenters förståelse och förtroende för reor.

Marknadsundersökning Black Friday

Under hösten genomförde Konsumentrådgivningen en marknadsundersökning under Black Week för att granska hur fysiska butiker informerar om reapriser i enlighet med prisinformationslagen. Undersökning omfattade 35 butiker på köpcentrumen Asecs och Solåsen. Syftet var att undersöka om butikerna levde upp till lagstiftningen och angav varans lägsta pris de senaste 30 dagarna samt om prisinformationen presenterades tydligt och i direkt anslutning till varan. Resultatet visar att 17 butiker hade godkänd prisinformation, 6 butiker var delvis godkända och 12 butiker blev underkända. Vanliga brister var att butiker jämförde reapriset med ordinarie pris eller rekommenderat pris, att referenspris helt saknades eller att rean endast angavs med generella procentsatser utan tydligt slutpris per vara.

Sammantaget visar undersökningen att prisinformationen vid rea fortsatt är rörig och svårtolkad för konsumenter, även om en viss förbättring kunde noteras jämfört med tidigare år. Resultatet pekar på behovet av fortsatt informationsarbete

och uppföljning för att stärka konsumenternas möjligheter att göra välgrundade köp och för att främja en mer rättvis konkurrens mellan butiker.

Budget och skuldrådgivningen

Vi strävar efter att hitta samverkansformer med budget- och skuldrådgivarna i våra kommuner. De har hög efterfrågan och därför mindre möjligheter till utåtriktade insatser. Vi medverkade tillsammans på Äldredagen i Rådhusparken. Vi har dialog när gemensamma frågor dyker upp och delar erfarenheter med varandra. I slutet av året påbörjades ett projekt för att uppmärksamma unga vuxna om våra båda verksamheter. Projektet är under planering och beräknas pågå under nästa år.

Tabell över utåtriktade aktiviteter

Kanal/Sammanhang	2025	2024	2023
	Antal	Antal	Antal
Föreläsningar	11	12	15
Mässa/Utställning	1	2	1
Radio	12	14	18
Sociala medier	60	33	34
Tidning	9	4	6
TV		2	
Övrigt	4	1	
Kampanjer social media	3		
Totalt	100	68	75

5 Omvärldsbevakning och remisser

Vi följer utvecklingen inom konsumenträtten. De områden som vi särskilt bevakar är lagstiftning och domar. Jönköping deltar i yrkesföreningens remissgrupp som besvarar remisser inom konsumentområdet. Under 2025 besvarades fyra remisser:

- Ett nytt konsumentkreditdirektiv,
- Förslag till föreskrifter och allmänna råd inom inkasso,
- Remiss om ändringar i distansavtalslagen samt
- Ett modernare skydd vid distansavtal.

Artificiell intelligens

AI har fått ett genomslag i arbetet under året. Vi använder kommunens AI-assistent, Copilot, som ingår i Microsoft 365-plattformen. Det underlättar sökning och bearbetning av information och kan användas som ett extra hjälpmedel för att besvara frågor. Konsumentverket har en egen AI-chat på sin webbplats som är ett bra komplement. Vi märker att konsumenterna använder AI men framför allt att företag gör det. Bemötandet från näringsidkare kan bli mycket omfattande och dessutom mycket vinklade. Det kan vara svårt för konsumenterna att genomskåda i

synnerhet om kunskapen kring konsumenträtten är låg, vilket den ofta är. På så vis för företagen ett oproportionerligt övertag i kommunikationen med konsumenterna. Vi ser därför att vårt stöd blir ännu viktigare för att ge professionella och objektiva råd.

Energifrågor

Solcellsmarknaden har haft en guldrush under ett par år men har stannat av då den statliga ersättningsnivån har minskat. Frågorna berör allt oftare inköp av batteri för lagring vilket vi hänvisar till Energi- och klimatrådgivarna. Fulsälj av elhandelsavtal har minskat. Egenåtgärder inom branschen har påverkat.

6 Miljö och Hållbarhet

Hållbarhetsveckan

Tillsammans med energi- och klimatrådgivarna deltog konsumentrådgivningen i hållbarhetsveckan med en gemensam informationsinsats på Asecs köpcenter. Under en dag mötte vi invånare och informerade om konsumenträtt, med fokus på reklamationsrätt, att reklamationsrätten även gäller vid köp av begagnade varor och secondhand samt vikten av att handla kvalitet och konsekvensen av att handla av ett dropshippingföretag.

Social Hållbarhet

Konsumtionsmönster och affärspraxis påverkar både miljö och samhälle. Konsumentrådgivningen har därför en viktig roll i arbetet för en hållbar utveckling. Genom att stärka konsumenters kunskap om sina rättigheter bidrar vi till att fler kan göra medvetna och hållbara val av produkter och tjänster, utifrån både miljömässiga och sociala hänsyn.

Social hållbarhet handlar om rättvisa villkor, god livskvalitet och tillit i samhället. Genom att bevaka marknaden, ge stöd till konsumenter och verka för att rättvisa och etiska affärsmetoder följs på lokal nivå bidrar konsumentrådgivningen till detta. Vid behov informerar vi även företag om gällande lagstiftning och god affärssed, i syfte att förebygga oskäligen villkor och vilseledande affärspraxis.

7 Övrigt

Nationella konsumentuppdrag

Konsumentrådgivarna deltar som ledamöter vid tvistelösning i Allmänna reklamationsnämnden och i branschorganisationen Svensk Försäkrings personförsäkringsnämnder. Under året har vi medverkat på 44 (37) sammanträden på ARN samt 29 (24) sammanträden på Svensk Försäkring.

Utöver uppdragen ovan är Malin Brandt Smedberg ledamot i Konsumentvägledarnas förening samt Nämnden för rättskydd. Annika Willow Sundh är suppleant i Fastighetsmarknadens reklamationsnämnd.

Nätverksträffar

En nätverksträff har skett på inbjudan av Konsument Höglandet med konsumentvägledare i huvudsak från Jönköpings län.

Mål

Vision 2030 för Jönköpings kommun innehåller fyra delmål. Särskilt två av dessa berör konsumentrådgivningen; Jönköping ska vara en kommun med framåtanda samt Jönköping genomsyras av gensamhet, trygghet och öppenhet.

Konsumentrådgivningen ger förutsättningar för att lära konsumenter ta vara på sina resurser, vi varnar för fula säljmetoder och bedrägerier och vi bidrar till en bättre rättvisa när det gäller konsumenters lagliga rättigheter.

8 Styrkor

Konsumentrådgivarna har lång erfarenhet i yrket och hög kunskap inom området. Uppdrag som ledamot i tvistelösningsnämnder tillför extra kompetens.

Samlokaliseringen med energirådgivarna ger nära tillgång till kompetens inom energiområdet. Lokalerna på A6 Kasernen ger bra tillgänglighet med närhet till kollektivtrafik och fri parkering för besökare. Verksamheten har en hög servicegrad med telefontider fyra dagar i veckan, kort svarstid på mail och flexibla lösningar för att besök.

9 Svagheter

Resurserna är begränsade till 2,0 tjänst varav 1,5 tjänst delas mellan samverkanskommunerna. Det gör verksamheten sårbar vid längre frånvaro och behov av prioriterade insatser inom andra enheter på stadskontoret. Utåtriktade aktiviteter och marknadsföringsinsatser kommer kan inte prioriteras vilket försvårar att nå svaga konsumentgrupper som inte har kännedom om verksamheten. Fasta telefontider begränsar externa uppdrag och möjlighet att ta emot spontana besök.

10 Möjligheter

I takt med att konsumentmarknaden blir alltmer komplex behövs mer kunskap. Ökad handel, marknadsföring över landsgränser, e-handel, komplicerade avtal, avancerad teknik och fula säljmetoder leder till fler problem. Genom en kommunal förankring ökar möjligheten till fördjupat stöd. Personliga besök, granskning av avtal och fakturor och fördjupade samtal underlättar och kan vara en förutsättning för att uppnå tvistelösning. Rådgivarna är objektiva och får en hög tillit utan att agera som ombud för konsumenten.

Genom samverkan med kommunens budget- och skuldrådgivare och andra lokala aktörer kan verksamheten bidra till att förebygga ekonomiska problem.

Artificiell intelligens håller på att slå igenom i brett i samhället. Det ökar kunskaper i stort, men det AI-baserade informationsflödet medför ökat behov av en personlig, professionell och objektiv rådgivning som kan ge vederhäftigt stöd.

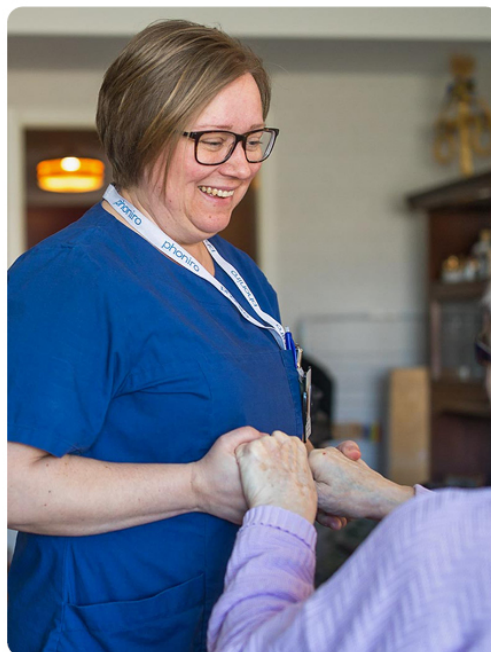
11 Hot

Större uppmärksamhet kring konsumentfrågor, ökad handel och fler oseriösa företag försvårar för konsumenter och framkallar större efterfrågan på stöd och hjälp. Konsumentverkets vägledningstjänst är inte tillräcklig och behöver hänvisa till fördjupat stöd hos lokal verksamhet. Det skapar förväntningar på tillgänglighet och kompetens. Ekonomiska åtstramningar i kommunerna kan leda till att icke obligatoriska verksamheter bortprioriteras. Samverkanskommunerna kan välja en lägre ambitionsnivå och säga upp samarbetet.

Artificiella intelligensen börjar slå igenom och användas brett i samhället. Utan en grundläggande kunskap kan konsumenter uppfatta AI fel eller få missvisande information. Näringsidkare som använder AI kan ha ett omfattande och överdimensionerat bemötande och ofta mycket vinklat ur deras perspektiv. Det kan vara svårt för konsumenter att genomskåda i synnerhet om kunskapen kring konsumenträtten är låg. Företagen får på så vis ett oproportionerligt övertag över konsumenterna. AIs utbredning kan utmana konsumentverksamhetens berättigande.

ÅRSRAPPORT FÖR 2025

PATIENTNÄMNDEN REGION JÖNKÖPINGS LÄN



Patientnämnden Region Jönköpings län
Anna Stålkranz
Mats Vendelius

 Region
Jönköpings län

Patientnämndens klagomål visar inte hur sjukvården fungerar generellt, men de ger en viktig inblick i patienters upplevelser när de varit mindre nöjda med vårdkontakten.

Dessa erfarenheter kan bidra med värdefull kunskap om hur vården kan förbättras och bli mer anpassad efter patienternas behov.

Sammanfattning

Årsrapporten visar att Patientnämndens arbete utgör en viktig del i Region Jönköpings län och de 13 kommunernas systematiska kvalitets- och patientsäkerhetsarbete. Den ökade mängden synpunkter under året ger en bred och fördjupad bild av patienters och närståendes erfarenheter och synliggör återkommande mönster.

Rapporten pekar tydligt på att brister i kommunikation, delaktighet och uppföljning ofta får större konsekvenser än den enskilda händelsen i sig. När patienter inte upplever sig lyssnade på, när ansvar är otydligt eller när vårdövergångar brister, påverkas både trygghet, förtroende och vårdens resultat. Detta gäller särskilt för barn, äldre och patienter med komplexa eller långvariga vårdbehov, där närståendes delaktighet ofta är avgörande.

Samtidigt visar rapporten på styrkan i ett fungerande samspel mellan Patientnämnden, verksamheterna och chefläkarfunktionen. Patientberättelser har bidragit till identifiering av patientsäkerhetsrisker, till vidare utredningar och i vissa fall till lex Maria-anmälningar, men också till lokalt lärande och konkreta förbättringsåtgärder.

Sammanfattningsvis visar årsrapporten att Patientnämndens uppdrag inte enbart handlar om att hantera enskilda synpunkter, utan om att förmedla samlad kunskap till vårdens styrning och utveckling. Genom att ta tillvara patienters och närståendes erfarenheter skapas bättre förutsättningar för en mer jämlik, trygg och säker vård i hela Region Jönköpings län.

Mats Holmstedt
Ordförande

Anna Ståkrantz
Sektionschef

Mats Vendelius
Utredare

Ledamöter i Patientnämnden under 2025

Ledamöter och ersättare

Ordinarie

Mats Holmstedt (M), ordförande, förordnad 5 februari 2025

Carina Stridh Bjurhager (C), vice ordförande

Birgitta Svensson (S), ledamot

Ann-Kristine Göransson (S), ledamot

Glenn Hummel (SD), ledamot

Ersättare

Annelie Andersson (M), entledigad 11 november 2025

Alex Johansson (M), förordnad 12 november 2025

Jeanette Nyberg (S)

Kristina Carlo (M)

Eva Stråth (KD)

Svedberg Jan-Olov (SD)

Innehållsförteckning

Inledning	1
Patientnämndens uppdrag.....	1
Patientnämndens kansli	2
Patientnämndens sammanträden.....	2
Etiska övervägande.....	3
Redovisning av årets ärenden	4
Antal ärenden.....	4
Verksamhetsområden	6
Vårdens svar med redovisning av åtgärder.....	18
Patientsäkerhet - chefläkare.....	19
Patientnämnden har under 2025 uppmärksammat.....	20
Stödpersonsverksamheten	20
Aktiviteter i Patientnämnden 2025	22
Reflektion.....	23

Inledning

Region Jönköpings län erbjuder hälso- och sjukvård samt tandvård som ligger i framkant. Utgångspunkten för regionens arbete är att bidra till länets utveckling och till att Jönköpings län är den bästa platsen att växa upp, leva och åldras på. En god, säker och jämlik hälso- och sjukvård är en viktig del i detta uppdrag.

Målet för hälso- och sjukvården är bästa möjliga hälsa för hela befolkningen och vård på lika villkor i hela länet. För att nå detta mål är patienters och närståendes erfarenheter en viktig del av arbetet med kvalitet och patientsäkerhet.

Som en del av regionens arbete har Patientnämnden ett uppdrag att ta emot och hantera synpunkter och klagomål från patienter och närstående. Uppdraget regleras i *patientlagen*¹ och *patientsäkerhetslagen*² och syftar till att stärka patienternas ställning samt bidra till en bättre och säkrare vård. Även om de allra flesta patienter är nöjda med den vård de får, innehåller de berättelser och erfarenheter som kommer till Patientnämnden viktiga lärdomar. Dessa utgör ett värdefullt underlag i vårdens fortsatta arbete med kvalitet och patientsäkerhet.

Patientnämndens uppdrag

Patientnämndens uppdrag är lagstadgat och definieras i *lagen om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården*³. Patientnämnden är en fristående och opartisk instans. Region Jönköpings län och länets 13 kommuner har i avtal överenskommit om en gemensam Patientnämnd med regionen som värdkommun som styr uppdraget.

Nämndens huvudsakliga uppgift är att på ett lämpligt sätt hjälpa patienter och närstående att föra fram synpunkter samt att få dessa besvarade. Om patienten är ett barn ska Patientnämnden särskilt beakta barnets bästa. Nämnden utreder inte vad som har hänt och tar heller inga beslut. I stället handlar det om att på lämpligt sätt bistå patienter och närstående så att de kan ta tillvara sina intressen. Nämnden omfattas av samma sekretessregler som gäller för personal inom hälso- och sjukvården. Alla kontakter med vårdgivare sker med patientens medgivande.

Alla synpunkter som inkommer till Patientnämnden kategoriseras utefter *Patientnämndens nationella handbok*⁴. Dessa registreras in under åtta, nationellt framtagna huvudproblem för att i möjligaste mån identifiera synpunkterna utifrån patientlagen.

¹ Patientlag (2014:821)

² Patientsäkerhetslag (2010:659)

³ Lag om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården (2017:372)

⁴ Handbok för handläggning av klagomål och synpunkter för Patientnämndernas förvaltningar/kanslier i Sverige, 2019, reviderad februari 2024.

Varje huvudproblem delas i sin tur in i ett antal delproblem för en högre detaljeringsgrad av vad synpunkterna avser och vad patienterna/närstående upplever som problematiskt. Dessa sammanfattas sedan i rapporter och analyser med syfte att uppmärksamma vårdgivarna på riskområden och hinder för utveckling av vården. I uppdraget ingår även att informera allmänheten och vårdpersonalen om nämndens verksamhet.

Patientnämndens kansli

Patientnämndens kansli är den operativa verksamheten i nämnden och tillhör organisatoriskt regionledningskontoret i Region Jönköpings län. Kansliet har under året förändrat sin bemanning till att ha en sektionschef och fyra utredare.

Synpunkter från patienter eller närstående tas emot via 1177.se, telefon eller brev och diarieförs och registreras i Synergi som är Region Jönköpings läns verktyg för dokumentation och rapportering av avvikelser, förbättringsförslag samt patient- och kundsynpunkter vilket hanteras enligt dataskyddsförordningen (GDPR)⁵.

Under 2025 har Patientnämndens kansli i Region Jönköping län sammanställt följande rapporter:

- Årsrapport för 2024 – till Regionfullmäktige, Socialstyrelsen och IVO.
- Patientnämndens halvårsrapport 2025.
- Barn i vården, en analys av Patientnämnden av synpunkter och klagomål gällande barn.

Patientnämndens sammanträden

Patientnämnden har haft fem sammanträden under 2025. Inför varje sammanträde bereder Patientnämndens presidium det som ska lyftas till nämnden. Patientnämndens sammanträde har ägt rum enligt följande:

- 20 februari: Presentation från Utvecklingsenheten Kulturmuseum om deras uppdrag. Presentation av Veronica Ottosson, utredare barn och unga.
- 23 april: Presentation från sektion chefläkare om patientsäkerhetsarbetet i regionen.
- 12 juni: Besök av revisionen i Region Jönköpings län.
- 25 september: Presentation av Ingrid Erlandsson, verksamhetschef Urologkliniken. Presentation av Rickard Joneman, verksamhetschef Ambulanssjukvården.
- 4 december: Presentation från Micael Edblom sjukvårdsdirektör Psykiatri, rehabilitering och diagnostik.

⁵ Dataskyddsförordningen (The General Data Protection Regulation) GDPR

Inför Patientnämndens sammanträden sammanställer tjänstepersonerna en analys till ledamöterna av periodens avslutade ärenden i avidentifierad form. Enskilda ärenden kan också uppmärksammas som har betydelse både på individ som gruppnivå och där patients/närståendes erfarenheter kan utgöra underlag för politiska beslut. Utöver dessa patientnämndsmöten har två dialogmöten genomförts mellan presidierna i nämnden för folkhälsa och sjukvård (FS) och Patientnämnden.

Etiska övervägande

Alla ärenden som inkommer till Patientnämnden omfattas av sekretess. Resultaten som redovisas i rapporten innehåller inga personuppgifter. Främst redovisas resultaten på gruppnivå, men i de fall som citat används avslöjas ingen ingående information om den person som inkommit med uppgifterna. Detta säkerställer enligt oss, frågan gällande sekretess.

Begrepp: I rapporten benämns synpunkter och klagomål som synpunkter. Närstående kan vara både inom familjen och en god vän.

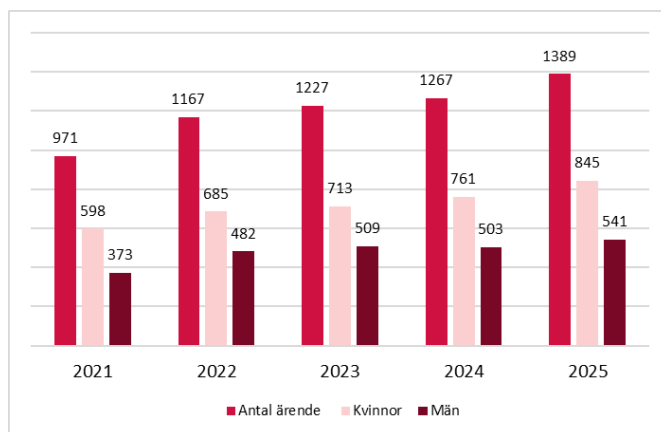
Redovisning av årets ärenden

Antal ärenden

Under året tog Patientnämnden emot 1389 synpunkter på verksamheter inom Region Jönköpings län och länets 13 kommuner och som ingår i redovisningen nedan. Detta är en ökning med 122 synpunkter (10%) jämfört med 2024.

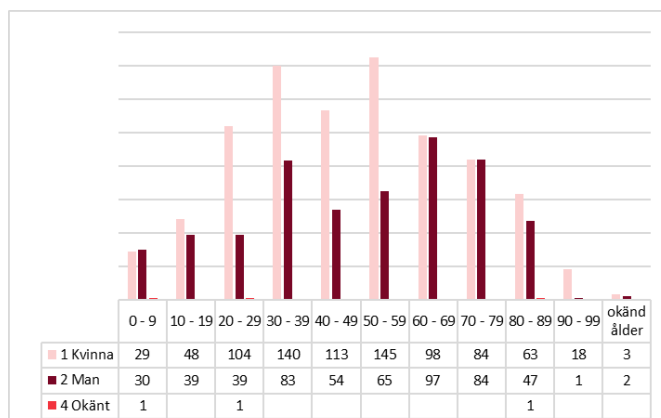
För övrigt hanterade Patientnämnden 223 ärenden som handlade om frågor som till exempel regelverk, olika kostnader samt övergripande frågor i och utanför regionen/kommunen och där olika administrativa åtgärder vidtagits från Patientnämndens kansli.

När det gäller könsfördelning så har det varit stor andel kvinnor som inkommit med synpunkter. Denna fördelning har varit konstant senaste åren. Fördelningen ligger på ca 60% kvinnor och 40% män som inkommer med synpunkter till Patientnämnden.



Figur 1. Ärende- och könsfördelning under åren 2021–2025.

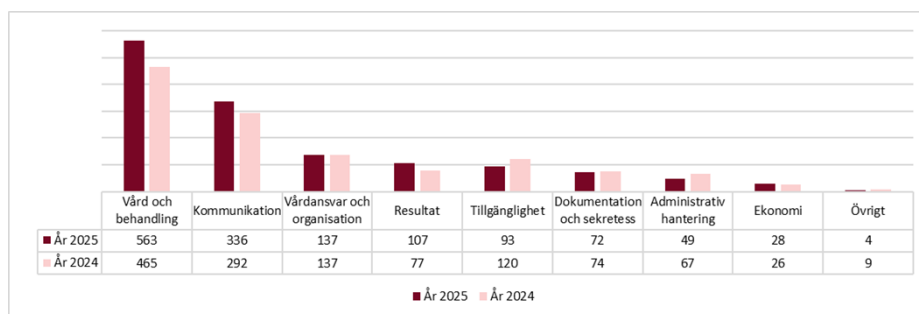
När det gäller åldersfördelning så var de största åldersgrupperna 30–39 år och 50–59 år. Medelåldern var 49 år. För män var den 50 år och för kvinnor var det 48 år.



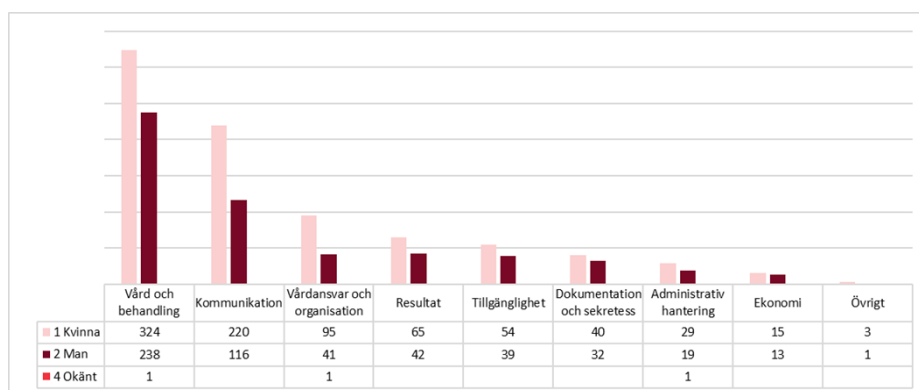
Figur 2. Inkomna ärenden 2025 fördelat på kön och åldersgrupp.

Vad har synpunkterna handlat om under 2025?

Under 2025 var det vård och behandling som var det huvudproblem som fick flest synpunkter följt av kommunikation. Det såg likadant ut under 2024.



Figur 3. Ärende uppdelat på huvudproblem 2025 jämfört med 2024.



Figur 4. Huvudproblem uppdelat på kön för 2025.

Könsfördelning uppdelat på huvudproblem under 2025 visade på att det var flest kvinnor inom alla huvudproblem. De största skillnaderna kunde ses inom vård och behandling och kommunikation.

Delproblem	2024	2025
Undersökning/bedömning	166	292
Delaktig	128	146
Resultat	77	107
Behandling	87	99
Bemötande	92	97
Information	68	85
Diagnos	121	78
Läkemedel	65	74
Patientjournalen	62	62
Fast vårdkontakt/individuell plan	64	60

Tabell 1. De tio vanligaste delproblem 2025 jmf med samma delproblem 2024.

De vanligaste delproblemen under 2025 var undersökning och bedömning, delaktig och resultat. När det gäller undersökning och bedömning har detta delproblem nästan dubblats. Diagnos har gått från tredje mest frekventa delproblem 2024 till sjunde plats 2025.

Verksamhetsområden

Primärvården var det verksamhetsområde som fick flest synpunkter, följt av Kirurgisk vård. Det verksamhetsområde som ökat mest jämfört med 2024 är kirurgisk vård.

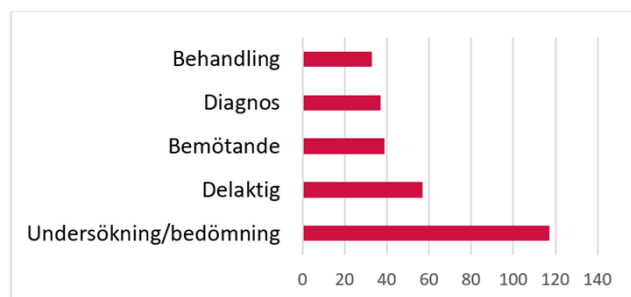
Verksamhet	2024	2025
Primärvård (Bra liv, privata vårdcentraler)	425	477
Kirurgisk vård	278	343
Psykiatri, rehab och diagnostik	232	219
Medicinsk vård	204	201
Folktandvården	51	65
Kommuner	14	34
Privata vårdgivare med avtal	24	27
Övrigt (SOS, 1177 m. fl)	39	23
Totalt	1267	1389

Tabell.2. Registrerade synpunkter/verksamhetsområde 2024 och 2025.

Synpunkter gällande barn kommer redovisas under avsnittet barnärende.

Bra liv vårdcentraler och privata vårdcentraler, 477 ärende

I Region Jönköpings län finns 33 vårdcentraler inom Bra livs regi och 12 privata vårdcentraler som har avtal med regionen. När man ser på antalet synpunkter inom primärvården i förhållande till antalet listade patienter är fördelningen av synpunkterna mellan privata vårdcentraler och vårdcentralerna Bra liv lika.



Figur 5. De fem vanligaste delproblemen inom Primärvården.

Vad har synpunkterna handlat om inom Primärvården?

Undersökning och bedömning var det vanligaste delproblemet inom primärvården under 2025, vilket följer samma mönster som tidigare år. Synpunkterna visade på återkommande brister i hur vården fungerade, särskilt när det gällde information till patienter, uppföljning och medicinska bedömningar. Patienter beskrev att de inte blir lyssnade på, att behandlingar ändrats utan att de informerats och att allvarliga symtom eller provsvar inte följdes upp i tid. Detta har i flera fall lett till försämrat hälsotillstånd, försenad diagnos och ett ökat behov av vård.

I ett av ärendena framförde patienten att hen som diabetiker sökt vårdcentralen på grund av en svullen fot vilket ledde till felaktiga diagnoser som i slutändan visade sig vara flera frakturer i foten och som patienten inte fick belasta. Det tog tio veckor att få rätt diagnos och som

slutade med att patienten inte kunde belasta foten på sex månader. Händelsen utreddes av verksamheten och anmäldes enligt lex Maria till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) som ett lärande i den egna men också i andra verksamheter.

Del av svar från verksamheten:

"För att händelsen inte ska upprepas igen för någon annan sprids kunskapen om fotproblem relaterat till diabetes inom nätverket för medicinskt rådgivande läkare. Vi har lyft ditt ärende på vårdcentralen för ett lärande inom hela vår organisation".

Vidare framkom gällande primärvårdens ärenden organisatoriska svårigheter såsom otillräcklig tillgänglighet, otydliga rutiner kring ansvarsfördelning och bristande samordning mellan olika vårdenheter. Kommunikation, både muntlig och skriftlig, framstod som ett centralt förbättringsområde då otydliga besked, felaktiga journalanteckningar och utebliven återkoppling skapat otrygghet för patienterna som tappat förtroendet för vården.

I flera ärenden beskrev patienter att de inte har blivit lyssnade på eller tagna på allvar vilket också kunde ha förstärkts av att ordinarie läkaren inte varit tillgänglig och att ersättare inte hade tagit över ansvaret fullt ut. Det ledde ofta till motstridiga besked från olika läkare till patienter. I förlängningen kunde detta leda till fördröjd diagnos och ett förlängt lidande för patienter.

Det var några ärenden som handlade om tillgänglighet till vården. Flera har beskrivit om svårigheten att boka tid på vårdcentralen via e-tjänsten 1177 när man inte heller kommit fram på telefon.

Citat från patienten:

"Försökte då via 1177 men där går det ej att boka tid för läkarbesök. Skrev då ett meddelande till vårdcentralen och fick svar att det ej går att boka via e-tjänst utan endast vid uppringning! Detta var ett synnerligen provocerande svar då det ej går att komma fram på telefon"

Verksamhetens svar:

"Vi beklagar att du inte fått hjälp när du kontaktat oss digitalt. Förstår att du känt dig provocerad av svaret. Vi har tagit upp detta i sjuksköterskegruppen och alla är nu medvetna om att ärenden som kommer in digitalt inte ska hänvisas till telefon utan hanteras digitalt".

I en patients synpunkt framfördes att hen sökt sig till sin vårdcentral på grund av värk i kroppen och att en remiss skulle skrivas för röntgenundersökning. Patienten upptäckte inför undersökningen att det skrivits fel kroppsdelar på röntgenremissen.

Citat från patienten:

”Sökte vård för långvariga problem i ländrygg, vänster höft och vänster knä. Det bestämdes att remiss skulle skickas till röntgen på dessa symtom. Problemen kvarstår såklart då jag fått röntga fel kroppsdel. Jag tycker inte att det är ett patientansvar att se till att olika instanser har rätt information. Önskvärt vore att bli lyssnad på, tagen på allvar och att det som påbörjas även slutförs”

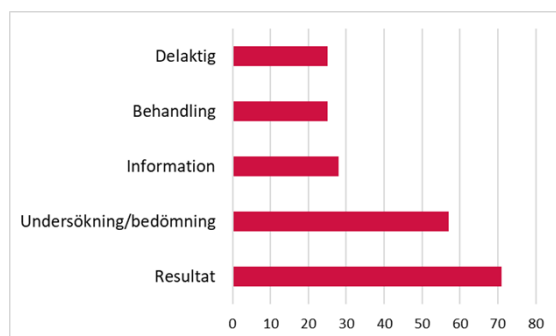
Efter att Patientnämnden gjort verksamheten uppmärksam på synpunkterna ledde det till att de kunde återkoppla till berörd läkare samt ta upp ärendet som ett lärande i organisationen. Likaså tog verksamheten ansvar för att rätt anteckningar ska finnas i journalen.

Kirurgisk vård, 343 ärenden

Ortopedklinikerna har fått flest synpunkter följt av Kirurgkliniken och Kvinnoklinikerna.

Kirurgisk vård	2024	2025
Ortopedkliniken Jkp, Eks, Vmo	78	98
Kirurgkliniken RJL	69	74
Kvinnokliniken Jkp, Eks, Vmo	43	72
Ögonkliniken Jkp, Eks, Vmo	29	22
Öron- näs- och halskliniken RJL	20	26
Urologkliniken RJL	15	22
Operation- och Intensivvårdskliniken Jkp, Eks, Vmo	12	9
Smärtkliniken RJL	8	13
Onkologkliniken Jkp	4	7

Tabell 3. Fördelning på kliniker inom kirurgisk vård i regionen 2025 jmf. med 2024.



Figur 6. De fem vanligaste delproblemen inom Kirurgisk vård.

Vad har synpunkterna handlat om inom kirurgisk vård?

Inom kirurgisk vård handlade flest synpunkter om resultat, följt av undersökning och bedömning. Många uttryckte missnöje med resultatet efter operation. Efter större operationer kan allvarliga komplikationer uppstå. Ju längre en patient vårdas på sjukhus efter en operation, desto större blir risken för ytterligare komplikationer och vårdrelaterade infektioner, eftersom patienten då är mer sårbar vilket nästa exempel visar på.

En patient opererades för akut tarmvred och läkaren hade vägt för- och nackdelar med olika operationsmetoder med tanke på patientens tidigare sjukhistoria. Operationen blev inte fullt lyckad och man fick operera om patienten. Med tanke på den stora operationen fick patienten övervakas på intensivvårdsavdelningen. Efter några dagar upptäcktes en blodpropp i patientens arm som behandlades omgående. Detta kan hända när stora operationer görs även om man gör allt för att förebygga att det inte ska hända. Olyckliga omständigheter gör ibland att resultatet blir något annat än önskat.

Synpunkter visade också på att det fanns kommunikativa utmaningar i vården där läkaren och patienten inte alltid nådde varandra i förståelse. Det kan ju vara så att en patient inte hade förmågan att ta emot det som sagts. En patient framförde en synpunkt att hen fått bristande information i samband med att hen skrevs ut från sjukhuset efter en operation. Patienten fick ingen information om hur såret skulle skötas eller om smärtlindring.

Verksamhetens svar:

"Inför hemgång ska du som patient få ett utskrivningssamtal med information om hur du ska förhålla dig efter operationen och vart du ska vända dig om du behöver komma i kontakt med vården. Du ska också få ett inbokad uppföljningssamtal tre dagar efter operation för att få en uppföljning av ditt mående och möjlighet att ställa frågor. Jag ser att den ansvariga vårdpersonalen inte har följt våra rutiner".

En patient skulle skrivas ut från sjukhuset då denne vårdats inneliggande på grund av cancer. Flera specialiteter var involverade i patientens vård. Under sjukhusvistelsen hade patienten problem med mycket smärta som behandlades med läkemedel och strålning. När patienten skulle skrivas ut upptäckte patienten att det stod i hens journal att hen var "välmående". Detta kände patienten var ett hån mot hur hen kände sig i sin svåra sjukdom. Patientnämnden skickade synpunkterna till verksamheten och begärde svar på de frågor patienten hade, då en fråga var: "hur kunde man skriva i journalen att hen var välmående"?

Del av verksamhetens svar:

"Vi ser vid granskning av din journal att både läkare och sjuksköterskor använder sig av uttrycket "välmående". Välmående är en term som ofta används när en patient går hem – enligt vår bedömning eller mening – piggare än när patienten kom till avdelningen. Tack vare ditt brev till patientnämnden har vi lyft detta för diskussion bland både sjuksköterskor och läkare med förhoppning att ordet inte kommer användas på samma sätt framöver".

I ett ärende som handlade om kvinnokliniken så framfördes synpunkter gällande att patienten inte känt sig delaktig i sin förlossning. Kvinnan hade krystat över en timme och en övervakning av barnets hjärtljud (CTG) var avvikande. Barnmorskan hade förberett med bedövning på vänster sida inför ett eventuellt klipp. Läkaren klippte utan information på höger sida då patienten inte hade någon krystvärk. Patienten var oförberedd på det som hände och tyckte att man skulle haft en dialog med patienten under själva förlossningen.

Verksamhetens svar:

"Detta är inte någon god vård utan patient ska få information och ge sitt samtycke till åtgärd och ingrepp. Vi kan inte se annat än att kommunikationen mellan barnmorska och läkare varit bristande och att läkaren inte informerat dig och din partner som hen borde gjort."

IVO har under 2023 och 2024 genomfört tillsyn av förlossningsvården i landet och bland annat har det framkommit i deras iakttagelser brister på information inom förlossningsvården. IVO har bland annat granskat hur vårdgivare följer kraven när det gäller information till patienten och patientens delaktighet i den egna vården ⁶.

I flera ärenden har Patientnämnden uppmärksammat att yngre patienter hört av sig angående att deras hälsotillstånd inte tagits på allvar på grund av ålder. I ett ärende drabbades en yngre patient av komplikationer efter en operation. Patienten samlade på sig vätska vilket personalen inte tog på allvar förrän efter ett tag, vilket ledde till ökat lidande för patienten.

I verksamhetens svar så säger man att det är ovanligt att friska, unga patienter samlar på sig stora mängder vätska efter operationer, vilket kan ha bidragit till att man inte uppmärksammade detta förrän några dagar senare då patienten ökat mycket i vikt.

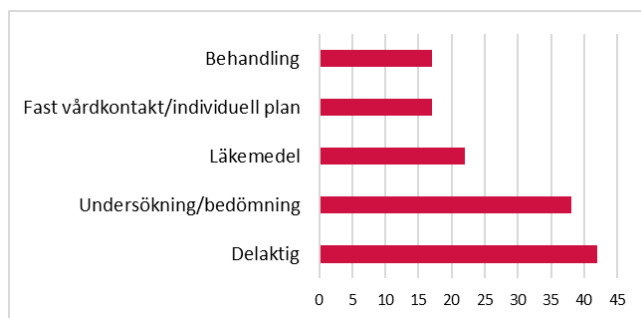
Psykiatri, diagnostik och rehabilitering, 219 ärenden

Inom verksamhetsområde psykiatri, rehab och diagnostik berör merparten av ärendena psykiatrin, både barn- och vuxenpsykiatrin. I detta verksamhetsområde ingår även diagnostik, och det är dessa tre som fått flest synpunkter.

Psykiatri, rehab och diagnostik	2024	2025
Psykiatriska klinikerna Jkp, Eks, Vmo	156	146
Röntgenklinik RJJ	32	23
Barn- och ungdomspsykiatrisk klinik	26	14
Laboratoriemedicin RJJ	6	13
Rehabiliteringscentrum RJJ	5	6
Rehabmedicinska kliniken RJJ	3	10
Habiliteringscentrum JKP	2	5
Klinisk fysiologi RJJ	2	2

Tabell 4. Fördelning på kliniker inom Psykiatri, diagnostik och rehabilitering.

⁶ Vad har IVO sett 2024? Iakttagelser och slutsatser om vårdens och omsorgens brister för verksamhetsåret 2024



Figur 7. De fem vanligaste delproblemen inom psykiatri, rehab och diagnostik.

Vad har synpunkterna handlat om inom Psykiatri, rehab och diagnostik?

Delproblemet delaktig var det som fick flest synpunkter. Det var fler kvinnor än män som framförde att de inte känt sig lyssnade på i sin kontakt med vården. En annan trend vi kan se är att det har ökat antalet ärenden gällande läkemedel och där är det främst män som har synpunkter på detta. Generellt i de inkomna synpunkterna var det yngre patienter som det gällde.

Ett exempel på synpunkt gällande psykiatriska vården var om en patient som hade en psykiatrisk diagnos och hade sin behandling för detta och samtidigt hade en somatisk diagnos. Här tog inte vården hjälp av varandra utan de jobbade i sin del utan att se helheten för hur det blev för patienten. Vissa psykiatriska läkemedel kan påverka en patients medicinska diagnos och dessa läkemedel kan då leda till ett förvärrat tillstånd. Här är det viktigt att samverka kring en patients totala behandlingar och behov.

Citat från närstående:

”Att som patient behöva genomgå en manisk period helt och hållet orsakad av att sjukvården inte tagit sitt ansvar ska inte fler patienter utsättas för”.

Del av verksamhets svar:

”Vid granskning av händelsen uppfattas att det framgår brister gällande dokumentation gällande paus/utsättning av läkemedel. Vid utsättning av dessa framgår även brister gällande konsultation med somatiken. Anmälarens synpunkter har bidragit till lärande och att kliniken har uppmärksamats på behov av utveckling och förbättring av rutiner inom läkemedelsområdet”.

Synpunkterna som berörde vuxenpsykiatri handlade också om att patienter fått nekande svar från psykiatri på remisser som skickats från vårdcentralen. Det verkar finnas en begreppsförvirring gällande det avtal som finns mellan primärvården och psykiatriska klinikerna. Vårdcentraler ansåg sig inte ha kompetens för att omhänderta den typen av diagnoser och psykiatri ansåg att det var enkla eller medelsvåra diagnoser som de inte skulle ta hand om.

I ett ärende blev patienten remitterad till psykiatri för neuropsykiatrisk utredning vilken genomfördes via avtal av privat aktör. Patienten diagnosticerades med svår ADHD av privata mottagningens läkare och när psykiatri fick svaret på utredningen ändrades diagnosen till

medelsvår ADHD. Patienten hänvisades av psykiatrin åter till vårdcentralen utan att de hade träffat eller bedömt patienten. Enligt patienten hade vårdcentralen verkligen gjort sitt bästa och försökt hjälpa patienten på alla sätt men de besvär som patienten hade kunde inte hanteras i primärvården.

Verksamhetens svar:

"Sammanfattningsvis är vår uppfattning att vi har genomfört bedömningen av dina remisser i enlighet med rådande riktlinjer och med noggrannhet och omsorg. Vi tvivlar inte på att du upplever svårigheter och begränsningar i din vardag, men bedömningen har mynnat ut i att det inte är på specialistpsykiatrisk nivå din vård bör utföras".

Synpunkterna som berörde röntgenkliniken handlade om att patienter ifrågasatte varför inte en fraktur eller tumör hade identifierats tidigare i samband med röntgendiagnostik.

I vissa fall hade det varit svårbedömda fall där man vid eftergranskning kunnat se tillstånd som inte observerats vid den initiala undersökningen. Ärendena ledde ändå till ett uppmärksammande på svårdiagnosticerade tillstånd och blev ett lärande i verksamheten.

I en synpunkt framförde en patient att det gjorts flera undersökningar men inget av svaren pekade på tumörer vilket gjorde att patienten gick lång tid med försämrat resultat av behandling. I svaret från verksamheten beskrev man att det varit svårt att se tumör eller metastas i tidigt skede.

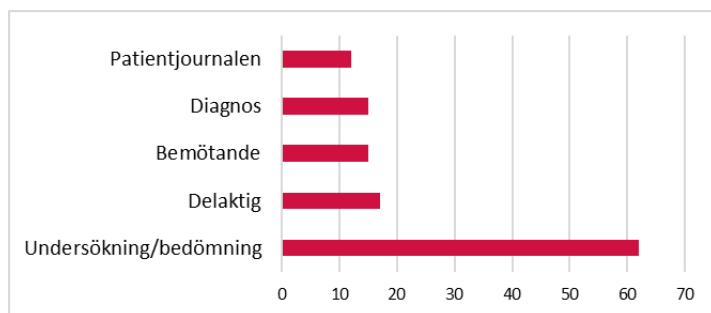
Ärenden gällande röntgenkliniken har också handlat om huruvida remisstexten från remittenten från början varit rätt. Remittenten har inte efterfrågat specifik diagnos eller tillstånd. Det har inte heller framkommit vilka medicinska diagnoser patienten hade, vilket kunde haft betydelse för radiologens totala bedömning. Radiologen gjorde sin bedömning utefter vad som efterfrågats i remissen av den läkaren som träffat patienten och dennes bedömning.

Medicinsk vård, 201 ärenden

Medicin- och geriatrikklunkerna har tillsammans med akutklinikerna fått flest synpunkter.

Verksamhet	2024	2025
Medicin- och geriatrik kliniker Jkp, Eks, Vmo	109	103
Akutkliniken Jkp, Eks, Vmo	40	35
Ambulanssjukvård RJL	19	22
Barnkliniken RJL	16	17
Hudkliniken RJL	5	10
Infektionskliniken RJL	5	2
Barnhälsovården RJL	4	3
Barn- och ungdomshälsan RJL	3	3
Barn- och ungdomsmed mott RJL	3	2

Tabell 5. Fördelning på kliniker inom medicinsk vård i regionen.



Figur 8. De sex vanligaste delproblemen inom Medicinsk vård.

Vad har synpunkterna handlat om inom Medicinsk vård?

Inom medicinsk vård var det undersökning/bedömning som var den vanligaste synpunkten följt av delaktig. Nästan en fjärdedel av 201 inkomna synpunkter gällande medicin- och geriatriklinikerna berörde patienter över 70 år. Vid kontakt med vården befinner sig många patienter i en särskilt utsatt situation. Det gäller exempelvis äldre personer, patienter med komplex sjukdomsbild, nedsatt fysisk funktionsförmåga eller begränsad möjlighet att uttrycka sig verbalt. I dessa situationer finns ofta ett beroendeförhållande, där närståendes delaktighet är viktig och i många fall nödvändig.

Ett ärende handlade om en äldre patient som uppvisade smärtor från höften vilken bedömdes som ischias. Efter ett antal besök på vårdcentralen och akutmottagningen framkom det att patienten hade frakturer på korsryggen samt utbuktning av en disk.

En närstående berättar:

"Patienten söker vård upprepade gånger på sin vårdcentral under tre veckors tid på grund av smärta från höften. De bedömer att det beror på ischias. Då smärta inte blir bättre söker patienten till akuten, hen får träffa en ortopedläkare. Läkaren bedömer att de inte gör någon vidare åtgärd. Kommande dag tar hen kontakt med primärvården där läkaren säger att hen behöver åka in akut. Patienten blir inlagd på ortopedi där de ser att hen har flera frakturer på korsryggen samt utbuktning av en disk."

Verksamhetens svar:

"Tagit del av detta ärende från Patientnämnden och gått igenom journalen. Inget typiskt trauma för den insufficiensfraktur i sacrum som uppstått, fyndet av en diskbuktning saknar klinisk betydelse. Diagnosen är något fördröjd men ändrar varken prognos eller behandling. Konstaterar att noggranna kliniska undersökningar är gjorda och att tydliga planer för uppföljning funnits. Ett förklarande svar till närstående är viktigt men bedömer inte fallet som vårdskada."

Patientnämnden får många ärenden som handlar om att man inte känt sig delaktig i vården eller i de beslut som fattats. Detta kan i många fall leda till att läkaren inte får tillräckligt underlag för diagnosticering vilket i sin tur kan leda till fördröjd eller felaktig diagnos.

En närstående berättar:

Patienten hade sökt på vårdcentralen upprepade gånger och fått diagnos KOL samt insättning av behandling. Patienten hade efterfrågat mer omfattande undersökning men inte fått det. Vid ett tillfälle blev hen skickad till akuten på misstanke om någon ovanlig bakterie. Två besök på kort tid som slutade med att de inte alls lyssnade på patienten när hen förklarade hur hen mådde och vilka besvär hen hade. I samband med en utlandsvistelse fick patienten uppsöka sjukvård där de konstaterade att hen hade lungcancer.

Verksamhetens svar:

"Jag vill uttrycka förståelse för att du upplevt bemötandet på akuten som bristfälligt trots att du mådde dåligt. Att känna sig tagen på allvar är en grundläggande del av vården, och det är beklagligt att du inte upplevt det så. Jag förstår att det här väcker svåra frågor. Avslutningsvis vill jag återigen beklaga djupt att du inte har fått den vård och det stöd som du hade rätt att förvänta dig. Jag förstår att detta har inneburit både lidande och oro."

En närstående hörde av sig om sin äldre förälder som låg inlagd på sjukhuset. Flera situationer uppstod där omvårdnaden brast och där patientens behov av olika riskbedömningar uteblev. Patienten föll på avdelningen och fick en lårbensfraktur. Patientens behov av vätska och mat hade behövts identifieras men detta uteblev.

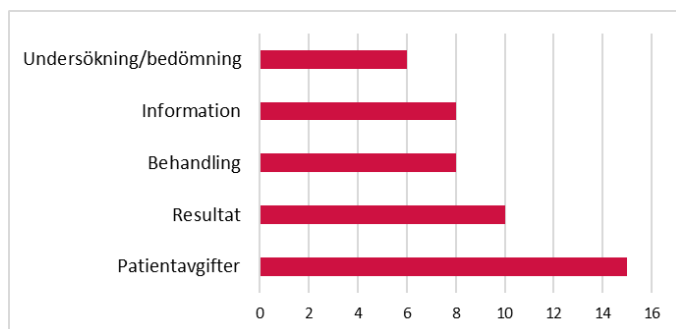
Verksamheten gjorde en utredning efter att ärendet kommit från Patientnämnden och i den framkom att de brustit inom flera områden gällande omvårdnaden. Fallrisk identifierades men åtgärder sattes in först efter att ett fall inträffat. Grundläggande omvårdnad, smärtbedömning, kost- och vätskeintag, munhälsa samt uppföljning av oro och förstoppling var bristfälliga. Som åtgärd planerades en workshop för personalen.

Ett förbättringsförslag inkom från en närstående som handlade om att man borde se över lamporna utanför akutmottagningen för en säkrare vårdmiljö.

"I samband med ett besök på akutmottagningen föll en närstående så illa att hen fick skador i knät då hen var på väg till sin bil. Beskrev att de upplevde att det var väldigt dunkelt och dåligt ljus, närstående såg inte en trottoarkant och föll tyvärr". När Patientnämnden fick förbättringsförslaget lämnades ärendet till fastighetsförvaltaren som har varit på plats och kollat vid entrén och beslutat att de kommer att byta ut gamla armaturer för att förbättra ljusflödet i området där patienter passerar från P-hus till akutens entré.

Folktandvården inkl. specialisttandvården, 65 ärenden

Inom Folktandvården berör 47 ärenden allmäntandvård och 18 ärenden specialisttandvård.



Figur 9. De fem vanligaste delproblemen inom Folk tandvården 2025.

Vad har synpunkterna handlat om inom Folk tandvården?

Synpunkterna har handlat främst om patientavgifter och resultat. Ett ärende handlade om att patienten under en operation kände en stark värme i ansiktet när bedövningen gavs och efteråt fick domningar i haka, tunga och ansikte. Patienten har sedan dess haft kvarstående symtom.

Verksamhetens svar:

"I samband med att man lägger bedövning kan man komma åt nerven med spetsen på sprutan och en lokal skada kan uppkomma på nerven som ger en känselstörning. Nervvävnad kan ta lång tid på sig att läka, vi har inte någon bra behandling för att snabba på detta förlopp eller garantera att nerven återhämtar sig 100%."

1 januari 2025 kom det en regeländring gällande ålder för gratis tandvård. Det beslutades nationellt att sänka åldern för fri tandvård från 23 år till 19 år. Vilket innebär att från året man fyller 20 år får man börja betala för sin tandvård. Efter denna förändring inkom några ärenden till Patientnämnden som gällde just detta att man nu inte fick den fria tandvård inklusive tandreglering som kanske varit planerad. Flera unga patienter som är i denna åldersgräns har tyckt att detta var orättvist att de nu i stället skulle få betala för sin tandreglering.

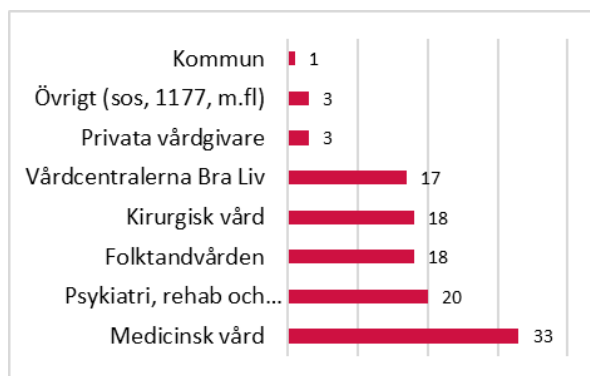
I svar från verksamheten framkommer om patienten inte kommit i gång med tandregleringen innan hen fyllt 20 år har hen troligen haft för mycket karies och dålig munhälsa som gör att de inte kunnat starta i gång behandlingen, därav att patienten kan få stå för hela kostnaden för tandregleringen.

Barnärende, 116 ärenden

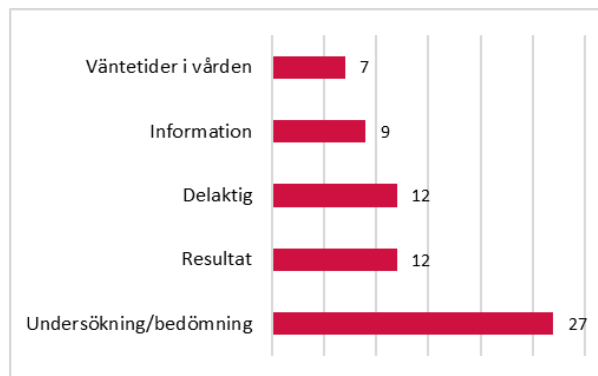
Antalet synpunkter som avsåg barn och unga i åldern 0–17 år uppgick till 116 under året, vilket innebär en ökning jämfört med föregående år då 104 synpunkter registrerades.

Det är i huvudsak vårdnadshavare som kontaktar Patientnämnden, men i enstaka fall framför även barn och unga själva synpunkter på hälso- och sjukvården samt tandvården. Vårdnadshavare beskriver ofta att de upplever behov av att driva på för att deras barn ska få tillgång till rätt vård och att deras oro och kunskap om barnet inte alltid tas tillvara. Flera har lyft frågan om vården i tillräcklig utsträckning utgått från barnets bästa.

Barn och unga förekommer inom samtliga verksamhetsområden i hälso- och sjukvården i Region Jönköpings län och utgör, tillsammans med de äldsta åldersgrupperna, en betydande andel av vårdkonsumenterna.



Figur 10. Fördelning av barnärenden i olika verksamhetsområde.



Figur 11. De vanligaste delproblemen inom barnärende.

En stor del av synpunkterna rörde upplevda brister i vård och behandling, såsom felaktiga eller otillräckliga undersökningar. Dessa brister har i flera fall lett till fördröjd diagnos och ett förlängt vårdförlopp med upprepade vårdkontakter. Inom vissa verksamheter, exempelvis kirurgi och ortopedi, möter barn ofta specialister från vuxenvården, vilket ställer höga krav på anpassning, lyhördhet och förberedelse inför vårdbesöket, särskilt vid tidigare negativa vård erfarenheter eller vid särskilda behov hos barnet.

Bristande information, kommunikation och delaktighet framhålls som bidragande faktorer till otrygghet och fördröjd vård. Tydlig kommunikation och ett barn- och familjecentrat arbetssätt bedöms vara avgörande för att stärka tryggheten och kvaliteten i vården.

Föräldrar som söker vård för sina barn agerar ”ombud” för barnet och är de som kan beskriva symtom och förändringar i sitt barns mående. Föräldrars inflytande och delaktighet kan ha stor betydelse i barnets vård. Föräldrar till barn med speciella behov beskrev att de ofta fick ”kriga” för att deras barn skulle få rätt hjälp och bästa förutsättningar för ett vårdbesök. I en del synpunkter framkom att undersökningar uteblivit på grund av barnets speciella behov som vården inte kunde möta.

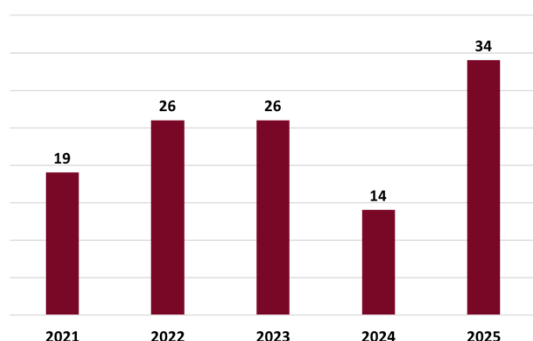
I ett ärende sökte en förälder vård för sitt barn som skadat sin fot. De kom till närakuten och en röntgen gjordes med information om att inget var brutet och att barnet skulle gå på foten och återkomma om det inte blev bättre. Barnet använde inte foten på flera veckor. Sen började hen gå på sidan/tårna och hade försämrad funktion. Föräldern försökte flera gånger få tid hos vårdcentralen och vid tredje dagen hade man fortfarande inte fått tid. Föräldern fick då säga ifrån, men man fick inte tid förrän två veckor senare då barnet inte var prioriterad. Barnet gick alltså inte på foten under fem veckors tid innan det gjordes en ny röntgen, vilken visade en felaktig läkning av en spricka rakt igenom hälen.

Del av svar:

"... med tanke på att det handlar om ett barn som inte alltid kan beskriva sina besvär, skulle vi erbjudit en tidigare tid".

Kommuner, 34 ärenden

Patientnämnden i Region Jönköpings län har i uppdrag att ta emot synpunkter och klagomål som rör både regional och kommunal hälso- och sjukvård. Under året har andelen ärenden som rör kommunal hälso- och sjukvård varit låg i förhållande till omfattningen av den vård som bedrivs i kommunal regi. Även om antalet ärenden ökat under 2025 så är det en låg andel ärenden som kommer till Patientnämnden.



Figur 12. Antal kommunärenden 2021–2025.

Den relativt låga ärendemängden till Patientnämnden bedöms inte nödvändigtvis spegla en låg förekomst av brister inom den kommunala hälso- och sjukvården. Patientgruppen består till stor del av äldre personer och personer med omfattande vård- och omsorgsbehov, vilket kan begränsa möjligheten att själva framföra synpunkter och klagomål.

Synpunkter och klagomål hanteras dessutom ofta lokalt inom kommunal verksamhet och når därmed inte alltid Patientnämnden, och i vissa fall inte heller kommunens patientsäkerhetsansvariga. Detta kan medföra att risker och brister inte i tillräcklig utsträckning synliggörs eller används i det systematiska patientsäkerhetsarbetet.

Att få ärenden från den kommunala hälso- och sjukvården nå Patientnämnden kan därför inte tolkas som ett tecken på färre problem, utan kan snarare bero på bristande kännedom om Patientnämndens uppdrag, patienternas sårbarhet och beroendeställning, lokal och informell klagomålshantering, otydliga ansvarsförhållanden samt rädsla för negativa konsekvenser.

Kommunen utgör ofta både den första och den sista länken i vårdkedjan för äldre patienter som är inskrivna i kommunal hälso- och sjukvård. Vårdinsatser kan ges både före sjukhusvistelse och efter utskrivning från sjukhus, då patienten kan ha behov av fortsatt vård och omsorg inom kommunens ansvarsområde.

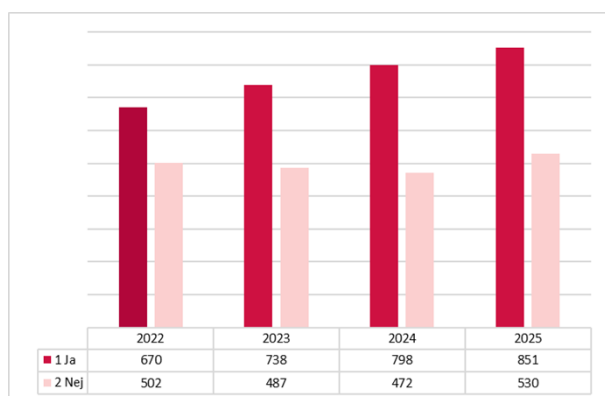
Många ärenden som rör kommunal vård präglas av komplexa händelseförlopp och omfattande beskrivningar, ofta återgivna av närstående. Dessa ärenden utgör ett viktigt underlag för återkoppling till kommunerna och bidrar till lärande samt utveckling av den kommunala hälso- och sjukvården.

I ett ärende handlade synpunkterna delvis om kompetens på en mer övergripande nivå inom verksamheten samt specifika situationer där närstående framförde flera brister i den hälso- och sjukvård (omvårdnad) som givits till patienten under vårdtiden. Det beskrevs bland annat en händelse där personal gått in till patienten utan att tagit del av information om patientens speciella förutsättningar som gällt för dennes omvårdnad. Patienten hade en skada i sin ena höft och som gjorde att denne inte fick stödja på ena benet. I omvårdnadssituationen där man borde varit två personal hanterade en personal detta själv då hen inte tagit del av journalanteckningar om patienten. Närstående framförde att bristerna som uppstod i samband med händelsen medförde en längre sjukhusvistelse samt bidrog till ett större behov av vårdinsatser för patienten.

Vårdens svar med redovisning av åtgärder

I Patientnämndens uppgift ingår att få klagomål besvarade av vårdgivaren. Vårdgivaren ska snarast besvara klagomålet, som mest fyra veckors väntan på ett svar bedöms som rimligt för de flesta klagomål. Verksamheten kan behöva längre svarstider och det kan bero på att utredning tillsatts för att kunna identifiera bakomliggande orsaker och ibland är personalen som varit involverad i händelsen lediga eller sjuka. När Patientnämnden får information om försenat svar återkopplas detta till patienten/närstående.

Även om vårdgivaren gör bedömningen att klagomålet inte ger anledning till åtgärd finns det ett värde i att ta del av synpunkterna och ge patienten återkoppling.



Figur 13. Begärda skriftliga yttrande från verksamheterna över tid för åren 2022–2025.

Under året 2025 tillskrev Patientnämnden verksamheter i 61 % av de inkomna ärendena och begärde skriftligt yttrande. Detta har ökat de senaste åren. I de fall Patientnämnden begärt svar från verksamheten har 72 % svarat inom fyra veckor.

Efter beslut i Patientnämnden kommer utredare på Patientnämndens kansli göra en analys av vårdens åtgärder vilken kommer lämnas som rapport under 2026.

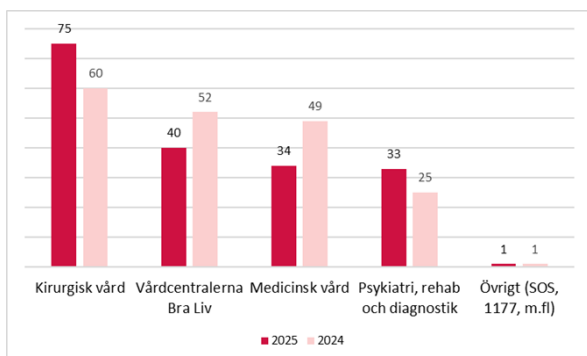
Patientsäkerhet - chefläkare

Patientnämnden och sektion chefläkare har ett välfungerande samarbete kring synpunkter och klagomål och samverkar på aggregerad nivå. När tjänstepersonerna i Patientnämnden ser allvarliga händelser där patientsäkerheten kan ha påverkats skickas ärendet som en kopia till chefläkare för kännedom och bedömning.

Patientnämndens och chefläkarfunktionens gemensamma arbetssätt är i linje med regionens mål för patientsäkerhetsarbete, som betonar vikten av tidig identifiering av patientsäkerhetsrisker, systematiskt lärande samt samverkan mellan olika funktioner inom regionen.

Under 2025 har 183 inkomna patientberättelserna bedömts vara av allvarligare karaktär. En del av dessa har lett till vidare utredning och anmälan till IVO, enligt lex Maria⁷. De ärenden som anmälts har främst handlat om att vård och behandling, såsom exempelvis felaktig/fördröjd diagnos eller felaktig behandling som lett till konsekvenser för patienten och som hade kunnat undvikas. Den aggregerade samverkan mellan Patientnämnden och chefläkare bidrar dessutom till att identifiera mönster och återkommande riskområden, vilket utgör ett viktigt underlag för regionens systematiska kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.

Med detta arbetssätt fullföljer också Patientnämnden sitt uppdrag att uppmärksamma patientsäkerhetsrisker och bidra till kvalitetsutveckling.



Figur 13. Antalet ärende som skickats till chefläkare 2025 jmf med 2024.

⁷ <https://www.ivo.se/vard-omsorgsgivare/anmal-lex-maria-lex-sarah/lex-maria/>

Patientnämnden har under 2025 uppmärksammat

Patientnämndens tjänstepersoner har under året skrivit två rapporter utifrån inkomna synpunkter. Vissa frågor av mer principiell karaktär lyfts till Patientnämnden för särskild handläggning och analys. När Patientnämnden har hanterat och beslutat om dessa ärenden lyfts de vidare till dialogmöte mellan presidierna för Patientnämnden och Folkhälsa- och sjukvårdsnämnden.

Dialogmötet syftar till att uppmärksamma nämnden för Folkhälsa- och sjukvård på synpunkter som inkommit som kan ha påverkan på strategisk nivå och där det i vissa ärenden kan behövas ett politiskt beslut.

Vid dialogmötena under 2025 har Patientnämnden lyft:

- Presentation och dialog kring rapporten – *”samverkan, samordning och samarbete - en förutsättning för en säker vårdkedja”* och där Patientnämnden lyft hur bristande samverkan och sammanhållning i vården påverkar patienter och närstående. Rapporten kan utgöra ett beslutsunderlag för ledning och nämnd genom att identifiera återkommande brister i samverkan och ansvarsfördelning. Den kan leda till riktade åtgärder, tydligare styrning och utveckling av arbetssätt som stärker samordning, kommunikation och patientmedverkan i vårdkedjan.
- Presentation av rapporten - *”Barn i vården”* där rapporten tydliggör behovet av systematiskt kvalitetsförbättringsarbete, stärkt barnperspektiv och bättre informationsöverföring för att minska risker, öka delaktighet och säkerställa jämlik och trygg vård för alla barn.

Stödpersonsverksamheten

Patientnämnden har enligt lag i uppdrag att utse och utbilda stödpersoner för personer som vårdas med tvång eller hålls isolerade. Uppdraget regleras främst genom lagen om psykiatrisk tvångsvård⁸ (LPT), lagen om rättspsykiatrisk vård⁹ (LRV) samt smittskyddslagen¹⁰ (SmL).

En stödperson är fristående från hälso- och sjukvården och har som huvudsakligt uppdrag att fungera som en medmänniska och ett personligt stöd för den enskilde under tiden tvångsvård eller isolering föreligger. Stödpersonen har tystnadsplikt och ska genom regelbundna kontakter och besök bidra till trygghet, kontinuitet och möjlighet till samtal utanför vårdens formella ramar.

⁸ Lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård

⁹ Lag (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård

¹⁰ Smittskyddslag (2004:168)

Uppdragets innebörd

- LPT: Personer som vårdas enligt LPT har rätt att erbjudas en stödperson. Förordnanden enligt LPT är ofta kortvariga eftersom vårdtiderna generellt är begränsade.
- LRV: Vid rättspsykiatrisk vård är vårdtiderna ofta långa, vilket innebär att stödpersonsuppdrag enligt LRV i regel är mer långvariga och kräver kontinuitet över tid. Det längsta pågående förordnandet i Region Jönköpings län har varat i 21 år.
- Smittskyddslagen (SmL): Personer som hålls isolerade med stöd av smittskyddslagstiftningen kan vid behov beviljas stödperson, i syfte att minska den sociala isoleringen och stärka den enskildes rättssäkerhet.

Förordnande/entledigande

Under 2025 har totalt 14 förordnanden av stödpersoner genomförts, varav 12 enligt LRV och två enligt LPT. Detta innebär en minskning jämfört med 2024, då 21 förordnanden gjordes. Under samma period har 15 entledigande genomförts, varav 14 enligt LRV och ett enligt LPT. Patientnämnden har förordnat stödpersoner för uppdrag vid samtliga tre sjukhus i regionen. Ett stödpersonsuppdrag kan variera i längd från några dagar till flera år, beroende på vårdform och vårdtid. Skillnaden mellan LPT och LRV är fortsatt tydlig, där LRV uppdrag generellt är betydligt mer långvariga.

Minskningen av antalet nya förordnanden kan bero på flera faktorer utöver eventuellt färre nya patienter som skrivits in hos psykiatri. Enligt gällande lagstiftning är rätten till stödperson kopplad till att den som är tvångsvårdad önskar en stödperson eller inte motsätter sig detta. Det innebär att personens eget ställningstagande – exempelvis att avböja erbjudandet – kan påverka antalet förordnanden utan att behovet av stöd i verksamheten nödvändigtvis har minskat. Därtill kan långa vårdtider, särskilt inom rättspsykiatrisk vård, innebära att befintliga stödpersonsuppdrag fortsätter över tid och därmed inte genererar nya förordnanden.

Stödpersonsverksamheten är ett viktigt komplement till den psykiatriska tvångsvården och bidrar till ökad trygghet, delaktighet och rättssäkerhet för patienterna. Under 2025 har verksamheten präglats av färre nya förordnanden men fortsatt behov kopplade till långvariga LRV-uppdrag. Patientnämnden ser att ett fortsatt fokus på rekrytering, utbildning och stöd till befintliga stödpersoner är nödvändigt för att långsiktigt upprätthålla en god kvalitet för stödpersonsverksamheten.

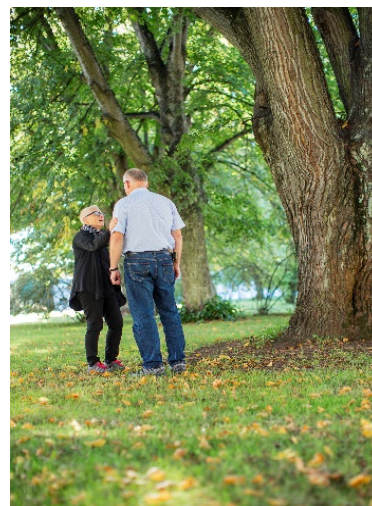
Rekrytering

Under året har en ny stödperson rekryterats. Totalt har Patientnämnden 19 aktiva stödpersoner. Det finns ett fortsatt behov av att rekrytera fler stödpersoner, särskilt i Jönköpingsområdet, där rättspsykiatrisk vård är lokaliserad.

Aktiviteter för stödpersoner

Under 2025 har två gemensamma träffar genomförts för stödpersonerna tillsammans med tjänstepersoner från Patientnämnden. Den ena träffen bestod av en föreläsning med representanter från rättspsykiatrin. Den andra genomfördes i samarbete med andra frivilligorganisationer i länet och hade temat psykisk ohälsa.

Ambitionen är att fortsätta erbjuda träffar två gånger per år, med fokus på information, utbildning och erfarenhetsutbyte. Dessa tillfällen är uppskattade av stödpersonerna och bedöms vara viktiga för både kvalitet och långsiktig hållbarhet i uppdragen.



Aktiviteter i Patientnämnden 2025

Kommunikation

Patientnämndens övergripande mål med kommunikation är att öka kännedomen om verksamheten genom kontinuerliga och långsiktiga insatser samt att kommunikationen ska vara tillgänglig för alla. Kommunikationsinsatserna ska prioriteras och utformas så att de möter och tillgodoser de krav som beskrivs i lagen om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården, samt det reglemente som är fastställt av regionfullmäktige i Region Jönköpings län. I kommunikationsplanen för 2025–2026 finns beskrivet vilka målgrupper som ska nås och hur. Under året 2025 har Patientnämnden förekommit i olika mediala sammanhang såsom lokaltidningar och lokalradio.

När det gäller informationsuppdrag har tjänstepersoner och i vissa fall ordförande i Patientnämnden informerat vid 34 tillfällen i olika verksamheter i region- och kommun i Region Jönköpings län. Information har också givits bland annat till studenter i vårddyrken, ledningsgrupper, politiska grupper, ny vårdpersonal i regionen och pensionärs- och patientföreningar.

Reflektion

Årets synpunkter visar att patienters och närståendes erfarenheter fortsatt är en viktig källa till lärande i Region Jönköpings län. Antalet synpunkter har ökat jämfört med föregående år, vilket både kan spegla ett fortsatt behov av att lyfta brister och en ökad benägenhet att ta kontakt med Patientnämnden. Oavsett orsak ger materialet en samlad bild av återkommande utvecklingsområden, där patientupplevelsen ofta präglas av hur vården kommunicerar, följer upp och skapar delaktighet.

Mönstret är tydligt då flest synpunkter rör **vård och behandling**, följt av **kommunikation**. Det framkommer återkommande berättelser om bristande lyhördhet, otydliga besked, utebliven återkoppling och brister i kontinuitet. I flera fall kopplas detta till konsekvenser som fördröjd diagnos, försämrat hälsotillstånd eller ökat vårdbehov. Synpunkterna beskriver inte enbart enskilda händelser, utan visar även hur organisatoriska faktorer som tillgänglighet, ansvarsfördelning och samordning mellan enheter påverkar både patientens trygghet och vårdens effektivitet.

Primärvården står för flest synpunkter, vilket är väntat utifrån dess omfattning och roll som första kontakt i vårdkedjan. Samtidigt pekar materialet på särskilda risker när tillgängligheten brister eller när kontinuiteten är låg – särskilt för patienter med komplexa behov. Inom kirurgisk vård dominerar synpunkter om behandlingsresultat och information i samband med vårdövergångar, vilket understryker vikten av tydliga utskrivningsprocesser och anpassad kommunikation när patienten är som mest sårbar. I psykiatri, diagnostik och rehabilitering framträder behovet av samverkan mellan somatisk och psykiatrisk vård, liksom tydliga principer för ansvar när patienter bOLLAS mellan vårdnivåer.

Särskilt angeläget är barnärendena, där vårdnadshavare ofta beskriver att de behöver driva på för att barnet ska få rätt vård och att deras oro inte alltid tas på allvar. Här blir det barn- och familjecentrerade arbetssättet centralt – både för att stärka tryggheten och för att undvika fördröjningar i utredning och behandling.

Även de kommunala ärendena, trots låg volym, pekar på en risk att synpunkter inte alltid når Patientnämnden på grund av patienternas sårbarhet, lokal hantering och bristande kännedom om uppdraget. Det kan innebära att viktiga risker inte synliggörs i det systematiska patientsäkerhetsarbetet.

En viktig styrka är den etablerade samverkan med chefläkarfunktionen. Att patientberättelser av allvarligare karaktär kan bidra till vidare bedömning, utredning och i vissa fall leder till lex Maria anmälan visar hur Patientnämndens arbete kan fungera som en tidig signal om patientsäkerhetsrisker. Samtidigt är återkopplingens kvalitet och svar inom rätt tid en fortsatt nyckelfråga. Att en stor andel verksamheter svarar inom fyra veckor är positivt, men den ökande andelen ärenden där skriftligt yttrande begärs indikerar också ett växande behov av strukturerad hantering och lärande för att säkerställa svar i tid.

Sammantaget visar rapporten att Patientnämndens synpunkter inte enbart speglar missnöje, utan utgör ett underlag för förbättring i verksamheten. Verksamheterna har framfört många förbättringsåtgärder i sina svar vilket också speglar hur viktigt det är att ta del av synpunkter som kommer in till vården. Även när en synpunkt inte leder till åtgärd i det enskilda ärendet kan återkopplingen bidra till ökad tillit, och patientberättelsen som helhet kan hjälpa vården att identifiera mönster, riskområden och hinder för utveckling.

Patientnämnden har identifierat fem utvecklingsområden som ett medskick till verksamheterna vilka är baserade på återkommande mönster i rapporten.

Årets medskick till verksamheterna

Patientnämndens samlade bild av årets synpunkter pekar på följande utvecklingsområden:

- *Stärk kvaliteten i medicinsk bedömning och uppföljning, det behövs en tydlig plan särskilt vid komplexa symtom och sköra patienter.*
- *Förbättra kommunikation och återkoppling till patienter och närstående genom hela vårdförloppet. Standardisera återkopplingsrutiner (vem återkopplar, när, hur), använd "teach-back" vid viktig information och stärk kvalitetssäkring av journal/remisser*
- *Stärk patientens delaktighet, i synnerhet vid vårdövergångar, ingrepp och utskrivning. Gör patienten delaktig genom en tydlig gemensam plan som säkrar att patienten förstått egenvård, varningssymtom och kontaktvägar.*
- *Tydliggör ansvar och samordning mellan vårdnivåer och verksamheter för att säkerställa patientens behov.*
- *Minska hinder i tillgänglighet och kontaktvägar till vården.*

Synpunkterna utgör ett viktigt underlag för lärande och fortsatt utveckling av en trygg, säker och jämlik vård.

För ett bra liv i en attraktiv region



Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Ordförande: Mats Holmstedt

Sektionschef: Anna Stålkrantz



Mullsjö kommun
kommun@mullsjö.se

Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Mullsjö kommun

Mullsjö kommun har enligt bestämmelserna i 3 kap. 13 § ordningslagen (1993:1617) den 3 mars 2026 anmält till Länsstyrelsen att kommunfullmäktige den 24 februari 2026, § 14, antagit ny struktur och gränsdragning i kartbilagorna i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Mullsjö kommun. Länsstyrelsen har inget att erinra mot den antagna revideringen av kartbilagorna. Länsstyrelsen erinrar om bestämmelserna om kungörande och tillgängliggörande av kommunala föreskrifter i 8 kap. 13 § kommunallagen (2017:725)

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av rättschef Anna Adholmer med länsjurist Matilda Hedvall som föredragande.